

2023/2225

30.10.2023

DIREKTIVA (EU) 2023/2225 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 18. oktobra 2023
o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive 2008/48/ES

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ določa pravila na ravni Unije v zvezi s potrošniškimi kreditnimi pogodbami.
- (2) Komisija je leta 2014 predstavila poročilo o izvajanju Direktive 2008/48/ES. Leta 2020 je predstavila drugo poročilo o izvajanju navedene direktive in delovni dokument služb Komisije skupaj z rezultati ocene navedene direktive v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov, ki je vključevala obsežno posvetovanje z ustreznimi deležniki.
- (3) Ti poročili in posvetovanja so pokazali, da je bila Direktiva 2008/48/ES delno uspešna pri zagotavljanju visokih standardov varstva potrošnikov in spodbujanju razvoja enotnega trga za kredite ter da sta ta cilja še vedno relevantna. Razlogi, zakaj je bila navedena direktiva samo delno uspešna, izhajajo iz same direktive, na primer iz nenatančnega besedila določenih členov, in zunanjih dejavnikov, kakršni so razvoj, povezan z digitalizacijo, praktična uporaba in izvrševanje v državah članicah, ter dejstva, da določeni vidiki trga potrošniških kreditov v navedeni direktivi niso zajeti.
- (4) Digitalizacija je prispevala k razvoju trga, ki v času, ko je bila sprejeta Direktiva 2008/48/ES, ni bil predviden. Hiter tehnološki razvoj, ki se je zgodil od sprejetja navedene direktive, je na trg potrošniških kreditnih pogodb tako pri ponudbi kot povpraševanju namreč prinesel pomembne spremembe, na primer pojav novih produktov ter razvoj vedenja in želja potrošnikov.
- (5) Zaradi nenatančnega besedila nekaterih določb Direktive 2008/48/ES, ki državam članicam omogoča sprejetje različnih določb, ki presegajo določbe iz navedene direktive, je bil regulativni okvir v Uniji s številnih vidikov potrošniških kreditnih pogodb razdrobljen.
- (6) Dejansko in pravno stanje, ki je posledica teh nacionalnih razlik, v nekaterih primerih vodi v izkrivljanje konkurence med dajalci kreditov v Uniji in ustvarja ovire na notranjem trgu. Zaradi tega stanja je možnost potrošnikov, da izkoristijo postopno naraščajočo ponudbo čezmejnih kreditov, ki naj bi se zaradi digitalizacije še povečala, omejena. Posledice takšnih izkrivljanj in omejitev pa se lahko sčasoma pokažejo pri zmanjšanju povpraševanja po blagu in storitvah. To stanje vodi tudi do neustrezne in nedosledne ravni varstva potrošnikov v Uniji.

⁽¹⁾ UL C 105, 4.3.2022, str. 92.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2023 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 9. oktobra 2023.

⁽³⁾ Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL L 133, 22.5.2008, str. 66).

- (7) V zadnjih letih se je ponudba kreditov, ki je na voljo potrošnikom zelo razvila in diverzificirala. Pojavili so se novi kreditni produkti, zlasti na spletu, in njihova uporaba se še naprej razvija. To je privedlo do pravne negotovosti v zvezi z uporabo Direktive 2008/48/ES za takšne nove produkte.
- (8) Ta direktiva dopolnjuje pravila iz Direktive 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta (*). Za zagotovitev pravne varnosti bi bilo treba pojasniti, da bi se morala v primeru neskladja med določbami te direktive in določbami navedene direktive uporabljati določbe te direktive kot *lex specialis*.
- (9) Notranji trg v skladu s členom 26 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) obsega območje, v katerem je zagotovljen prosti pretok blaga, oseb in storitev. Razvoj preglednejšega in učinkovitejšega pravnega okvira za potrošniške kredite bi moral povečati zaupanje in varstvo potrošnikov ter olajšati razvoj čezmejnih dejavnosti.
- (10) Da bi izboljšali delovanje notranjega trga potrošniških kreditov, je treba na številnih osrednjih področjih zagotoviti usklajen okvir Unije. Ob upoštevanju spreminjajočega se trga potrošniških kreditov, zlasti v spletnem okolju, in vse večje mobilnosti državljanov Unije bo zakonodaja Unije, ki je usmerjena v prihodnost in ki se zmore prilagoditi prihodnjim oblikam kreditov in državam članicam omogoča ustrezno raven prožnosti pri njihovem izvajanju, pomagala vzpostaviti enake konkurenčne pogoje za podjetja.
- (11) Člen 169(1) in člen 169(2), točka (a), PDEU določata, da Unija prispeva k doseganju visoke ravni varstva potrošnikov z ukrepi, sprejetimi na podlagi člena 114 PDEU. V členu 38 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) je določeno, da politike Unije zagotavljajo visoko raven varstva potrošnikov.
- (12) Pomembno je, da imajo potrošniki koristi od visoke ravni varstva. Zato bi bilo treba omogočiti, da prosti pretok kreditnih ponudb poteka v optimalnih pogojih za tiste, ki kredit ponujajo, kot tudi za prosilce, z ustreznim upoštevanjem specifičnega položaja v državah članicah.
- (13) Polna harmonizacija je potrebna zato, da se vsem potrošnikom v Uniji zagotovi visoka in primerljiva raven varovanja njihovih interesov in se vzpostavi dobro delujoč notranji trg. Državam članicam se torej ne bi smelo dovoliti, da ohranijo ali sprejmejo nacionalne določbe, ki odstopajo od določb v tej direktivi, razen če je v tej direktivi določeno drugače. Vendar naj bi se ta omejitev uporabljala samo za določbe, usklajene v tej direktivi. Kadar takšne usklajene določbe ne obstajajo, bi se morale države članice same odločiti, ali bodo ohranile ali sprejele nacionalno zakonodajo. Prav tako bi države članice morale imeti možnost, da ohranijo ali sprejmejo nacionalne določbe o solidarni odgovornosti dobavitelja blaga ali izvajalca storitve in dajalca kredita. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da ohranijo ali sprejmejo nacionalne določbe o razvezi pogodbe o prodaji blaga ali opravljanju storitev, kadar potrošnik uveljavlja svojo pravico do odstopa od kreditne pogodbe. V tem smislu bi bilo treba državam članicam v primeru odprtih kreditnih pogodb omogočiti, da določijo minimalno obdobje, ki mora preteči med trenutkom, ko dajalec kredita zahteva povračilo, in dnem, ko mora biti kredit odplačan.
- (14) Opredelitve pojmov iz te direktive določajo obseg harmonizacije. Obveznost držav članic, da prenesejo to direktivo, bi se torej morala omejiti na področje njene uporabe, kakor je določeno v teh opredelitvah. Ta direktiva pa ne bi smela posegati v uporabo določb te direktive s strani držav članic v skladu s pravom Unije na področjih, ki niso zajeta v njenem področju uporabe. Država članica bi tako lahko ohranila ali sprejela nacionalno zakonodajo, ki ustreza tej direktivi ali nekaterim določbam te direktive o kreditnih pogodbah, ki ne spadajo na njeno področje uporabe, na primer o kreditnih pogodbah, ob sklenitvi katerih mora potrošnik kot zavarovanje deponirati nek predmet pri dajalcu kredita, pri čemer je odgovornost potrošnika strogo omejena na deponirani predmet, ali o kreditnih pogodbah, katerih skupni znesek kredita presega 100 000 EUR. Poleg tega bi lahko države članice to direktivo uporabljale tudi za povezane kredite, ki ne spadajo v opredelitev povezane kreditne pogodbe iz te direktive. Tako bi se lahko določbe o povezanih kreditnih pogodbah iz te direktive uporabljale za kreditne pogodbe, ki so le delno namenjene financiranju pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitve.

(*) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/65/ES z dne 23. septembra 2002 o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo in o spremembi Direktive Sveta 90/619/EGS ter direktiv 97/7/ES in 98/27/ES (UL L 271, 9.10.2002, str. 16).

- (15) Številne države članice so Direktivo 2008/48/ES uporabljale za področja, ki niso zajeta v njeno področje uporabe, da bi izboljšale raven varstva potrošnikov, medtem ko imajo druge države članice različna nacionalna pravila za urejanje teh področij, ki izhajajo iz posebnosti trgov, s čimer so se ohranile nekatere razlike med nacionalnimi zakonodajami različnih držav članic v zvezi s tovrstnimi krediti. Dejansko lahko več kreditnih pogodb, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2008/48/ES, škoduje potrošnikom, vključno s kratkoročnimi kreditnimi pogodbami z visokimi stroški, katerih znesek je običajno nižji od spodnjega praga 200 EUR, ki ga določa navedena direktiva. Glede na to in z namenom, da se zagotovi visoka raven varstva potrošnikov in olajša čezmejni trg potrošniških kreditov, bi ta direktiva morala zajemati nekatere pogodbe, ki so bile izključene s področja uporabe Direktive 2008/48/ES, kot so potrošniške kreditne pogodbe, katerih skupni znesek kredita znaša manj kot 200 EUR. Prav tako bi morala ta direktiva zajemati tudi druge potencialno škodljive produkte zaradi visokih stroškov, ki jih povzročajo na splošno ali v primeru zamujenih plačil, da bi zagotovili večjo preglednost in boljše varstvo potrošnikov ter tako povečali zaupanje potrošnikov. Glede na to s področja uporabe te direktive ne bi smele biti izključene najemne pogodbe ali pogodbe o zakupu z možnostjo nakupa, kreditne pogodbe z možnostjo prekoračitve, pri katerih je treba kredit odplačati v roku enega meseca, kreditne pogodbe, pri katerih je kredit odobren brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov, ter kreditne pogodbe, ki jih je ob zgolj zanemarljivih stroških treba odplačati v treh mesecih. Kljub temu bi morale imeti države članice za nekatere od tistih kreditnih pogodb, ki so bile izključene s področja uporabe Direktive 2008/48/ES in bi morale biti zajete v tej direktivi, in sicer kreditne pogodbe, katerih skupni znesek kredita znaša manj kot 200 EUR, kredit, odobren brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov ter samo z omejenimi stroški, ki jih mora potrošnik plačati za zapoznena plačila, in kredit, ki ga je ob zgolj zanemarljivih stroških treba odplačati v treh mesecih, možnost, da izključijo uporabo opredeljenega in omejenega števila določb te direktive v zvezi z oglaševanjem, predpogodbenimi informacijami in pogodbenimi informacijami, da se prepreči nepotrebno breme za dajalce kreditov, ob upoštevanju posebnosti trgov in različnih značilnosti teh kreditnih pogodb, kot je njihovo krajše trajanje, hkrati pa se zagotovi višja raven varstva potrošnikov.
- (16) Sheme „kupi zdaj, plačaj pozneje“, pri katerih dajalec kredita potrošniku odobri kredit z izključnim namenom nakupa blaga ali storitev, ki jih zagotavlja dobavitelj, in pri katerih gre za nova digitalna finančna orodja, ki potrošnikom omogočajo nakupe in postopno odplačevanje, so pogosto odobrene brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov, in bi jih zato bilo treba vključiti na področje uporabe te direktive.
- (17) Nekateri odlogi plačil, pri katerih dobavitelj blaga ali izvajalec storitev potrošniku da čas za plačilo blaga ali storitve brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov, razen omejenih stroškov za zapoznena plačila v skladu z nacionalnim pravom, bi bilo treba izključiti s področja uporabe te direktive, pod pogojem, da ni nobene tretje stranke, kot v primeru shem „kupi zdaj, plačaj pozneje“, ki ponuja kredit za blago ali storitev, in da se plačilo v celoti izvrši v omejenem časovnem okviru 50 dni od dobave blaga ali opravljanja storitve. Taki odlogi plačil so namreč poslovne prakse, ki se običajno uporabljajo za omogočanje potrošnikom, da plačajo šele po prejemu blaga ali storitev, kar potrošnikom koristi, na primer v primeru odloga plačila računov za zdravljenje, ko bolnišnice potrošnikom dajo čas za plačilo zdravstvenih stroškov. Ta izključitev bi morala biti za nekatere velike spletne dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki imajo dostop do velike baze strank, omejena na primere, ko tretja stranka ne ponuja niti ne kupuje kredita in ko je treba plačilo v celoti izvršiti v 14 dneh od dobave blaga ali storitev, brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov ter samo z omejenimi stroški, ki jih mora plačati potrošnik za zapoznena plačila in so naloženi v skladu z nacionalnim pravom. Takšni veliki spletni dobavitelji bi, ob upoštevanju njihovih finančnih zmogljivosti in zmožnosti, da potrošnike spodbudijo k impulzivnemu nakupovanju in potencialno prekomerni potrošnji, sicer lahko ponudili zelo dolg odlog plačila brez kakršne koli zaščite potrošnikov ter oslabili pošteno konkurenco z drugimi dobavitelji blaga ali izvajalci storitev. Takšna omejitev bi potrošnikom vedno omogočila, da plačila na primeren način opravijo v dveh tednih, hkrati pa zagotovila, da se za velike spletne dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki želijo zagotavljati kredite v velikem obsegu in z daljšim časovnim okvirom, uporablja ta direktiva.
- (18) Kot je opisano v uvodni izjavi 17 Uredbe (EU) 2015/751 Evropskega parlamenta in Sveta ^(⁹), so debetne kartice z odlogom plačila kreditne kartice, ki so splošno dostopne na trgu in pri katerih se račun imetnika kartice bremeni s celotnim zneskom transakcij na predhodno točno določen datum, običajno enkrat na mesec, brez plačila obresti. Države članice bi morale imeti možnost, da iz te direktive izvzamejo nekatere kreditne pogodbe v obliki debetnih kartic z odlogom plačila, saj lahko take kreditne pogodbe gospodinjstvom pomagajo bolje prilagoditi njihov proračun mesečnemu dohodku, kadar je treba kredit odplačati v 40 dneh, je brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov ter samo z omejenimi stroški, povezanimi z opravljanjem plačilne storitve, ter ga zagotavlja kreditna ali plačilna institucija. Ta izjema ne bi smela posegati v uporabo ustreznih določb o možnostih prekoračitve ali tiho dovoljeni prekoračitvi, ki bi se morale uporabljati, če odplačilo preseže pozitivno stanje na tekočem računu.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2015/751 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o medbančnih provizijah za kartične plačilne transakcije (UL L 123, 19.5.2015, str. 1).

- (19) Najemne pogodbe in pogodbe o zakupu, pri katerih obveznost ali možnost potrošnika za nakup predmeta pogodbe ni določena v pogodbi sami ali kateri koli drugi ločeni pogodbi, kot so na primer navadne najemne pogodbe, ne bi smele biti vključene na področje uporabe te direktive, saj ne vključujejo morebitnega prenosa lastnine ob izteku pogodbe.
- (20) Poleg tega bi bilo treba na področje uporabe te direktive vključiti vse kreditne pogodbe do 100 000 EUR. Zgornji prag kreditnih pogodb, določen v tej direktivi, bi moral biti višji kot tisti, določen v Direktivi 2008/48/ES, da bi se upoštevala indeksacija zaradi učinkov inflacije od leta 2008 in v prihodnjih letih.
- (21) V primeru kreditnih pogodb, ki predvidevajo dogovore med dajalcem kredita in potrošnikom glede načinov odloga plačila ali odplačevanja, kadar je potrošnik že ali verjetno bo v zamudi pri odplačevanju po prvotni kreditni pogodbi ter kadar je verjetno, da bodo taki dogovori preprečili možnost sodnega postopka v zvezi z neizpolnjevanjem plačilnih obveznosti in njihovi pogoji niso manj ugodni od tistih, določenih v prvotni kreditni pogodbi, bi morale imeti države članice možnost, da se odločijo, da uporabijo le omejeno število določb te direktive, pri čemer dajalce kreditov med drugim izvzamejo iz obveznosti ocenjevanja kreditne sposobnosti. To potrošnikom v plačilnih težavah ne preprečuje, da bi sklenili novo kreditno pogodbo, ki bi jim pomagala pri lažjem odplačevanju prvotnega kredita. Za potrošnike se šteje, da verjetno ne bodo izpolnili plačilnih obveznosti, na primer v okoliščinah, ko so izgubili zaposlitev.
- (22) Množično financiranje se je od leta 2008 razvilo kot oblika financiranja, ki je na voljo potrošnikom, običajno za majhne stroške ali naložbe. Ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja upravlja digitalno platformo, odprto za javnost, da bi povezal ali olajšal povezovanje potencialnih kreditodajalcev, ki delujejo v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti ali ne, s potrošniki, ki iščejo financiranje. Takšno financiranje bi lahko potekalo v obliki potrošniških kreditov. Kadar ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja kredite neposredno zagotavljajo potrošnikom, bi zanje morale veljati določbe v zvezi z dajalci kreditov iz te direktive. Kadar ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja olajšujejo odobritev kredita med dajalci kreditov, ki delujejo v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti, in potrošniki, bi se za te dajalce kreditov morale uporabljati obveznosti za dajalce kreditov iz te direktive. V takem primeru ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja delujejo kot kreditni posredniki, zato bi zanje morale veljati obveznosti za kreditne posrednike iz te direktive.
- (23) V primeru posebnih vrst kreditnih pogodb, za katere se uporablja le nekaj določb te direktive, bi morale države članice še naprej imeti možnost, da v nacionalnem pravu za te vrste kreditnih pogodb same uredijo druge vidike, ki niso usklajeni s to direktivo.
- (24) Pogodbe za stalno opravljanje storitev ali dobavo blaga enake vrste, za katero potrošnik v času njihovega zagotavljanja plačuje v obliki obročnih odplačil, se lahko od kreditnih pogodb, urejenih s to direktivo, močno razlikujejo v smislu interesov zadevnih pogodbenih strank ter načinov in izvajanja transakcij. Zato se takšne pogodbe za namene te direktive ne bi smele šteti za kreditne pogodbe. Takšne pogodbe vključujejo na primer zavarovalno pogodbo, pri kateri se zavarovanje plačuje v obliki mesečnih obrokov.
- (25) Kreditne pogodbe, ki zajemajo odobritev kredita, zavarovanega z nepremičnino, in kreditne pogodbe, katerih namen je financiranje pridobitve ali ohranitve lastninskih pravic na zemljišču ali na obstoječi ali načrtovani zgradbi, vključno s prostori, ki se uporabljajo za trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti, bi morale biti izključene s področja uporabe te direktive, saj so urejene z Direktivo 2014/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁹⁾. Vendar krediti, katerih namen je obnova stanovanjske nepremičnine, katerih skupni znesek presega 100 000 EUR in ki niso zavarovani niti s hipoteko ali z drugim primerljivim zavarovanjem, ki se običajno uporablja v državi članici za nepremičnino niti s pravico na nepremičnini, ne bi smeli biti izključeni s področja uporabe te direktive.
- (26) Ta direktiva bi se morala uporabljati ne glede na to, ali je dajalec kredita pravna ali fizična oseba. Vendar ta direktiva ne bi smela vplivati na pravico držav članic, da omejijo dajanje potrošniških kreditov samo na pravne osebe ali samo na določene pravne osebe.

⁽⁹⁾ Direktiva 2014/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o potrošniških kreditnih pogodbah za stanovanjske nepremičnine in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2013/36/EU ter Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL L 60, 28.2.2014, str. 34).

- (27) Nekatere določbe te direktive bi bilo treba uporabljati za kreditne posrednike, ki so fizične in pravne osebe, ki v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti v zameno za plačilo potrošnikom predstavljajo ali ponujajo kreditne pogodbe, jim pomagajo pri pripravljanju kreditne pogodbe ali v imenu dajalca kredita z njimi sklepajo kreditne pogodbe.
- (28) Informacije, kakršne so ustrezna pojasnila, predpogodbene informacije, splošne informacije in informacije o poizvedbah v zbirkah podatkov, bi bilo treba potrošnikom dati brezplačno. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti potrebam invalidov.
- (29) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti v Listini. Ta direktiva zlasti v celoti spoštuje pravice do varstva osebnih podatkov, lastnine, nediskriminacije, varovanja družinskega in poklicnega življenja ter varstva potrošnikov v skladu z Listino.
- (30) Ta direktiva ne bi smela posegati v Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, ki se uporablja za vsako obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo dajalci kreditov in kreditni posredniki ter spada na področje uporabe te direktive, in zlasti ne bi smela posegati v načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov iz člena 5 navedene uredbe, vključno z najmanjšim obsegom podatkov, točnostjo in omejitvijo namena.
- (31) Potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, ne bi smeli biti diskriminirani na podlagi državljanstva ali prebivališča ali katerega koli drugega razloga iz člena 21 Listine, ko v Uniji zaprosijo za kreditno pogodbo, sklepajo kreditno pogodbo ali jo imajo. To ne posega v možnost, da se ponudijo različni pogoji dostopa do kredita, kadar so ti različni pogoji ustrezno utemeljeni z objektivnimi merili. Poleg tega se to ne bi smelo razumeti kot ustvarjanje obveznosti za dajalce kreditov ali kreditne posrednike, da opravljajo storitve na področjih, na katerih ne poslujejo.
- (32) Potrošnike bi bilo treba v skladu z Direktivo 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾ zaščititi pred nepoštenimi ali zavajajočimi praksami, zlasti v zvezi z informacijami, ki jih zagotovi dajalec kredita ali kreditni posrednik. Navedena direktiva se še naprej uporablja za kreditne pogodbe in deluje kot „varnostna mreža“, ki zagotavlja, da se visoka skupna raven varstva potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami lahko ohranja v vseh sektorjih, med drugim z dopolnjevanjem drugih pravnih aktov Unije.
- (33) Posebne določbe bi bilo treba določiti za oglaševanje kreditnih pogodb in za določene postavke standardnih informacij, ki se morajo dati potrošnikom, zlasti da lahko primerjajo različne ponudbe. Takšne standardne informacije bi morale biti dane jasno, jedrnato in dobro vidno s pomočjo reprezentativnega primera. Skupni znesek kredita in rok odplačila, ki ju izbere dajalec kredita za tak reprezentativni primer, bi morala čim bolj ustrezati značilnostim kreditne pogodbe, ki jo dajalec kredita oglašuje. Standardne informacije bi morale biti prikazane takoj, in sicer vidno, jasno in v zanimivi obliki. Biti bi morale jasno čitljive in prilagojene tehničnim omejitvam nekaterih medijev, kot so zaslone mobilnih telefonov. Na digitalnih kanalih se del standardnih informacij v reprezentativnem primeru lahko prikaže prek klika, pomikanja zaslona ali podrsanja po njem. Vendar bi bilo treba pred dostopom do kreditnih ponudb potrošnikom predstaviti vse standardne informacije, ki jih je treba vključiti v oglaševanje v zvezi s kreditnimi pogodbami, tudi v primeru klika, pomikanja zaslona ali podrsanja po njem. Prav tako bi morale biti standardne informacije jasno ločene od vseh dodatnih informacij, ki se nanašajo na kreditno pogodbo. Začasne promocijske pogoje, kot je na primer „vabljava“ nižja posojilna obrestna mera v začetnih mesecih kreditne pogodbe, bi bilo treba jasno opredeliti kot take. Potrošniki bi morali imeti možnost, da hitro vidijo vse bistvene informacije, tudi kadar si jih ogledujejo na zaslonu mobilnega telefona. Potrošniku bi bilo treba sporočiti tudi telefonsko številko in elektronski naslov dajalca kredita ter po potrebi kreditnega posrednika, da bi lahko hitro in učinkovito stopil v stik z njima.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁸⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

Najvišja dovoljena meja bi morala biti določena tam, kjer ni možno navesti skupnega zneska kredita kot vsote vseh razpoložljivih zneskov, zlasti kadar kreditna pogodba daje potrošniku možnost črpanja z omejitvijo glede na znesek. Najvišja dovoljena meja bi morala navajati zgornjo mejo kredita, ki se lahko da na razpolago potrošniku. V posebnih in utemeljenih primerih bi bilo treba količino razkritih informacij zmanjšati, da bi potrošniki bolje razumeli informacije, razkrite pri oglaševanju kreditnih pogodb, kadar uporabljeni nosilec podatkov ne omogoča njihovega vizualnega prikaza, na primer pri radijskem oglaševanju. Hkrati bi morale imeti države članice še naprej možnost, da v nacionalnem pravu same določijo zahteve glede informacij v zvezi z oglaševanjem kreditnih pogodb, ki ne vsebuje podatkov o stroških kredita. Da bi zmanjšali število primerov zavajajoče prodaje kreditov potrošnikom, ki si teh kreditov ne morejo privoščiti, in spodbujali vzdržno dajanje posojil, bi morale oglaševanje kreditnih pogodb vedno vsebovati jasno in dobro vidno opozorilo, s katerim bi potrošnike opomnili, da je treba za izposojanje denarja plačati. Da bi zagotovili višjo raven varstva potrošnikov, bi bilo treba prepovedati nekatere oglase, kot so tisti, ki potrošnike spodbujajo k najemanju kredita z namigovanjem, da bi kredit izboljšal njihov finančni položaj, ali navedbami, da evidentirani krediti v zbirkah podatkov le malo ali sploh ne vplivajo na oceno vloge za kredit. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da prepovejo oglaševanje, za katero menijo, da je tvegano za potrošnike, na primer oglaševanje, ki izpostavlja enostavnost ali hitrost, s katero je mogoče pridobiti kredit.

- (34) Trajni nosilec podatkov, vključno s papirnimi in interoperabilnimi, prenosnimi in strojno berljivimi digitalnimi različicami dokumentov, bi moral omogočati, da se informacije naslovijo osebno na potrošnika, potrošniku bi moral omogočati shranjevanje informacij na način, da so mu dostopne za prihodnje potrebe toliko časa, kolikor zadostuje za namene obveščeniosti, omogočati bi moral nespremenjeno reprodukcijo shranjenih informacij in zagotavljati berljivost informacij, tako da jih je mogoče prebrati in se nanje sklicevati. Potrošniki bi morali imeti možnost, da izberejo vrsto trajnega nosilca podatkov, na katerem bodo prejeli informacije v predpogodbeni fazi in ob sklenitvi pogodbe ter na katerem lahko obvestijo o svojem odstopu od pogodbe. Vendar potrošniki ne bi smeli imeti možnosti, da obvestijo o svojem odstopu ter da od dajalcev kreditov ali, kadar je ustrezno, od kreditnih posrednikov zahtevajo, da informacije zagotovijo na vrstah trajnih nosilcev podatkov, ki se običajno ne uporabljajo.
- (35) Oglaševanje se navadno osredotoča na enega ali več specifičnih produktov, medtem ko bi morali imeti potrošniki možnost odločanja ob celovitem poznavanju nabora kreditnih produktov v ponudbi. V zvezi s tem so pri seznanjanju potrošnikov s širokim naborom produktov in storitev, ki so na voljo, ter z njihovimi temeljnimi značilnostmi pomembne splošne informacije. Potrošniki bi zato kadar koli morali imeti možnost dostopa do splošnih informacij o kreditnih produktih, ki so na voljo. To ne bi smelo posegati v obveznost, da se potrošnikom zagotovijo njim prilagojene predpogodbene informacije.
- (36) Da bi lahko potrošniki sprejemali odločitve ob popolnem poznavanju dejstev, bi morali dovolj zgodaj pred sklenitvijo kreditne pogodbe, in ne šele ob sklenitvi zadevne pogodbe, prejeti ustrezne predpogodbene informacije, ki jih lahko skrbno preučijo, ko jim to ustreza, pri čemer bi morale te informacije vključevati tudi informacije o pogojih in stroških kredita ter o njihovih obveznostih in ustrezna pojasnila o tem. Na ta način se potrošnikom zagotovi dovolj časa, da preberejo in razumejo predpogodbene informacije, primerjajo ponudbe in se informirano odločijo. Taka zahteva ne bi smela posegati v Direktivo Sveta 93/13/EGS⁽⁹⁾.
- (37) Predpogodbene informacije bi morale biti dane z obrazcem za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu iz Priloge I k tej direktivi. Da bi potrošnikom pomagali razumeti in primerjati različne ponudbe, bi bilo treba na prvi strani tega obrazca razvidno prikazati ključne elemente kredita, da bi potrošniki, tudi na zaslonu mobilnega telefona, dobili kratek pregled nad vsemi bistvenimi informacijami. V primeru, da vseh ključnih elementov ni mogoče razvidno prikazati na eni strani, bi jih bilo treba prikazati v prvem delu obrazca za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu na največ dveh straneh. Informacije, zagotovljene na tem obrazcu, bi morale biti jasne, jasno čitljive in prilagojene tehničnim omejitvam nekaterih medijev, kot so zasloni mobilnih telefonov. Morale bi biti ustrezno in primerno prikazane na različnih kanalih, da se zagotovi enakost dostopa potrošnikov do informacij v skladu z Direktivo (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, 21.4.1993, str. 29).

⁽¹⁰⁾ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

- (38) Za zagotovitev kar največje preglednosti in primerljivosti ponudb bi morale predpogodbene informacije vsebovati predvsem učinkovito obrestno mero kredita, določeno v vsej Uniji na enak način. Ker se v tej fazi učinkovita obrestna mera lahko navede samo s primerom, bi moral biti ta primer reprezentativen. Ustrezati bi torej moral na primer povprečnemu trajanju in povprečnemu skupnemu znesku kredita, odobrenega za zadevno vrsto kreditne pogodbe, in, kadar je to ustrezno, kupljenemu blagu. Pri določitvi reprezentativnega primera bi bilo treba upoštevati tudi pogostost določenih vrst kreditnih pogodb na danem trgu. Pri določitvi posojilne obrestne mere, pogostosti obrokov in kapitalizacije obresti bi morali dajalci kreditov uporabljati običajen način izračuna za zadevni potrošniški kredit. V primeru, da se predpogodbene informacije zagotovijo manj kot en dan prej, preden potrošnika zavezuje kakršna koli kreditna pogodba ali ponudba, bi moral dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošnika v obdobju od enega do sedem dni po sklenitvi pogodbe ali, kadar je ustrezno, po predložitvi zavezujoče kreditne ponudbe s strani potrošnika, opozoriti na možnost odstopa od kreditne pogodbe.
- (39) Skupni stroški kredita za potrošnika bi morali zajemati vse stroške, vključno obresti, provizije, davke, pristojbine za kreditne posrednike in vse druge pristojbine, ki jih mora potrošnik plačati v zvezi s kreditno pogodbo, razen notarskih stroškov. Treba bi bilo objektivno oceniti, v kolikšni meri dajalci kreditov dejansko poznajo stroške, pri tem pa upoštevati zahteve strokovnosti, določene v tej direktivi.
- (40) Kreditne pogodbe, pri katerih se posojilna obrestna mera periodično revidira v skladu s spremembami referenčne obrestne mere, navedene v kreditni pogodbi, se ne bi smele šteti za kreditne pogodbe s fiksno posojilno obrestno mero.
- (41) Državam članicam bi bilo treba še naprej pustiti možnost, da ohranijo ali sprejmejo nacionalne določbe, ki dajalcu kredita prepovedujejo od potrošnika zahtevati, da v zvezi s kreditno pogodbo odpre bančni račun ali sklene dogovor o kakšni drugi pomožni storitvi oziroma da plača stroške ali pristojbine za take bančne račune ali druge pomožne storitve. V državah članicah, kjer so take kombinirane ponudbe dovoljene, bi bilo treba potrošnike še pred sklenitvijo kreditne pogodbe obvestiti o kakršnih koli pomožnih storitvah, ki so obvezne že za samo pridobitev kredita, ali o pogojih, pod katerimi se tržijo. Stroške, ki se plačajo v zvezi s temi pomožnimi storitvami, zlasti zavarovalne premije, je treba vključiti v skupne stroške kredita. Če pa zneska teh stroškov ni mogoče določiti vnaprej, bi morali potrošniki v predpogodbeni fazi dobiti ustrezne informacije o tem, da stroški obstajajo. Za dajalce kreditov bi se moralo domnevati, da poznajo stroške pomožnih storitev, ki jih sami ali v imenu tretje stranke ponujajo potrošniku, razen če je cena odvisna od posebnih značilnosti ali položaja potrošnikov.
- (42) Za določene vrste kreditnih pogodb pa je ob upoštevanju posebne narave tovrstnih kreditnih pogodb primerno omejiti zahteve glede predpogodbenih informacij, da se zagotovi ustrezna raven varstva potrošnikov brez prevelikega obremenjevanja dajalcev kreditov oziroma, kadar je ustrezno, kreditnih posrednikov.
- (43) Potrošnikom bi bilo treba pred sklenitvijo kreditne pogodbe zagotoviti podrobne informacije, ne glede na to, ali je v trženje kredita vključen kreditni posrednik ali ne. Zato bi morale zahteve glede predpogodbenih informacij na splošno veljati tudi za kreditne posrednike. Vendar če dobavitelji blaga ali izvajalci storitev delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji, jim ni primerno nalagati pravne obveznosti zagotavljanja predpogodbenih informacij v skladu s to direktivo. Dobavitelji blaga ali izvajalci storitev se lahko na primer štejejo za kreditne posrednike v pomožni funkciji, če njihova dejavnost kreditnega posredništva ni glavni namen njihove trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti. V teh primerih se še vedno dosega dovolj visoka raven varstva potrošnika, saj bi moral biti dajalec kredita odgovoren za to, da potrošnik prejme celovite predpogodbene informacije bodisi od kreditnega posrednika, kadar se dajalec kredita in kreditni posrednik tako dogovorita, bodisi na drug ustrezen način.
- (44) Države članice bi morale imeti možnost, da zakonsko uredijo morebitno zavezujoči značaj informacij, ki jih mora dajalec kredita ali, kadar je ustrezno, kreditni posrednik zagotoviti potrošniku pred sklenitvijo kreditne pogodbe, in obdobje, v katerem so za dajalca kredita zavezujoče.

- (45) Kljub obvezni predložitvi predpogodbenih informacij bo potrošnik morda potreboval dodatno pomoč, da se bo lahko odločil, katera kreditna pogodba v okviru predlaganih produktov najbolj ustreza njegovim potrebam in finančnemu položaju. Zato bi države članice morale zagotoviti, da dajalci kreditov ter, kadar je ustrezno, kreditni posredniki pred sklenitvijo kreditne pogodbe nudijo takšno pomoč v zvezi s kreditnimi produkti, ki jih ponujajo potrošniku, in sicer tako, da potrošniku na njemu prilagojen način brezplačno dajo zadostna pojasnila o zadevnih informacijah, zlasti bistvenih značilnostih predlaganih produktov, da bi potrošnik lahko razumel učinke, ki bi jih ti produkti lahko imeli na njegov ekonomski položaj, vključno s pravnimi in finančnimi posledicami, do katerih lahko pride zaradi neustreznega izpolnjevanja pogodbenih obveznosti. Dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki bi morali način tovrstnega pojasnjevanja prilagoditi okoliščinam, v katerih je kredit ponujen, in potrošnikovi potrebi po pomoči, pri tem pa upoštevati potrošnikovo znanje o kreditu in izkušnje v zvezi z njim ter naravo posameznih kreditnih produktov. Tovrstno pojasnjevanje samo po sebi ne bi smelo biti osebno priporočilo. Države članice bi morale imeti možnost, da od dajalcev kreditov in, kadar je ustrezno, kreditnih posrednikov zahtevajo, da dokumentirajo, v kakšni obliki in kdaj so bila taka pojasnila zagotovljena potrošniku.
- (46) Kot je poudarjeno v predlogu Komisije za uredbo o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci), objavljenem 21. aprila 2021, je sisteme umetne inteligence mogoče zlahka uporabljati v več gospodarskih in družbenih sektorjih, tudi čezmejno, in lahko krožijo po vsej Uniji. Glede na to bi morali dajalci kreditov in kreditni posredniki, kadar prilagajajo cene svojih ponudb določenim potrošnikom ali določenim skupinam potrošnikov na podlagi avtomatiziranega sprejemanja odločitev, jasno seznaniti potrošnike, da je njim ponujena cena prilagojena na podlagi avtomatizirane obdelave osebnih podatkov, vključno z izpeljanimi podatki, da bi pri sprejemanju svojih odločitev o nakupu upoštevali morebitna tveganja. Na podlagi člena 14(2), točka (f), Uredbe (EU) 2016/679 morajo dajalci kreditov in kreditni posredniki potrošnike, ki prejmejo ponudbo, obvestiti tudi o virih podatkov, uporabljenih za personalizacijo ponudbe.
- (47) Preprečiti je treba prakse, kot je vezana prodaja nekaterih produktov, zaradi katere bi potrošniki utegnili sklepati kreditne pogodbe, ki ne bi bile v njihovem najboljšem interesu, ne da bi pri tem omejevali paketno prodajo produktov, ki bi potrošnikom lahko koristila. Vendar pa bi morale države članice z nadaljnjim pozornim spremljanjem trgov maloprodajnih finančnih storitev zagotoviti, da paketna prodaja ne izkrivlja potrošnikove izbire ali konkurence. Na splošno vezana prodaja ne bi smela biti dovoljena, razen v primeru, ko finančne storitve ali produkta, ponujenega skupaj s kreditno pogodbo, ne bi bilo možno ponuditi ločeno, ker je neločljiv del kredita, kakor je v primeru možnosti prekoračitve. Dajalec kredita bi ob upoštevanju sorazmernosti moral imeti možnost od potrošnika zahtevati ustrezno zavarovalno polico, da se zagotovi odplačilo kredita ali zavaruje vrednost sredstva zavarovanja, vendar bi potrošnik moral imeti možnost, da izbere svojega ponudnika zavarovanja. To ne bi smelo vplivati na kreditne pogoje, ki jih določi dajalec kredita, če ima zavarovalna polica navedenega ponudnika enako raven jamstva kot zavarovalna polica, ki jo predlaga ali ponuja dajalec kredita. Poleg tega bi države članice morale imeti možnost, da v celoti ali delno standardizirajo kritje, ki ga ponujajo zavarovalne pogodbe, da bi potrošnikom, ki želijo opraviti primerjave, olajšale take primerjave med različnimi ponudbami. Da bi imel potrošnik pred nakupom zavarovalne police več časa za primerjavo zavarovalnih ponudb, bi morale države članice zahtevati, da ima potrošnik na voljo vsaj tri dni za primerjavo zavarovalnih ponudb, povezanih s kreditno pogodbo, ne da bi se ponudba spremenila, potrošnik pa je o tej pravici obveščen. Potrošniki bi morali imeti možnost, da sklenejo zavarovalno polico pred iztekom tega tridnevnega roka, če to izrecno zahtevajo.
- (48) Številni preživeli onkološki bolniki, ki so že dolgo v remisiji, se zaradi svoje zdravstvene anamneze pogosto srečujejo z nepravilnim obravnavanjem pri dostopu do finančnih storitev. Pogosto se soočajo s pretirano visokimi premijami, čeprav so že več let ali celo desetletja ozdravljeni. Da bi potrošnikom, ki so preživeli onkološki bolniki, omogočile enak dostop do zavarovanja v zvezi s kreditnimi pogodbami, bi morale države članice zahtevati, da zavarovalne police ne temeljijo na osebnih podatkih v zvezi z diagnozo onkoloških bolezni pri potrošnikih po ustreznem obdobju, ki sledi koncu zdravljenja teh potrošnikov. To obdobje, ki ga določijo države članice, ne bi smelo biti daljše od 15 let po tem, ko se zaključi zdravljenje potrošnika.
- (49) Kreditne pogodbe in pomožne storitve bi morale biti predstavljene jasno in pregledno. Ne bi smelo biti mogoče predpostavljati, da se potrošnik strinja s sklenitvijo kreditne pogodbe ali nakupom pomožnih storitev. Vsako tako soglasje potrošnika bi moralo biti jasno dejanje potrditve, s katerim potrošnik prostovoljno, specifično, informirano in nedvoumno pokaže, da soglašajo z vsebino. Pri tem se molk, nedejavnost ali privzeta možnost, kot so vnaprej obkljukana okenca, ne bi smeli šteti za soglasje potrošnika.

- (50) Svetovanje v obliki potrošniku prilagojenega priporočila, tj. svetovalne storitve, so dejavnosti, ki se lahko kombinirajo z drugimi vidiki odobritve kreditov ali posredovanja pri njih. Da bi torej potrošniki lahko razumeli naravo storitev, ki se zanje opravljajo, bi morali vedeti, kaj te svetovalne storitve vključujejo in ali se svetovalne storitve opravljajo oziroma se lahko opravljajo. Glede na pomen, ki ga potrošniki pripisujejo uporabi izrazov „svetovanje“ in „svetovalci“, bi bilo treba državam članicam dovoliti, da v primeru, da takšne svetovalne storitve potrošnikom zagotavljajo dajalci kreditov ali kreditni posredniki, prepovejo uporabo teh ali podobnih izrazov. Primerno je zagotoviti, da države članice uvedejo zaščitne ukrepe, kadar je svetovanje opisano kot neodvisno, in tako zagotovijo, da so nabor upoštevanih produktov in dogovori o plačilih sorazmerni s potrošnikovimi pričakovanji glede tovrstnega svetovanja. Pri opravljanju svetovalnih storitev bi morali dajalci kreditov ali kreditni posredniki navesti, ali bo priporočilo temeljilo samo na njihovem naboru produktov ali na širokem naboru produktov z vsega trga, tako da lahko potrošnik razume podlago, na kateri priporočilo temelji. Poleg tega bi moral dajalec kredita in kreditni posrednik navesti pristojbino, ki jo potrošnik plača za svetovalne storitve, ali metodologijo, uporabljeno za njen izračun, kadar ob razkritju ni mogoče določiti njenega zneska. Svetovanje bi bilo treba vedno zagotavljati v najboljšem interesu potrošnika, in sicer s pomočjo svetovalcev, ki se seznanijo s potrebami in položajem potrošnika ter priporočijo kreditne pogodbe, ki ustrezajo njegovim potrebam, finančnemu položaju in osebnim okoliščinam, pri čemer se upošteva tudi cilj zmanjševanja neizpolnjevanja obveznosti in zaostalih plačil. Poleg tega bi bilo treba pri svetovanju upoštevati dovolj veliko število kreditnih pogodb v naboru produktov svetovalca.
- (51) Odobritev kredita, ki ga potrošniki niso naročili, je lahko v nekaterih primerih povezana s praksami, ki so škodljive za potrošnika. V zvezi s tem bi morala biti prepovedana nenaročena odobritev kredita, vključno z nezahtevanimi predhodno odobrenimi kreditnimi karticami, poslanimi potrošnikom, enostransko uvedbo nove možnosti prekoračitve ali tiho dovoljene prekoračitve ali enostranskim povišanjem zgornje meje potrošnikove možnosti prekoračitve, tiho dovoljene prekoračitve ali kreditne kartice. Prepovedati bi bilo treba tudi nenaročeno odobritev kredita v obliki pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov, kot so opredeljene v členu 2, točka 8, Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Prepoved nenaročene odobritve kredita dajalcem kreditov in kreditnim posrednikom ne bi smela preprečevati oglaševanja ali ponujanja kreditov v okviru poslovnega odnosa v skladu s pravom Unije o varstvu potrošnikov in nacionalnimi ukrepi v skladu s pravom Unije, vključno z oglaševanjem in ponujanjem kreditov na prodajnem mestu za financiranje nakupa blaga ali storitve.
- (52) Države članice lahko potrošnikom v primeru neskladnosti s to direktivo v skladu z nacionalnim pravom ponudijo možnost uporabe sorazmernih in učinkovitih pravnih sredstev zoper dajalce kreditov ali kreditne posrednike. Ta pravna sredstva bi lahko vključevala odškodnine in zmanjšanje skupnih stroškov kredita za potrošnika ali odstop od kreditne pogodbe.
- (53) Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe za spodbujanje odgovornega ravnanja v vseh fazah kreditnega razmerja ob upoštevanju posebnosti svojih kreditnih trgov. Zagotoviti bi bilo treba možnost, da ti ukrepi vključujejo na primer določbe o obveščanju in izobraževanju potrošnikov, vključno z opozorili glede tveganj, povezanih z zamudo pri odplačevanju in prezadolženostjo. Zlasti na rastočem kreditnem trgu je pomembno, da se dajalci kreditov ne odločajo za neodgovorno posojanje ali dajanje kreditov brez predhodne ocene kreditne sposobnosti. Države članice bi morale izvajati potreben nadzor, da dajalci kreditov ne bi ravnali tako, in določiti potrebna sredstva za sankcioniranje takšnega ravnanja. Brez poseganja v določbe o kreditnem tveganju iz Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ bi morali biti dajalci kreditov odgovorni za individualna preverjanja kreditne sposobnosti potrošnikov. Zato bi dajalci kreditov morali imeti možnost uporabe informacij, ki jih posredujejo potrošniki, ne samo med pripravo zadevne kreditne pogodbe, temveč tudi med dolgotrajnim poslovnim odnosom. Prav tako pa morajo tudi potrošniki ravnati preudarno in spoštovati svoje pogodbene obveznosti.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

⁽²⁾ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

- (54) Potrošnikovo sposobnost odplačevanja kredita in njegovo nagnjenost k temu je nujno treba oceniti in preveriti, preden se sklene kreditna pogodba. Ta ocena kreditne sposobnosti bi morala biti sorazmerna in opravljena v interesu potrošnika, da se preprečijo neodgovorne prakse posojanja in prezadolženost, pri čemer bi bilo treba upoštevati vse potrebne in ustrezne dejavnike, ki bi lahko vplivali na potrošnikovo sposobnost odplačevanja kredita. Načrt odplačevanja bi moral biti prilagojen posebnim potrebam in sposobnosti odplačevanja potrošnika. Če vlogo za kredit skupaj predloži več kot en potrošnik, bi se lahko ocena kreditne sposobnosti izvedla na podlagi skupne sposobnosti odplačevanja. Pozitivna ocena ne bi smela posegati v pogodbeno svobodo dajalca kredita v zvezi z odobritvijo kredita. Države članice bi morale imeti možnost, da izdajo dodatne smernice glede dodatnih meril in metod za oceno potrošnikove kreditne sposobnosti, na primer z določitvijo mejnih vrednosti za razmerje med vrednostjo kredita in vrednostjo nakupa ali med vrednostjo kredita in dohodki.
- (55) Ocena kreditne sposobnosti bi morala temeljiti na informacijah o finančnem in ekonomskem položaju. Take informacije bi morale biti potrebne in sorazmerne glede na naravo, trajanje, vrednost in tveganja kredita za potrošnika v skladu z načelom najmanjšega obsega podatkov iz Uredbe (EU) 2016/679 ter bi morale biti ustrezne, popolne in točne. Te informacije bi morale vključevati vsaj dohodke in stroške potrošnika, vključno z ustreznim upoštevanjem trenutnih obveznosti potrošnika, med drugim življenjskih stroškov potrošnika in njegovega gospodinjstva, ter njegovih finančnih obveznosti. Te informacije ne bi smele vključevati posebnih kategorij osebnih podatkov iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2016/679, kot so zdravstveni podatki, vključno z onkološkimi podatki, ali informacij, pridobljenih z družbenih omrežij. Smernice Evropskega bančnega organa z dne 29. maja 2020 o dajanju in spremljanju posojil določajo smernice o tem, katere kategorije podatkov se lahko uporabijo za obdelavo osebnih podatkov za namene kreditne sposobnosti, kar vključuje dokazila o dohodkih ali drugih virih odplačevanja in informacije o finančnih sredstvih in obveznostih ali o drugih finančnih zavezah. Potrošniki bi morali zagotoviti informacije o svojem finančnem in ekonomskem položaju, da bi olajšali oceno kreditne sposobnosti. Kredit bi se potrošniku smel odobriti le, kadar ocena kreditne sposobnosti pokaže, da bodo obveznosti, ki izhajajo iz kreditne pogodbe, verjetno izpolnjene na način, kot zahteva ta pogodba. Dajalec kredita bi moral pri ocenjevanju potrošnikove sposobnosti, da izpolni svoje obveznosti iz kreditne pogodbe, upoštevati ustrezne dejavnike in posebne okoliščine, na primer, a ne izključno, v primeru kredita, odobrenega v skladu s to direktivo, za financiranje študija ali kritje izrednih stroškov zdravstvenega varstva, obstoj zadostnih dokazov, da bo tak kredit potrošniku v prihodnje prinesel dohodke, ali obstoj zavarovanja ali drugih oblik jamstev, ki bi jih potrošnik lahko zagotovil za zavarovanje posojila.
- (56) Predlog Komisije za uredbo o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci) določa, da bi bilo umetno-inteligenčne sisteme, ki se uporabljajo za ocenjevanje kreditne ocene ali kreditne sposobnosti fizičnih oseb, treba uvrstiti med umetno-inteligenčne sisteme velikega tveganja, saj določajo dostop teh oseb do finančnih sredstev ali bistvenih storitev, kot so stanovanje, električna energija in telekomunikacijske storitve. Ker so tveganja torej velika, bi potrošnik, kadar ocena kreditne sposobnosti vključuje avtomatizirano obdelavo, moral imeti pravico, da na strani dajalca kredita posreduje človek. Brez poseganja v Uredbo (EU) 2016/679 bi moral imeti potrošnik pravico, da pridobi smiselno in razumljivo pojasnilo opravljene ocene in delovanja uporabljene avtomatizirane obdelave, vključno z glavnimi spremenljivkami ter povezano logiko in tveganji, pa tudi pravico, da izrazi svoje stališče ter zahteva pregled ocene kreditne sposobnosti ter pregled odločitve o odobritvi kredita. Potrošnik bi moral imeti pravico, da je obveščen o teh pravicah, potem ko je ustrezno prejel informacije o postopku, ki mu je treba slediti. Možnost, da se zahteva pregled prvotne ocene in odločitve, ne bi smela nujno privedi do odobritve kredita potrošniku.
- (57) Pri oceni kreditnega statusa potrošnika bi moral dajalec kredita uporabljati tudi zbirke podatkov. Zaradi pravnih in dejanskih okoliščin se te lahko uporabijo v različnem obsegu. Da bi preprečili izkrivljanje konkurence med dajalci kreditov, je treba poskrbeti, da imajo tisti, ki so nadzorovani in delujejo skladno z Uredbo (EU) 2016/679, dostop do zasebnih ali javnih zbirk podatkov, ki se nanašajo na potrošnike v državi članici, v kateri nimajo sedeža, pod enakimi nediskriminatornimi pogoji kot dajalci kreditov s sedežem v tej državi članici. Države članice bi morale v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 olajšati čezmejni dostop do zasebnih ali javnih zbirk podatkov. Za okrepitev vzajemnosti bi morale zbirke podatkov o kreditih v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom vsebovati vsaj informacije o zaostalih plačilih potrošnikov pri odplačevanju kredita, vrsti kredita in identiteti dajalca kredita. Dajalci kreditov in kreditni posredniki ne bi smeli obdelovati posebnih kategorij podatkov, kot so zdravstveni podatki, iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2016/679, niti informacij, pridobljenih z družbenih omrežij, saj se niti te kategorije podatkov niti take informacije ne bi smele uporabljati za ocenjevanje kreditne sposobnosti potrošnika. Ponudniki zbirk podatkov o kreditih bi morali imeti vzpostavljene postopke, s katerimi zagotovijo, da so

informacije v njihovih zbirkah posodobljene in točne. Kadar je vloga za kredit zavrnjena na podlagi poizvedbe v zbirki podatkov, bi morali dajalci kreditov brez nepotrebnega odlašanja in brezplačno obvestiti potrošnike o rezultatu te poizvedbe in podrobnostih v zvezi z uporabljenimi zbirkami podatkov ter o kategorijah podatkov, ki so bile upoštevane. Poleg tega bi morale države članice za zagotovitev ozaveščenosti potrošnikov zagotoviti, da so potrošniki pravočasno in v 30 dneh po evidentiranju obveščeni o vseh evidentiranih zaostalih plačilih kredita v zbirki podatkov, na primer tako, da jim po elektronski pošti pošljejo opozorilo, v katerem jih pozovejo, naj vstopijo v zbirko podatkov in si ogledajo svoje informacije o zaostalih plačilih pri odplačevanju kredita.

- (58) Ta direktiva ne bi smela urejati vprašanj pogodbenega prava v zvezi z veljavnostjo kreditnih pogodb. Zato bi morale imeti države članice na tem področju možnost, da ohranijo ali sprejmejo nacionalne predpise v skladu s pravom Unije. Države članice bi morale imeti možnost, da urejajo pravni režim ponudbe za sklenitev kreditne pogodbe, zlasti kdaj naj se ponudba da in obdobje, v katerem je taka ponudba za dajalca kredita zavezujoča. Če je taka ponudba dana hkrati z zagotovljenimi predpogodbenimi informacijami iz te direktive, bi morala biti taka ponudba tako kot vse dodatne informacije, ki jih dajalec kredita morda želi dati potrošniku, predložena v ločenem dokumentu. Ta ločeni dokument bi se lahko priložil obrazcu za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu.
- (59) Kreditna pogodba bi morala jasno in jedrnato vsebovati vse potrebne informacije, da bi lahko potrošnik poznal svoje pravice in obveznosti iz navedene pogodbe.
- (60) Brez poseganja v Direktivo 93/13/EGS in predpogodbene obveznosti iz te direktive ter za zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov bi bilo treba potrošniku pravočasno in pred kakršnimi koli spremembami pogojev kreditne pogodbe predložiti opis predlaganih sprememb in, kadar je ustrezno, potrebe po soglasju potrošnika ali pojasnitev sprememb, uvedenih na podlagi zakona, čas uvedbe teh sprememb ter sredstva za pritožbo, ki so na voljo potrošniku, in rok, v katerem lahko potrošnik vloži pritožbo, ter naziv in naslov pristojnega organa, pri katerem se pritožba lahko vloži. Sprememba kreditne pogodbe ne bi smela vplivati na pravice potrošnikov, vključno s pravicami do obveščenosti v skladu s to direktivo. To ne bi smelo posegati v pravo Unije ali nacionalne določbe v zvezi z dopustnostjo, pogoji in veljavnostjo sprememb pogodbe.
- (61) Za zagotovitev popolne preglednosti bi bilo treba potrošnika seznaniti z informacijami o posojilni obrestni meri v predpogodbeni fazi in tudi ob sklenitvi kreditne pogodbe. V času trajanja pogodbenega razmerja bi bilo treba potrošnika obveščati tudi o spremembah spremenljive posojilne obrestne mere in posledičnih spremembah pri plačilih. To ne bi smelo vplivati na določbe nacionalnega prava, ki se ne nanašajo na obveščanje potrošnikov in v katerih so določeni pogoji za spremembe oziroma posledice teh sprememb, razen kadar se spremembe nanašajo na plačila, posojilne obrestne mere in druge ekonomske okoliščine v zvezi s kreditom, npr. pravila, da lahko dajalec kredita spremeni posojilno obrestno mero samo, če za to obstaja utemeljen razlog, ali da potrošnik lahko odstopi od kreditne pogodbe v primeru spremembe posojilne obrestne mere ali drugega posebnega ekonomskega pogoja v zvezi s kreditom.
- (62) Možnost prekoračitve in tiho dovoljena prekoračitev sta vse pogostejši obliki potrošniških kreditov. Zato je treba ta finančna produkta regulirati, da bi povečali raven varstva potrošnikov in preprečili prezadolženost. Obstaja nevarnost, da potrošniki ne bodo mogli plačati, če bi se dajalci kreditov odločili, da bodo zahtevali takojšnje vračilo. Zato bi bilo treba v tej direktivi določiti pravice potrošnikov glede možnosti prekoračitve in tiho dovoljene prekoračitve.
- (63) V primeru znatne tiho dovoljene prekoračitve, ki presega enomesečno obdobje, bi moral dajalec kredita potrošniku nemudoma predložiti informacije o tej prekoračitvi, vključno z zadevnim zneskom, posojilno obrestno mero in vsemi veljavnimi kaznimi, stroški ali zamudnimi obrestmi. V primeru rednih tiho dovoljenih prekoračitev bi dajalec kredita potrošniku moral ponuditi svetovalne storitve, če so na voljo, da bi potrošniku pomagal najti manj drage alternative in ga preusmeril k službam za svetovanje o odplačevanju dolgov.

- (64) Potrošniki bi morali imeti pravico do odstopa od pogodbe brez kazni in brez obveznosti utemeljitve. Vendar bi se moral odstopni rok zaradi povečanja pravne varnosti v vsakem primeru izteči 12 mesecev in 14 dni po sklenitvi kreditne pogodbe, če potrošnik ni prejel pogodbenih pogojev in informacij v skladu s to direktivo. Odstopni rok se ne bi smel izteči, če potrošnik ni bil obveščen o svoji pravici do odstopa od pogodbe.
- (65) Kadar potrošnik odstopi od kreditne pogodbe, v povezavi s katero je prejel blago, zlasti od pogodbe obročnem nakupu ali od najemne pogodbe ali pogodbe o zakupu, ki določajo obveznost nakupa, ta direktiva ne bi smela posegati v predpise držav članic glede vračila blaga ali s tem povezanih vprašanj.
- (66) V nekaterih primerih nacionalno pravo že določa, da potrošniki ne morejo razpolagati s sredstvi pred iztekom določenega roka. V teh primerih potrošnik morda želi zagotoviti pridobitev blaga ali storitev, ki so bile že kupljene. Zato bi v primeru povezanih kreditnih pogodb države članice morale imeti možnost izjemoma določiti, da se, če potrošniki izrecno želijo zgodnjo pridobitev kupljenega blaga ali storitev, rok za uveljavitev pravice do odstopa lahko skrajša, da je isti kot rok, pred katerim sredstva ne morejo biti na razpolago.
- (67) V primeru povezanih kreditnih pogodb obstaja razmerje medsebojne odvisnosti med nabavo blaga ali storitev in kreditno pogodbo, sklenjeno za ta namen. Kadar torej potrošnik uveljavi na pravu Unije temelječo pravico do odstopa od kupne pogodbe, povezana kreditna pogodba potrošnika ne bi smela več zavezovati. To ne bi smelo vplivati na nacionalno pravo, ki se uporablja za povezane kreditne pogodbe, v primerih, ko je bila prodajna pogodba razveljavljena ali ko je potrošnik uveljavil svojo pravico do odstopa na podlagi nacionalnega prava. Prav tako to ne bi smelo vplivati na pravice potrošnikov, ki jih zagotavlja nacionalno pravo, po katerem ni mogoče vzpostaviti nikakršnih obveznosti med potrošnikom in dobaviteljem blaga ali izvajalcem storitev niti opraviti nobenega plačila med tema osebama, dokler potrošnik za financiranje nakupa blaga oziroma storitev ni podpisal kreditne pogodbe.
- (68) Pogodbene stranke bi morale imeti pravico, da na običajen način odpovejo odprto kreditno pogodbo. Poleg tega bi moral imeti dajalec kredita – če je tako dogovorjeno v kreditni pogodbi – pravico, da iz objektivno utemeljenih razlogov potrošniku začasno odvzame pravico do nadaljnega črpanja na podlagi odprte kreditne pogodbe. Takšni razlogi so lahko med drugim sum, da gre za nedovoljeno ali goljufivo uporabo kredita, ali občutno povečano tveganje, da potrošnik ne bo sposoben izpolniti svoje obveznosti odplačila kredita. Ta direktiva ne bi smela posegati v nacionalno pravo na področju pogodbenega prava, ki ureja pravice pogodbenih strank do odstopa od kreditne pogodbe zaradi kršitve pogodbe.
- (69) Potrošnik bi moral pod določenimi pogoji imeti možnost uporabe pravnih sredstev zoper dajalca kredita v primeru težav, povezanih s kupno pogodbo. Vendar bi morale države članice opredeliti, v kakšni meri in pod katerimi pogoji mora potrošnik uporabiti ta pravna sredstva zoper dobavitelja blaga ali izvajalca storitev, zlasti kar zadeva vložitev tožbe zoper dobavitelja blaga oziroma izvajalca storitev, preden jih lahko uporabi zoper dajalca kredita. Potrošniku se ne bi smele odvzeti pravice, ki mu jih daje nacionalno pravo in se nanašajo na solidarno odgovornost dobavitelja blaga ali izvajalca storitev ter dajalca kredita.
- (70) Potrošnik bi moral imeti pravico, da svoje obveznosti poravna pred datumom, dogovorjenim v kreditni pogodbi. Kot razlaga Sodišče Evropske unije v zadevi Lexitor⁽¹³⁾, pravica potrošnika do zmanjšanja skupnih stroškov kredita v primeru predčasnega odplačila kredita vključuje vse stroške, ki so bili naloženi potrošniku. Zmanjšanje skupnih stroškov kredita za potrošnika bi moralo biti sorazmerno s preostalim trajanjem kreditne pogodbe in bi moralo vključevati tudi stroške, ki niso odvisni od trajanja te kreditne pogodbe, vključno s stroški, ki so v celoti izčrpani v času odobritve kredita. Vendar pa pri izračunu zmanjšanja ne bi smeli upoštevati davkov in pristojbin, ki jih zaračuna tretja stranka in so neposredno izplačani tretji stranki in ki niso odvisni od trajanja kreditne pogodbe, saj teh stroškov ne naloži dajalec kredita in jih zato tudi ne more enostransko spremeniti. Pri izračunu zmanjšanja pa bi bilo treba upoštevati pristojbine, ki jih dajalec kredita zaračuna v korist tretje stranke. V primeru predčasnega

⁽¹³⁾ Sodba Sodišča z dne 11. septembra 2019, Lexitor, C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702.

odplačila bi dajalec kredita moral biti upravičen do poštenega in objektivno upravičenega nadomestila za stroške, neposredno povezane s predčasnim odplačilom, pri čemer bi se morali upoštevati tudi morebitni prihranki dajalca kredita. Vendar je pri določitvi metode za izračun nadomestila pomembno, da se upošteva več načel. Izračun nadomestila za dajalca kredita bi moral biti za potrošnika pregleden in razumljiv že v predpogodbeni fazi, vsekakor pa med izvajanjem kreditne pogodbe. Metoda izračuna bi morala biti enostavna za uporabo tudi za dajalce kreditov, poleg tega pa bi se pristojnim nadzornim organom moral omogočati nadzor nad nadomestili. Ker se potrošniški kredit glede na trajanje in višino ne financira z dolgoročnimi mehanizmi financiranja, se torej najvišje dovoljeno nadomestilo določi pavšalno. Ta pristop odraža posebnost potrošniških kreditov in ne bi smel vplivati na pristop pri drugih produktih, ki se financirajo z dolgoročnimi mehanizmi financiranja, na primer pri hipotekarnih posojilih s fiksno obrestno mero.

- (71) Države članice bi morale imeti možnost določiti, da lahko dajalec kredita nadomestilo za predčasno odplačilo zahteva samo pod pogojem, da znesek odplačila v dvanajstih mesecih preseže prag, ki ga določijo države članice. Pri določitvi praga, ki naj ne preseže 10 000 EUR, bi države članice morale upoštevati povprečni znesek potrošniških kreditov na svojem trgu.
- (72) Za pospeševanje vzpostavitve in delovanja notranjega trga in zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov v vsej Uniji je treba zagotoviti primerljivost informacij v zvezi z učinkovnimi obrestnimi merami v vsej Uniji.
- (73) Določitev omejitev posojilnih obrestnih mer, učinkovnih obrestnih mer ali skupnih stroškov kredita za potrošnika je običajna praksa v številnih državah članicah. Takšen sistem omejitev se je izkazal za koristnega za varstvo potrošnikov pred previsokimi posojilnimi obrestnimi merami, učinkovnimi obrestnimi merami ali skupnimi stroški kredita za potrošnika. Glede na to bi morale imeti države članice možnost, da ohranijo svojo sedanjo pravno ureditev. Da bi se varstvo potrošnikov povečalo brez določanja nepotrebnih omejitev za države članice, bi morali obstajati ustrezni ukrepi, kot so omejitve ali določitev, katere obrestne mere veljajo za oderuške, ki bi učinkovito preprečevali zlorabo in zagotavljali, da se potrošnikom ne bi zaračunavale previsoke posojilne obrestne mere, učinkovne obrestne mere ali skupni stroški kredita za potrošnika.
- (74) Zaradi zagotovitve preglednosti bi morala Komisija takšne ukrepe, ki jih sprejmejo države članice, v jedrnatih in jasni obliki objaviti.
- (75) Zakonodaja držav članic glede poslovanja v zvezi z odobritvijo kreditnih pogodb se precej razlikuje. Kljub raznolikosti akterjev, udeleženih pri kreditnem posredništvu, so na ravni Unije nujni določeni standardi, da se zagotovi visoka raven strokovnosti in storitev.
- (76) Veljavni okvir Unije bi moral potrošnike navdajati z zaupanjem, da imajo dajalci kreditov in kreditni posredniki v mislih interese potrošnika, vključno z njegovo morebitno ranljivostjo in težavami pri razumevanju produkta, na podlagi informacij, ki so dajalcu kredita ali kreditnemu posredniku na voljo v ustreznem času, in smiselnih predpostavk o tveganjih v zvezi s potrošnikovim položajem med trajanjem predlagane kreditne pogodbe. Ključni vidik vzbujanja takšnega zaupanja pri potrošnikih je zahteva, da se v panogi zagotovita visoka stopnja pravičnosti, poštenosti in strokovnosti, kar pomeni tudi odgovorno ravnanje, da se preprečijo prakse, ki negativno vplivajo na potrošnike, ter ustrezno urejanje navzkrižja interesov, tudi tistih, ki izhajajo iz plačila, in da se pri svetovanju kar najbolj upoštevajo interesi potrošnika.
- (77) Ustrezno je zagotoviti, da ima zadevno osebje dajalcev kreditov in kreditnih posrednikov ustrezno raven znanja in usposobljenosti, da se doseže visoka raven strokovnosti. Zato bi dajalci kreditov in kreditni posredniki na podlagi minimalnih zahtev glede znanja in usposobljenosti morali na ravni podjetja dokazati ustrezno znanje in usposobljenost. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da sprejmejo ali ohranijo takšne zahteve za posamezne fizične osebe ter da minimalne zahteve glede znanja in usposobljenosti prilagodijo različnim vrstam dajalcev kreditov in kreditnih posrednikov, zlasti kadar delujejo v pomožni funkciji. Za namen te direktive bi moralo osebje,

neposredno vključeno v dejavnosti iz te direktive, zajemati osebje v oddelku trgovanja (*front-office staff*) in osebje v oddelku podpore (*back-office staff*), vključno z vodstvom in, kadar je ustrezno, člani upravnega odbora dajalcev kredita in kreditnih posrednikov, ki ima pomembno vlogo v kreditnopogodbenem procesu. Osebe s podpornimi funkcijami, ki niso povezane s kreditnopogodbenim procesom, vključno z osebjem v kadrovski službi in osebjem za informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, ne bi smele šteti za osebje v smislu te direktive. Države članice bi morale uvesti ukrepe, s katerimi bi mala in srednja podjetja, ki so dajalci kredita ali kreditni posredniki, seznanjale z zahtevami iz te direktive in jim pomagale upoštevati te zahteve, kot so na primer informacijske kampanje, priročniki za uporabnike in programi usposabljanja zaposlenih.

- (78) Da bi povečali zmožnost potrošnikov, da se ozaveščeno odločajo o najemanju posojil in odgovornem upravljanju dolga, bi države članice morale zasnovati in promovirati ukrepe, s katerimi bi pomagale izobraževati potrošnike na področju odgovornega najemanja posojil in upravljanja dolga, zlasti kar zadeva potrošniške kreditne pogodbe in splošno upravljanje proračuna. Takšno obveznost bi bilo mogoče izpolniti ob upoštevanju okvira za finančno usposobljenost, ki ga je Unija razvila skupaj z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Predvsem je treba zagotoviti smernice potrošnikom, ki – zlasti z digitalnimi orodji – potrošniški kredit jemljejo prvič. V zvezi s tem bi Komisija morala izbrati primere dobre prakse, da bi spodbudila nadaljnji razvoj ukrepov za večjo finančno ozaveščenost potrošnikov. Komisija bi lahko takšne primere dobre prakse objavila skupaj s podobnimi poročili, pripravljenimi v zvezi z drugimi zakonodajnimi akti Unije. Države članice bi se morale pri snovanju in promoviranju teh ukrepov posvetovati z ustreznimi deležniki, med drugim tudi s potrošniškimi organizacijami. Takšna obveznost državam članicam ne bi smela preprečevati, da ponudijo dodatno finančno izobraževanje.
- (79) Ker ima izvršilni postopek občutne posledice za dajalce kreditov in potrošnike ter morebiti na finančno stabilnost, je nujno, da dajalci kreditov nastajajoče kreditno tveganje obravnavajo proaktivno že v zgodnji fazi ter da se sprejmejo ustrezni ukrepi, s katerimi se zagotovi, da bodo ti opravili, kadar je to ustrezno, razumno restrukturiranje še pred začetkom izvršilnega postopka. Dajalec kredita bi moral pri odločanju, ali je ustrezno izvajati ukrepe restrukturiranja ali pa jih je upravičeno ponuditi znova, med drugim upoštevati individualne okoliščine potrošnika, kot so potrošnikovi interesi in pravice, njegova sposobnost odplačevanja kredita in njegove razumne potrebe po kritju življenjskih stroškov, ter bi moral omejiti stroške za potrošnika v primeru neizpolnjevanja obveznosti. Zlasti kadar se potrošnik na ponudbo dajalca kredita ne odzove v razumnem času, se od dajalca kredita ne bi smelo zahtevati, da znova ponudi ukrepe restrukturiranja. Države članice strankama kreditne pogodbe ne bi smele preprečiti izrecnega dogovora, da prenos blaga iz povezane kreditne pogodbe ali prenos prihodkov od prodaje tega blaga na dajalca kredita zadostuje za odplačilo kredita.
- (80) Kadar se ukrepi restrukturiranja zdijo ustrezni, bi morali vključevati spremembo pogojev prvotne kreditne pogodbe in bi lahko med drugim vključevali celotno ali delno refinanciranje kreditne pogodbe. Sprememba navedenih pogojev bi lahko med drugim vključevala: podaljšanje trajanja kreditne pogodbe; spremembo vrste kreditne pogodbe; odložitev plačila celotnega obroka odplačila ali njegovega dela za določeno obdobje; zmanjšanje posojilne obrestne mere; ponudbo moratorija na odplačevanje dolga; delna odplačila; pretvorbo valute ter delno oprostitev in konsolidacijo dolga. Kadar se ukrepi restrukturiranja zdijo ustrezni, se od dajalcev kreditov ne bi smelo zahtevati, da pri spreminjanju pogojev kreditne pogodbe izvedejo oceno kreditne sposobnosti, razen če se skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ob spremembi teh pogojev znatno poveča. Čeprav obveznost izvajanja ukrepov restrukturiranja ne bi smela posegati v nacionalna pravila o izvršilnem postopku, bi morale države članice zagotoviti, da se ukrepi restrukturiranja iz te direktive pravilno uporabljajo.
- (81) Potrošniki, ki se soočajo s težavami pri izpolnjevanju finančnih obveznosti, bodo pri upravljanju svojih dolgov imeli koristi od specializirane pomoči. Finančne težave zajemajo najrazličnejše situacije, med katerimi je več kot 90-dnevna zamuda pri odplačilu dolga le eden od številnih primerov. Cilj služb za svetovanje o odplačevanju dolgov je pomagati potrošnikom, ki se soočajo s finančnimi težavami, in jih usmerjati, da v največji možni meri odplačajo neporavnane dolgove, pri tem pa ohranijo dostojno raven življenja in dostojanstvo. Ta prilagojena in neodvisna pomoč lahko vključuje pravno svetovanje, upravljanje lastnih financ in dolgov ter socialno in psihološko pomoč. To pomoč bi morali zagotoviti izvajalci poslovnih dejavnosti, ki niso dajalci kreditov, kreditni posredniki,

ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, kupci kreditov ali serviserji kreditov in ki so od njih neodvisni. Države članice bi morale zagotoviti, da so potrošnikom neposredno ali posredno in z zgolj omejenimi stroški na voljo službe za svetovanje o odplačevanju dolgov, ki jih zagotavljajo neodvisni izvajalci poslovnih dejavnosti. Ti stroški bi morali načeloma kriti le operativne stroške in ne bi smeli po nepotrebnem obremenjevati potrošnikov, ki imajo ali bi lahko imeli težave pri izpolnjevanju svojih finančnih obveznosti. Kadar je to mogoče, se potrošnike, ki imajo težave z odplačevanjem dolgov, napoti na službe za svetovanje o odplačevanju dolgov še pred začetkom izvršilnega postopka. Službe za svetovanje o odplačevanju dolgov bi morale biti potrošnikom lahko dostopne, pri čemer bi bilo treba na primer upoštevati kraj prebivališča potrošnikov in njihov jezik. Države članice lahko za službe za svetovanje o odplačevanju dolgov ohranijo ali sprejmejo posebne zahteve. Dajalci kreditov morajo prispevati k preprečevanju prezadolženosti tako, da zgodaj odkrijejo potrošnike v finančnih težavah in jim pomagajo. Dajalci kreditov bi zato morali imeti vzpostavljene postopke in politike za odkrivanje takih potrošnikov, da bi jih lahko učinkovito napotili na lahko dostopne službe za svetovanje o odplačevanju dolgov.

- (82) Za zagotovitev preglednosti in stabilnosti trga ter glede na nadaljnjo harmonizacijo bi morale države članice zagotoviti ustrezne ukrepe za vzpostavitev regulacije ali nadzora nad dajalci kreditov.
- (83) Države članice bi morale zagotoviti, da za dajalce kreditov in kreditne posrednike, vključno z nekreditnimi institucijami, velja ustrezen sprejemni postopek, kar vključuje postopek izdaje dovoljenja ali vpis nekreditne institucije v register, ter ureditve nadzora, ki ga izvaja pristojni organ. Zahteva po ustreznem sprejemnem postopku in registraciji se ne bi smela uporabljati niti za kreditne institucije, kot so opredeljene v členu 4(1), točka 1, Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁴⁾, za katere že velja postopek izdaje dovoljenja na podlagi Direktive 2013/36/EU, niti za plačilne institucije, kot so opredeljene v členu 4, točka 4, Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾, za storitve iz Priloge I, točka 4, k Direktivi (EU) 2015/2366, niti za institucije za izdajo elektronskega denarja, kot so opredeljene v členu 2, točka 1, Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁶⁾, za odobritev posojil iz člena 6(1), prvi pododstavek, točka (b), Direktive 2009/110/ES. To ne bi smelo posegati v nacionalne postopke sprejema in ureditve registracije ali nadzora, ki veljajo za plačilne institucije in institucije za izdajo elektronskega denarja za namen odobritve kredita potrošnikom ter za kreditne institucije za namen dejavnosti kreditnega posredovanja v skladu s pravom Unije.
- (84) Države članice bi morale imeti možnost, da dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki se štejejo za mikro, mala in srednja podjetja, kot so opredeljena v Priporočilu Komisije 2003/361/ES ⁽¹⁷⁾, in ki delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji ali odobravajo kredite v obliki odloga plačila za nakup blaga in storitev, ki jih ponujajo, ne da bi kredit ponudila tretja stranka, izvajajo iz zahtev glede sprejema in registracije, če je kredit odobren brez obresti in stroškov, razen omejenih stroškov za zapoznena plačila v skladu z nacionalnim pravom. Velika podjetja tega možnega izvzetja ne bi smela uporabljati z namenom, da se izognejo zahtevam glede sprejema in registracije iz te direktive.
- (85) Ta direktiva ureja le nekatere obveznosti kreditnih posrednikov do potrošnikov. Državam članicam bi bilo zato treba še naprej pustiti možnost, da ohranijo ali sprejmejo dodatne obveznosti za kreditne posrednike, vključno s pogoji, pod katerimi lahko kreditni posrednik prejme pristojbino od potrošnika, ki je zahteval storitve tega kreditnega posrednika.

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

⁽¹⁵⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

⁽¹⁷⁾ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (86) Prenos pravic, ki jih ima dajalec kredita po kreditni pogodbi, ne bi smel spraviti potrošnika v manj ugoden položaj. Potrošnika bi bilo treba ustrezno obvestiti tudi, ko se kreditna pogodba prenese na tretjo stranko. Kadar pa začetni dajalec kredita v dogovoru s prejemnikom kredit v razmerju do potrošnika še vedno servisira, potrošnik nima večjega interesa, da bi bil o prenosu obveščen. Zato bi bila zahteva na ravni Unije po obveščanju potrošnika o prenosu v takem primeru lahko odvečna.
- (87) Države članice bi morale imeti možnost izbire, ali bodo ohranile oziroma sprejele svoja pravila glede kolektivnih oblik obveščanja, če je to potrebno za zagotavljanje učinkovitosti pri kompleksnih transakcijah, kot sta listinjenje ali likvidacija sredstev, ki se izvajajo pri prisilni administrativni likvidaciji bank.
- (88) Potrošniki bi morali imeti dostop do ustreznih, hitrih in učinkovitih postopkov alternativnega reševanja sporov za reševanje sporov, ki izhajajo iz pravic in obveznosti v zvezi s kreditnimi pogodbami, pri čemer se, kadar je ustrezno, uporabljajo obstoječi subjekti. Takšen dostop je glede zadevnih pogodbenih sporov že zagotovljen z Direktivo 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾. Vendar bi potrošniki dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov morali imeti tudi v primeru predpogodbenih sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi s to direktivo, na primer v zvezi z zahtevami glede predpogodbenih informacij, svetovalnimi storitvami in oceno kreditne sposobnosti, pa tudi v zvezi z informacijami, ki jih zagotovijo kreditni posredniki, ki jih plačajo dajalci kreditov in zato nimajo neposrednega pogodbenega razmerja s potrošniki. Takšni postopki alternativnega reševanja sporov in subjekti, ki jih ponujajo, bi morali izpolnjevati zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU.
- (89) Države članice bi morale imenovati pristojne organe, pooblašcene za zagotavljanje izvrševanja te direktive, in bi morale zagotoviti, da se tem pristojnim organom podelijo preiskovalna in izvršilna pooblastila ter da imajo ustrezna sredstva, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da nacionalnim organom podelijo pooblastila za poseganje v zvezi s produkti, kadar so kreditni produkti škodljivi za potrošnike in jih je treba umakniti. Države članice bi morale upoštevati podatke o mesečnih stopnjah neplačil, povezanih z različnimi vrstami potrošniških kreditnih produktov, ki so pomembni za področje uporabe te direktive. Pristojni organi različnih držav članic bi med seboj morali sodelovati, kadar koli je to potrebno za opravljanje njihovih dolžnosti v skladu s to direktivo.
- (90) Države članice bi morale določiti pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja. Čeprav izbira kazni ostaja v pristojnosti držav članic, bi morale biti predpisane kazni učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice bi morale Komisijo uradno obvestiti o teh pravilih in ukrepih ter jo nemudoma uradno obvestiti o vseh naknadnih spremembah, ki vplivajo nanje.
- (91) Sedanja nacionalna pravila o kaznih se znotraj Unije zelo razlikujejo. Vse države članice zlasti ne zagotavljajo, da je gospodarskim subjektom, ki so odgovorni za močno razširjene kršitve ali močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, mogoče izreči učinkovite, sorazmerne in odvračilne globe. Ti gospodarski subjekti lahko v nekaterih primerih pomenijo tudi skupino družb. Da se organom držav članic zagotovi možnost izrekanja učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, ki so predmet usklajenega preiskovanja in izvršilnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁹⁾, bi bilo treba kot element kazni za take kršitve uvedti globe.

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (Direktiva o alternativnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 63).

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, 27.12.2017, str. 1).

- (92) Za izboljšanje preglednosti in zaupanja potrošnikov bi moralo biti pristojnim organom dovoljeno, da javnosti razkrijejo vse upravne kazni, ki so naložene zaradi kršenja ukrepov, sprejetih na podlagi te direktive, razen če bi tako razkritje resno ogrozilo finančne trge ali vpletenim stranem povzročilo nesorazmerno škodo.
- (93) Pregledati je treba, ali je ta direktiva učinkovita in ali vzpostavljanje notranjega trga, ki nudi visoko raven varstva potrošnikov v zvezi s kreditnimi pogodbami, napreduje. Komisija bi morala vsaka štiri leta opraviti oceno te direktive, da bi preverila zgornji prag 100 000 EUR, določen v tej direktivi, in odstotne deleže, ki se uporabljajo za izračun nadomestila, ki se izplača v primeru predčasnega odplačila, pa tudi, ali je področje uporabe te direktive še vedno ustrezno, kar zadeva kreditne pogodbe, zavarovane z nestanovanjskimi nepremičninami. V to oceno bi morale biti vključene tudi analiza razvoja trga potrošniških kreditov, ki podpirajo zeleni prehod, in ocena potrebe po nadaljnjih ukrepih za večje izkoriščanje takšnih kreditov, pa tudi ocena izvrševanja kazni, naloženih v skladu s to direktivo, ter zlasti njihove učinkovitosti in odvračilnega učinka. Komisija bi morala pri ocenjevanju te direktive analizirati gospodarske trende v Uniji in razmere na zadevnem trgu, na primer pojavljanje novih oblik finančnih storitev, digitalne trende ter obseg in trende čezmejnega zagotavljanja kreditov. Preučiti bi morala tudi učinkovitost te direktive, vključno s stroški in koristmi, ki jih prinaša za podjetja in potrošnike. Poleg tega je potrošnikom čedalje pogostejše na voljo množično financiranje, običajno za majhne stroške ali naložbe. Uredba (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁰⁾ iz svojega področja uporabe izključuje storitve množičnega financiranja, vključno s tistimi, ki olajšujejo dajanje kreditov, ki se zagotavljajo potrošnikom. Komisija bi morala oceniti potrebo po nadaljnjih ukrepih za varstvo potrošnikov, ki želijo najeti kredit ali vlagati prek ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja.
- (94) Ker cilja te direktive, in sicer določitev skupnih pravil za nekatere vidike zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi s potrošniškimi krediti, države članice glede na razvoj trga zaradi digitalizacije in cilj olajšanja čezmejnega zagotavljanja kreditov ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (95) Za spremembo nebitnih elementov te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi z dodatnimi predpostavkami za izračun efektivne obrestne mere. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽²¹⁾. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (96) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih ⁽²²⁾ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih je pojasnjeno razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (97) Ob upoštevanju števila sprememb, ki jih je treba vnesti v Direktivo 2008/48/ES zaradi razvoja sektorja potrošniških kreditov, in v interesu jasnosti zakonodaje Unije bi bilo treba zadevno direktivo razveljaviti in nadomestiti s to direktivo.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. oktobra 2020 o evropskih ponudnikih storitev množičnega financiranja za podjetnike ter spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 in Direktive (EU) 2019/1937 (UL L 347, 20.10.2020, str. 1).

⁽²¹⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽²²⁾ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

(98) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²³⁾ je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal 26. avgusta 2021 ⁽²⁴⁾ –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa skupni okvir za harmonizacijo nekaterih vidikov zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi s potrošniškimi kreditnimi pogodbami.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za kreditne pogodbe.
2. Ta direktiva se ne uporablja za:
 - (a) kreditne pogodbe, zavarovane s hipoteko ali z drugim primerljivim zavarovanjem, ki se običajno uporablja v državi članici za nepremičnine, ali s pravico na nepremičnini;
 - (b) kreditne pogodbe, katerih namen je pridobiti ali obdržati lastninske pravice na zemljiščih ali na obstoječih ali načrtovanih zgradbah, vključno s prostori, ki se uporabljajo za trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti;
 - (c) kreditne pogodbe, katerih skupni znesek kredita presega 100 000 EUR;
 - (d) kreditne pogodbe, s katerimi delodajalci dodelijo kredit svojim zaposlenim kot sekundarno dejavnost brezobrestno ali z efektivnimi obrestnimi merami, nižjimi od tistih, ki prevladujejo na trgu, in ki niso na voljo splošni javnosti;
 - (e) kreditne pogodbe, sklenjene z investicijskimi družbami, kakor so opredeljene v členu 4(1), točka 1, Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁵⁾, ali s kreditnimi institucijami, kakor so opredeljene v členu 4(1), točka 1, Uredbe (EU) št. 575/2013, z namenom omogočiti vlagatelju, da opravi transakcijo, povezano z enim ali več finančnimi instrumenti, naštetimi v oddelku C Priloge I k Direktivi 2014/65/EU, kadar je investicijska družba ali kreditna institucija, ki kredit odobri, vključena v tako transakcijo;
 - (f) kreditne pogodbe, ki so rezultat poravnave, dosežene na sodišču ali pred drugim zakonsko določenim organom;
 - (g) najemne pogodbe ali pogodbe o zakupu, pri katerih obveznost ali možnost nakupa predmeta pogodbe ni predvidena v pogodbi sami ali v kateri koli drugi ločeni pogodbi;

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

⁽²⁴⁾ UL C 403, 6.10.2021, str. 5.

⁽²⁵⁾ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

(h) odlog plačil, pri čemer:

- (i) dobavitelj blaga ali izvajalec storitev, ne da bi tretja stranka ponudila kredit, potrošniku omogoči čas, da plača blago ali storitve, ki ga je dobavil dobavitelj ali jih je opravil izvajalec;
- (ii) je nakupno ceno treba plačati brez obresti in brez kakršnih koli drugih stroškov ter samo z omejenimi stroški, ki jih potrošnik plača zaradi zapoznelih plačil in so določeni v skladu z nacionalnim pravom;
- (iii) se plačilo v celoti izvrši v 50 dneh od dobave blaga ali opravljanja storitve.

V primeru odloga plačil, ki ga ponujajo dobavitelji blaga ali izvajalci storitev, ki niso mikro, mala ali srednja podjetja, kot so opredeljena v Priporočilu 2003/361/ES, kadar ti dobavitelji ali izvajalci ponujajo storitve informacijske družbe v smislu člena 1(1), točka (b), Direktive (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁶⁾, ki zajemajo sklepanje pogodb na daljavo s potrošniki z namenom prodaje blaga ali opravljanja storitev v smislu člena 2, točka 7, Direktive 2011/83/EU, se ta izključitev s področja uporabe te direktive uporablja le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (i) tretja stranka ne ponuja ali ne kupuje kredita;
 - (ii) plačilo se v celoti izvrši v 14 dneh od dobave blaga ali opravljanja storitev, in
 - (iii) nakupno ceno je treba plačati brez obresti in brez kakršnih koli drugih stroškov ter samo z omejenimi stroški, ki jih potrošnik plača zaradi zapoznelih plačil in so določeni v skladu z nacionalnim pravom;
- (i) kreditne pogodbe, ki se nanašajo na brezplačen odlog plačila obstoječega dolga;
 - (j) kreditne pogodbe, pri katerih mora potrošnik pri dajalcu kredita položiti nek predmet kot zavarovanje in je odgovornost potrošnika strogo omejena na ta deponirani predmet;
 - (k) kreditne pogodbe za posojila, odobrena omejeni javnosti na podlagi zakonskih določb in v skladu s splošnim interesom ter po nižjih posojilnih obrestnih merah, kot veljajo na trgu, ali brez obresti ali pod drugimi pogoji, ki so za potrošnika ugodnejši od tistih, ki veljajo na trgu;
 - (l) kreditne pogodbe, ki obstajajo 20. novembra 2026; vendar se člena 23 in 24, člen 25(1), drugi stavek, člen 25(2) ter člena 28 in 39 uporabljajo za vse odprte kreditne pogodbe, ki obstajajo 20. novembra 2026;

3. Ne glede na odstavek 2, točka (c), se ta direktiva uporablja za kreditne pogodbe, pri katerih skupni znesek kredita presega 100 000 EUR in ki niso zavarovane niti s hipoteko ali z drugim primerljivim zavarovanjem, ki se običajno uporablja v državi članici za nepremičnine, niti s pravico na nepremičnini, kadar je namen teh kreditnih pogodb obnova stanovanjske nepremičnine.

4. V primeru kreditnih pogodb v obliki tiho dovoljenih prekoračitev se uporabljajo le naslednji členi:

- (a) členi 1, 2, 3, 17, 19, 25, 31, 35, 36 in 39 do 50 ter
- (b) člen 18, razen če države članice določijo drugače.

5. Države članice lahko iz uporabe te direktive izvzamejo kreditne pogodbe v obliki debetnih kartic z odlogom plačila:

- (a) ki jih zagotovi kreditna ali plačilna institucija;
- (b) pod pogoji, pod katerimi je treba kredit odplačati v 40 dneh, ter
- (c) ki so brez obresti in imajo le omejene stroške za opravljanje plačilnih storitev.

⁽²⁶⁾ Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (kodificirano besedilo) (UL L 241, 17.9.2015, str. 1).

6. Države članice lahko določijo, da se za kreditne pogodbe, ki jih sklene organizacija, katere članstvo je omejeno na osebe, ki prebivajo ali so zaposlene na določeni lokaciji, ali na uslužbenke in upokojene uslužbenke določenega delodajalca ali na osebe, ki izpolnjujejo druge zahteve, določene v skladu z nacionalnim pravom kot podlaga za obstoj skupne vezi med člani, uporabljajo samo členi 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 in 20, člen 21(1), prvi pododstavek, točke (a) do (h) in (l), člen 21(3) ter členi 23, 25 in 28 do 50, če organizacija izpolnjuje vse naslednje pogoje:

- (a) ustanovljena je v vzajemno korist svojih članov;
- (b) ne ustvarja dobička za nobeno drugo osebo, kot za svoje člane;
- (c) izpolnjuje zahteve socialnega namena, predpisane v nacionalnem pravu;
- (d) prejema prihranke in upravlja s prihranki samo svojih članov ter samo svojim članom zagotavlja vire posojil;
- (e) zagotavlja kredit na podlagi učinkovite obrestne mere, ki je nižja od tistih, ki veljajo na trgu, ali za katero velja najvišja dovoljena meja, predpisana z nacionalnim pravom.

Države članice lahko iz uporabe te direktive izvzamejo kreditne pogodbe, ki jih sklene organizacija iz prvega pododstavka, kadar je skupna vrednost vseh obstoječih kreditnih pogodb te organizacije zanemarljiva v primerjavi s skupno vrednostjo vseh obstoječih kreditnih pogodb v državi članici, v kateri ima zadevna organizacija sedež, in kadar skupna vrednost vseh obstoječih kreditnih pogodb, ki jih sklenejo vse take organizacije v navedeni državi članici, predstavlja manj kot 1 % skupne vrednosti vseh obstoječih kreditnih pogodb, sklenjenih v tej državi članici.

Države članice vsako leto preverijo, ali so pogoji za uporabo katere koli tovrstne izjeme iz drugega pododstavka še vedno izpolnjeni, in sprejmejo ukrepe za preključ izjeme, če menijo, da niso več izpolnjeni.

7. Države članice lahko določijo, da se za kreditne pogodbe med dajalcem kredita in potrošnikom, kar zadeva način odloga plačil ali način odplačil, uporabljajo samo členi 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 in 20, člen 21(1), prvi pododstavek, točke (a) do (h), (l) in (r), člen 21(3) ter členi 23, 25, 28 do 38 in 40 do 50, kadar je potrošnik že ali verjetno bo v zamudi pri odplačevanju po prvotni kreditni pogodbi in kadar sta izpolnjena naslednja pogoja:

- (a) dogovor bo verjetno preprečil možnost sodnega postopka v zvezi s potrošnikovo zamudo pri izpolnjevanju plačilnih obveznosti;
- (b) potrošnik s sklenitvijo dogovora ne bi imel manj ugodnih pogojev v primerjavi s tistimi, ki so določeni s prvotno kreditno pogodbo.

8. Države članice lahko določijo, da se člen 8(3), točke (d), (e) in (f), člen 10(5), člen 11(4) ter člen 21(3) ne uporabljajo za eno ali več naslednjih kreditnih pogodb:

- (a) kreditne pogodbe, katerih skupni znesek kredita znaša manj kot 200 EUR;
- (b) kreditne pogodbe, pri katerih je kredit odobren brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov;
- (c) kreditne pogodbe, ki jih je ob zgolj zanemarljivih stroških treba odplačati v treh mesecih.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „potrošnik“ pomeni fizično osebo, ki deluje za namene zunaj okvira svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti;

- (2) „dajalec kredita“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti da kredit ali obljubi, da ga bo dala;
- (3) „kreditna pogodba“ pomeni pogodbo, s katero dajalec kredita potrošniku odobri kredit ali mu obljubi odobritev kredita v obliki odloga plačila, posojila ali drugega podobnega finančnega dogovora, z izjemo pogodb o trajnem opravljanju storitev ali dobavi blaga enake vrste, kadar potrošnik v času opravljanja takšnih storitev ali dobave blaga plačuje zanje v obrokih;
- (4) „pomožna storitev“ pomeni storitev, ki se ponudi potrošniku v povezavi s kreditno pogodbo;
- (5) „skupni stroški kredita za potrošnika“ pomeni vse stroške, vključno z obrestmi, provizijami, davki in vsemi drugimi vrstami pristojbin, razen notarskih stroškov, ki jih mora potrošnik plačati v zvezi s kreditno pogodbo in ki so dajalcu kredita znani; v skupne stroške kredita za potrošnika so vključeni tudi stroški, povezani s pomožnimi storitvami v zvezi s kreditno pogodbo, zlasti zavarovalne premije, kadar je sklenitev dodatne pogodbe o takih pomožnih storitvah obvezna že za samo pridobitev kredita ali pridobitev kredita pod pogoji, pod katerimi se trži;
- (6) „skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik“ pomeni vsoto skupnega zneska kredita in skupnih stroškov kredita za potrošnika;
- (7) „efektivna obrestna mera“ pomeni skupne stroške kredita za potrošnika, izražene kot letni odstotek skupnega zneska kredita in izračunane, kot je določeno v členu 30;
- (8) „posojilna obrestna mera“ pomeni obrestno mero, izraženo kot stalni ali spremenljivi odstotek, ki se zaračuna na letni osnovi glede na znesek črpanega kredita;
- (9) „fiksna posojilna obrestna mera“ pomeni posojilno obrestno mero, o kateri se dajalec kredita in potrošnik v kreditni pogodbi dogovorita za celotno obdobje trajanja kreditne pogodbe, ali več posojilnih obrestnih mer, o katerih se dajalec kredita in potrošnik v kreditni pogodbi z izključno uporabo fiksnega specifičnega odstotka dogovorita za delna obdobja; če v kreditni pogodbi niso določene vse posojilne obrestne mere, velja, da je posojilna obrestna mera dogovorjena samo za delna obdobja, za katera so posojilne obrestne mere določene izključno na podlagi fiksnega specifičnega odstotka, ki je bil dogovorjen ob sklenitvi kreditne pogodbe;
- (10) „skupni znesek kredita“ pomeni najvišjo dovoljeno mejo ali vsoto vseh zneskov, ki so na voljo na podlagi kreditne pogodbe;
- (11) „trajni nosilec podatkov“ pomeni vsak instrument, ki potrošniku omogoča, da informacije, namenjene njemu osebno, shrani tako, da so mu dostopne za prihodnje potrebe toliko časa, kolikor zadostuje za namene obveščeniosti, in ki dovoljuje nespremenjeno reprodukcijo shranjenih informacij;
- (12) „kreditni posrednik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ne deluje kot dajalec kredita ali notar in ki potrošnika ne zgolj neposredno ali posredno predstavi dajalcu kredita, ter ki v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti v zameno za plačilo, ki je lahko v denarju ali kateri koli drugi dogovorjeni obliki finančnega plačila:
 - (a) potrošnikom predstavlja ali ponuja kreditne pogodbe;
 - (b) potrošnikom pomaga s pripravljalnim delom ali drugimi predpogodbenimi administrativnimi postopki v zvezi s kreditnimi pogodbami, pri čemer to ni delo, navedeno v točki (a), ali
 - (c) v imenu dajalca kredita s potrošniki sklepa kreditne pogodbe;
- (13) „predpogodbene informacije“ pomeni informacije, ki se zagotovijo, preden potrošnika zavezuje kreditna pogodba ali, kadar je ustrezno, predložitev zavezujoče kreditne ponudbe, ter jih potrošnik potrebuje, da bi lahko primerjal različne kreditne ponudbe in sprejel informirano odločitev o sklenitvi kreditne pogodbe;

- (14) „oblikovanje profilov“ pomeni oblikovanje profilov, kakor je opredeljeno v členu 4, točka 4, Uredbe (EU) 2016/679;
- (15) „vezana prodaja“ pomeni ponujanje ali prodajo kreditne pogodbe v paketu skupaj z drugimi ločenimi finančnimi produkti ali storitvami, pri čemer kreditna pogodba potrošniku ni na voljo posebej;
- (16) „paketna prodaja“ pomeni ponujanje ali prodajo kreditne pogodbe v paketu skupaj z drugimi ločenimi finančnimi produkti ali storitvami, pri čemer je kreditna pogodba potrošniku na voljo tudi posebej, a ne nujno pod enakimi pogoji kot v paketu z zadevnimi drugimi produkti ali storitvami;
- (17) „svetovalne storitve“ pomeni osebna priporočila, ki so dana potrošniku glede ene ali več transakcij v zvezi s kreditnimi pogodbami, in so dejavnost, ki je ločena od odobritve kredita in od dejavnosti kreditnega posredovanja iz točke (12);
- (18) „možnost prekoračitve“ pomeni izrecno kreditno pogodbo, pri kateri dajalec kredita potrošniku omogoči, da razpolaga s sredstvi, ki presegajo trenutno stanje na potrošnikovem tekočem računu;
- (19) „tiho dovoljena prekoračitev“ pomeni prekoračitev, pri kateri dajalec kredita potrošniku tiho dovoli, da razpolaga s sredstvi, ki presegajo trenutno stanje na potrošnikovem tekočem računu ali dogovorjeno možnost prekoračitve;
- (20) „povezana kreditna pogodba“ pomeni kreditno pogodbo, v kateri:
- so zadevni kredit ali storitve namenjeni izključno financiranju pogodbe o dobavi določenega blaga ali opravljanju določene storitve ter
 - ti dve pogodbi objektivno sestavljata komercialno enoto; šteje se, da komercialna enota obstaja, kadar dobavitelj blaga ali ponudnik storitev sam financira kredit za potrošnika ali kadar, če ga financira tretja stranka, dajalec kredita uporablja storitve dobavitelja blaga ali ponudnika storitev v zvezi s trženjem, sklenitvijo ali pripravo kreditne pogodbe ali kadar je določeno blago ali opravljanje določenih storitev izrecno opredeljeno v kreditni pogodbi;
- (21) „predčasno odplačilo“ pomeni popolno ali delno izpolnitev obveznosti potrošnika na podlagi kreditne pogodbe pred datumom, dogovorjenim v kreditni pogodbi;
- (22) „službe za svetovanje o odplačevanju dolgov“ pomeni individualno tehnično, pravno ali psihološko pomoč, ki jo potrošnikom, ki imajo ali bi lahko imeli težave pri izpolnjevanju finančnih obveznosti, zagotavljajo neodvisni izvajalci poslovnih dejavnosti, ki zlasti niso dajalci kreditov ali kreditni posredniki, kot so opredeljeni v tej direktivi, ali kupci kreditov ali serviserji kreditov, kot so opredeljeni v členu 3, točki 6 in 8, Direktive (EU) 2021/2167 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁷⁾.

Člen 4

Pretvorba zneskov, izraženih v eurih, v nacionalne valute

1. Za namene te direktive tiste države članice, ki bodo pretvorile zneske, izražene v eurih, v svoje nacionalne valute, na začetku pri pretvorbi uporabijo menjalni tečaj, veljaven 19. novembra 2023.
2. Države članice lahko zaokrožijo zneske, pridobljene s pretvorbo iz odstavka 1, pod pogojem, da tako zaokrožanje ne preseže 10 EUR.

Člen 5

Obveznost brezplačnega obveščanja potrošnikov

Države članice zahtevajo, da so informacije, ki jih potrošnik prejme v skladu s to direktivo, potrošniku dane brezplačno, ne glede na uporabljeni nosilec podatkov.

⁽²⁷⁾ Direktiva (EU) 2021/2167 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o serviserjih kreditov in kupcih kreditov ter spremembi direktiv 2008/48/ES in 2014/17/EU (UL L 438, 8.12.2021, str. 1).

Člen 6

Nediskriminacija

Države članice zagotovijo, da pogoji, ki jih je treba izpolniti za odobritev kredita, do potrošnikov, ki zakonito prebivajo v Uniji, niso diskriminatorni na podlagi državljanstva, prebivališča ali katerega koli razloga iz člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ko ti potrošniki v Uniji zaprosijo za kreditno pogodbo, sklepajo kreditno pogodbo ali jo imajo.

Prvi odstavek ne posega v možnost, da se ponudijo različni pogoji dostopa do kredita, kadar so ti različni pogoji ustrezno utemeljeni z objektivnimi merili.

POGLAVJE II

INFORMACIJE, KI SE ZAGOTOVIJO PRED SKLENITVIJO KREDITNE POGODBE

Člen 7

Oglaševanje in trženje kreditnih pogodb

Brez poseganja v Direktivo 2005/29/ES države članice zahtevajo, da so oglaševalska in trženjska sporočila v zvezi s kreditnimi pogodbami poštena, jasna in nezavajajoča. V takšnih oglaševalskih in trženjskih sporočilih je prepovedano izražanje, ki lahko pri potrošniku vzbudi napačna pričakovanja v zvezi z razpoložljivostjo ali stroški kredita ali skupnim zneskom, ki ga mora potrošnik plačati.

Člen 8

Standardne informacije, ki se vključijo v oglaševanje kreditnih pogodb

1. Države članice zahtevajo, da oglaševanje kreditnih pogodb vsebuje jasno in razvidno opozorilo, s katerim se potrošnike opomni, da je treba izposojanje denarja plačati, in sicer z besedilom: „Pozor! Izposoja denarja se plača“ ali podobnim besedilom.

2. Države članice zahtevajo, da oglaševanje kreditnih pogodb, pri katerem je navedena obrestna mera ali drugi podatki v zvezi s kakršnimi koli stroški kredita za potrošnika, vsebuje standardne informacije v skladu s tem členom.

Obveznost iz prvega pododstavka ne velja, kadar nacionalno pravo zahteva, da se pri oglaševanju kreditnih pogodb, ki ne navaja obrestne mere ali drugih podatkov v zvezi s kakršnimi koli stroški kredita za potrošnika v smislu prvega pododstavka, navede efektivna obrestna mera.

3. Standardne informacije morajo biti lahko berljive ali jasno slišne, kakor je ustrezno, in prilagojene tehničnim omejitvam nosilca podatkov, ki se uporablja za oglaševanje, ter jasno, jedrnato in razvidno navajajo vse naslednje elemente:

- (a) posojilno obrestno mero, fiksno ali spremenljivo ali kombinirano, skupaj s podrobnostmi o kakršnih koli stroških, ki so vključeni v skupne stroške kredita za potrošnika;
- (b) skupni znesek kredita;
- (c) efektivno obrestno mero;
- (d) kadar je ustrezno, trajanje kreditne pogodbe;
- (e) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve gotovinsko ceno in znesek morebitnega predplačila;

(f) kadar je ustrezno, skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, in višino obrokov.

V posebnih in utemeljenih primerih, kadar nosilec podatkov, ki se uporablja za sporočanje standardnih informacij iz prvega pododstavka, ne omogoča vizualnega prikaza informacij, se točki (e) in (f) navedenega pododstavka ne uporabljata.

4. Standardne informacije iz odstavka 3, prvi pododstavek, se določijo z reprezentativnim primerom.

5. Kadar je sklenitev pogodbe o pomožni storitvi, ki se nanaša na kreditno pogodbo, obvezna že za samo pridobitev kredita ali pridobitev kredita pod pogoji, pod katerimi se trži, stroškov te storitve pa ni možno določiti vnaprej, se v standardnih informacijah iz odstavka 3, prvi pododstavek, jasno, jedrnato in razvidno navede tudi obveznost sklenitve te pogodbe.

6. Brez poseganja v Direktivo 2005/29/ES ima potrošnik v posebnih in utemeljenih primerih, kadar elektronski nosilec podatkov, ki se uporablja za sporočanje standardnih informacij iz odstavka 3 tega člena, ne omogoča razvidnega in jasnega prikaza teh informacij, omogočen dostop do informacij iz točk (e) in (f) prvega pododstavka navedenega odstavka s klikom, pomikanjem zaslona ali podrsanjem po zaslonu.

7. Države članice prepovejo oglaševanje kreditnih produktov, ki:

- (a) spodbuja potrošnike, naj zaprosijo za kredit, češ da se bo s kreditom izboljšal njihov finančni položaj;
- (b) navaja, da neodplačane kreditne pogodbe ali evidentirani krediti v podatkovnih zbirkah zelo malo vplivajo na oceno vloge za kredit ali pa nanjo sploh ne vplivajo;
- (c) lažno namiguje, da kredit pomeni povečanje finančnih sredstev, je nadomestek za prihranke ali lahko dvigne življenjski standard potrošnika.

8. Države članice lahko med drugim prepovejo oglaševanje kreditnih produktov, s katerim se:

- (a) poudarja, kako preprosto ali hitro je mogoče najeti kredit;
- (b) trdi, da je diskontna ponudba odvisna od najetja kredita;
- (c) za odplačilo obrokov kredita ponuja obdobje odloga, ki je daljše od treh mesecev.

Člen 9

Splošne informacije

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov ali, kadar je ustrezno, kreditni posredniki potrošnikom vedno zagotovijo jasne in razumljive splošne informacije o kreditnih pogodbah na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov po izbiri potrošnika.

Splošne informacije o kreditnih pogodbah, ki jih dajalci kreditov ali, kadar je ustrezno, kreditni posredniki zagotovijo na voljo v svojih prostorih, so potrošnikom na voljo vsaj na papirju.

2. Splošne informacije iz odstavka 1 vključujejo vsaj naslednje:

- (a) identiteto, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov izdajatelja informacij;
- (b) namene, za katerega se lahko uporabi kredit;
- (c) možno trajanje kreditne pogodbe;

- (d) vrste razpoložljivih posojilnih obrestnih mer z navedbo, ali je fiksna ali spremenljiva ali kombinirana, s krajšim opisom značilnosti fiksne in spremenljive obrestne mere ter tudi s tem povezanih posledic za potrošnika;
- (e) reprezentativni primer skupnega zneska kredita, skupnih stroškov kredita za potrošnika, skupnega zneska, ki ga mora plačati potrošnik, in efektivne obrestne mere;
- (f) morebitne dodatne stroške, ki niso vključeni v skupne stroške kredita za potrošnika in ki jih je treba plačati v povezavi s kreditno pogodbo;
- (g) nabor različnih možnosti vračila kredita dajalcu kredita, vključno s številom, pogostostjo in višino rednih obrokov odplačila;
- (h) opis pogojev, neposredno povezanih s predčasnim odplačilom;
- (i) opis pravice do odstopa od kreditne pogodbe;
- (j) pomožne storitve, ki jih mora kupiti potrošnik, da bi lahko dobil kredit ali da bi ga lahko dobil pod pogoji, pod katerimi se trži, ter, kadar je ustrezno, pojasnilo, da je nakup pomožnih storitev mogoč tudi pri ponudniku, ki ni dajalec kredita, ter
- (k) splošno opozorilo glede morebitnih posledic neizpolnjevanja obveznosti, povezanih s kreditno pogodbo.

Člen 10

Predpogodbene informacije

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku zagotovi jasne in razumljive predpogodbene informacije, potrebne za primerjavo različnih ponudb, da se lahko informirano odloči, ali naj sklene kreditno pogodbo, in sicer na podlagi pogojev kredita, ki jih ponuja dajalec kredita, ter, kadar je ustrezno, želj in informacij, ki jih navede potrošnik. Take predpogodbene informacije se potrošniku zagotovijo dovolj zgodaj preden ga zavezuje kakršna koli kreditna pogodba ali ponudba, tudi kadar se uporablja sredstvo za komuniciranje na daljavo, kot je opredeljeno v členu 2, točka (e), Direktive 2002/65/ES.

V primeru, da se predpogodbene informacije iz prvega pododstavka tega odstavka zagotovijo manj kot en dan prej, preden potrošnika zavezuje kreditna pogodba ali ponudba, države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku pošljeta sporočilo o možnosti odstopa od kreditne pogodbe in o postopku v zvezi z odstopom v skladu s členom 26. To sporočilo se potrošniku zagotovi na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki ga izbere potrošnik in je naveden v kreditni pogodbi, od enega dneva do sedem dni po sklenitvi kreditne pogodbe ali, kadar je ustrezno, po predložitvi zavezujoče kreditne ponudbe s strani potrošnika.

2. Predpogodbene informacije iz odstavka 1 se predložijo z obrazcem za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu iz Priloge I na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov po izbiri potrošnika. Vse informacije na obrazcu so enako razvidne. Šteje se, da je dajalec kredita izpolnil zahteve po informacijah iz tega odstavka ter člena 3 (1) in (2), Direktive 2002/65/ES, če je predložil navedeni obrazec.

3. V predpogodbenih informacijah iz odstavka 1 so v prvem delu obrazca za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu na eni strani razvidno opredeljeni vsi naslednji elementi:

- (a) identiteta dajalca kredita, pa tudi, kadar je ustrezno, zadevnega kreditnega posrednika;
- (b) skupni znesek kredita;
- (c) trajanje kreditne pogodbe;

- (d) posojilna obrestna mera ali vse posojilne obrestne mere, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere;
- (e) efektivna obrestna mera in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik;
- (f) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve in v primeru povezanih kreditnih pogodb določeno blago ali storitve ter njihova gotovinska vrednost;
- (g) stroški v primeru zapoznelih plačil, tj. obrestna mera, ki se uporablja v primeru zapoznelih plačil, ter pravila za njeno prilagoditev in, kadar je ustrezno, stroški v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti;
- (h) znesek, število in pogostost plačil potrošnika in, kadar je ustrezno, vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;
- (i) opozorilo o posledicah neizvedenih ali zapoznelih plačil;
- (j) obstoj ali neobstoj pravice do odstopa in, kadar je ustrezno, odstopni rok;
- (k) obstoj pravice do predčasnega odplačila in, kadar je ustrezno, informacije o pravici dajalca kredita do nadomestila;
- (l) geografski naslov, telefonska številka in elektronski naslov dajalca kredita, pa tudi, kadar je ustrezno, geografski naslov, telefonska številka in elektronski naslov zadevnega kreditnega posrednika.

4. V primeru, da vseh elementov iz odstavka 3 ni mogoče prikazati razvidno na eni strani, se prikažejo v prvem delu obrazca za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu na največ dveh straneh. V tem primeru se informacije iz točk (a) do (g) navedenega odstavka prikažejo na prvi strani obrazca.

5. V predpogodbenih informacijah iz odstavka 1 so vsebovani vsi naslednji elementi, ki se prikažejo za elementi iz odstavka 3 in so od njih vidno ločeni:

- (a) vrsta kredita;
- (b) pogoji črpanja;
- (c) kadar se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, pogoji, ki urejajo uporabo vsake posojilne obrestne mere in, če je na voljo, indeks ali referenčna obrestna mera, ki se uporablja za vsako začetno posojilno obrestno mero, pa tudi obdobja, pogoji in postopki za spreminjanje vsake posojilne obrestne mere;
- (d) kadar kreditna pogodba predvideva različne načine črpanja z različnimi stroški ali posojilnimi obrestnimi merami in dajalec kredita uporabi predpostavko iz Priloge III, del II, točka (b), navedba, da lahko drugi mehanizmi črpanja za zadevno vrsto kreditne pogodbe privedejo do višjih efektivnih obrestnih mer;
- (e) kadar je ustrezno, stroški upravljanja enega ali več obveznih računov za vodenje plačilnih transakcij in črpanj, stroški uporabe plačilnih sredstev tako za plačilne transakcije kot za črpanja ter vsi drugi stroški, ki izhajajo iz kreditne pogodbe, in pogoji, pod katerimi se lahko kateri koli od teh stroškov spremenijo;
- (f) reprezentativni primer, ki ponazarja efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ki se nanaša na vse predpostavke, uporabljene za izračun navedene obrestne mere; kadar je potrošnik obvestil dajalca kredita o enem ali več elementih zelenega kredita, na primer o trajanju kreditne pogodbe in skupnem znesku kredita, dajalec kredita te elemente upošteva;
- (g) kadar je ustrezno, stroški, ki jih potrošnik ob sklenitvi kreditne pogodbe plača notarju;
- (h) morebitna obveznost sklenitve pogodbe o pomožnih storitvah, povezane s kreditno pogodbo, kadar je sklenitev takšne pogodbe obvezna že za samo pridobitev kredita ali pridobitev kredita pod pogoji, pod katerimi se trži;
- (i) kadar je ustrezno, zahtevana poročstva;
- (j) kadar je ustrezno, informacije o načinu določitve nadomestila dajalcu kredita v primeru predčasnega odplačila;

- (k) potrošnikova pravica do takojšnje in brezplačne seznanitve z rezultatom pridobivanja informacij iz podatkovne zbirke za namene ocene njegove sposobnosti na podlagi člena 19(6);
- (l) potrošnikova pravica iz odstavka 8 tega člena, da se mu na zahtevo na papirju ali na drugem trajnem nosilcu podatkov brezplačno predloži izvod osnutka kreditne pogodbe pod pogojem, da je dajalec kredita, ko je zahteva izražena, kreditno pogodbo pripravljen skleniti;
- (m) kadar je ustrezno, navedba, da je bila cena prilagojena osebi na podlagi avtomatizirane obdelave, vključno z oblikovanjem profilov;
- (n) kadar je ustrezno, časovno obdobje, v katerem je dajalec kredita zavezan s predpogodbenimi informacijami, predloženimi v skladu s tem členom;
- (o) možnost, da potrošnik uporabi izvensodno reševanje pritožbe in druga pravna sredstva, ter načini za njihovo uporabo;
- (p) opozorilo in pojasnilo v zvezi s pravnimi in finančnimi posledicami neizpolnjevanja drugih obveznosti, povezanih s specifično kreditno pogodbo;
- (q) načrt odplačevanja, ki vsebuje vsa plačila in odplačila v času trajanja kreditne pogodbe, vključno s plačili in odplačili za vse pomožne storitve v zvezi s kreditno pogodbo, ki se prodajo hkrati, pri čemer bi morala plačila in odplačila, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, temeljiti na razumnem zvišanju posojilne obrestne mere.

Kadar se kreditna pogodba sklicuje na referenčno vrednost, kakor je opredeljena v členu 3(1), točka 3, Uredbe (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁸⁾, se ime navedene referenčne vrednosti in njenega upravljavca ter morebitne posledice navedene referenčne vrednosti za potrošnika navedejo v ločenem dokumentu, ki se lahko priloži obrazcu za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu.

6. Informacije, prikazane na obrazcu za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu, morajo biti skladne. Biti morajo jasno čitljive in upoštevati tehnične omejitve nosilca podatkov, na katerem so prikazane. Informacije se ustrezno in primerno prikažejo na različnih kanalih, pri čemer je treba upoštevati interoperabilnost.

Morebitne dodatne informacije, ki bi jih dajalec kredita želel posredovati potrošniku, so jasno čitljive in se predložijo v ločenem dokumentu, ki se lahko priloži obrazcu za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu.

7. Z odstopanjem od odstavka 5 tega člena v primeru ustnih sporočil po telefonskih zvezah iz člena 3(3) Direktive 2002/65/ES opis glavnih značilnosti finančne storitve, ki ga je treba zagotoviti na podlagi člena 3(3), točka (b), druga alineja, navedene direktive, vsebuje vsaj elemente, navedene v odstavku 3 tega člena. V takšnem primeru dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku obrazec za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu predložita na trajnem nosilcu podatkov takoj po sklenitvi kreditne pogodbe.

8. Dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku na njegovo zahtevo poleg obrazca za standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu brezplačno predložita izvod osnutka kreditne pogodbe na papirju ali na drugem trajnem nosilcu podatkov pod pogojem, da je dajalec kredita, ko je zahteva izražena, s potrošnikom pripravljen skleniti kreditno pogodbo.

9. V primeru kreditne pogodbe, na podlagi katere plačila, ki jih opravi potrošnik, ne pomenijo takojšnjega ustreznega odplačila skupnega zneska kredita, temveč se uporabijo za oblikovanje glavnice med obdobji in pod pogoji, določenimi v kreditni pogodbi ali v pomožni pogodbi, dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik vključita v predpogodbene informacije iz odstavka 1 jasno in jedrnato izjavo, da takšne kreditne pogodbe ne zagotavljajo jamstva za odplačilo celotnega zneska črpanega kredita na podlagi kreditne pogodbe, razen v primeru, da je bilo tako jamstvo izrecno predloženo.

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o indeksih, ki se uporabljajo kot referenčne vrednosti v finančnih instrumentih in finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2014/17/EU ter Uredbe (EU) št. 596/2014 (UL L 171, 29.6.2016, str. 1).

10. Ta člen se ne uporablja za dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji. To ne posega v obveznost dajalca kredita ali, kadar je ustrezno, kreditnega posrednika, da zagotovi, da potrošnik prejme predpogodbene informacije iz tega člena.

Člen 11

Predpogodbene informacije v zvezi s kreditnimi pogodbami iz člena 2(6) ali (7)

1. Pri kreditnih pogodbah iz člena 2(6) ali (7) se predpogodbene informacije iz člena 10(1) z odstopanjem od člena 10(2) predložijo z obrazcem za informacije o evropskem potrošniškem kreditu iz Priloge II na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki ga izbere potrošnik. Navedene informacije so jasne in razumljive. Vse informacije na navedenem obrazcu so enako razvidne. Šteje se, da je dajalec kredita izpolnil zahteve po informacijah iz tega odstavka ter člena 3 (1) in (2), Direktive 2002/65/ES, če je navedeni dajalec kredita predložil navedeni obrazec.

2. Pri kreditnih pogodbah iz člena 2(6) ali (7) so v predpogodbenih informacijah iz člena 10(1) z odstopanjem od člena 10(3) opredeljeni vsi naslednji elementi, in sicer razvidno na prvem delu obrazca za informacije o evropskem potrošniškem kreditu na eni strani:

- (a) identiteto dajalca kredita, pa tudi, kadar je ustrezno, zadevnega kreditnega posrednika;
- (b) skupni znesek kredita;
- (c) trajanje kreditne pogodbe;
- (d) posojilno obrestno mero ali vse posojilne obrestne mere, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere;
- (e) efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik;
- (f) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve in v primeru povezanih kreditnih pogodb določeno blago ali storitve ter njihovo gotovinsko vrednost;
- (g) stroške v primeru zapoznelih plačil, tj. obrestno mero, veljavno v primeru zapoznelih plačil, ter pravila za njeno prilagoditev in, kadar je ustrezno, stroške v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti;
- (h) znesek, število in pogostost plačil potrošnika ter, kadar je ustrezno, vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;
- (i) opozorilo o posledicah neizvedenih ali zapoznelih plačil;
- (j) obstoj ali neobstoj pravice do odstopa;
- (k) obstoj pravice do predčasnega odplačila in, kadar je ustrezno, informacije o pravici dajalca kredita do nadomestila;
- (l) geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov dajalca kredita, pa tudi, kadar je ustrezno, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov zadevnega kreditnega posrednika.

3. V primeru, da vseh elementov iz odstavka 2 ni mogoče prikazati razvidno na eni strani, se prikažejo v prvem delu obrazca za informacije o evropskem potrošniškem kreditu na največ dveh straneh. V navedenem primeru se informacije iz točk (a) do (g) navedenega odstavka prikažejo na prvi strani obrazca.

4. Predpogodbene informacije iz odstavka 1 določajo vse naslednje elemente, ki se prikažejo za elementi iz odstavka 2 in so od njih vidno ločeni:

- (a) vrsto kredita;

- (b) kadar se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, pogoje, ki urejajo uporabo posamezne posojilne obrestne mere, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za začetno posojilno obrestno mero, stroške, veljavne od datuma sklenitve kreditne pogodbe, in, kadar je ustrezno, pogoje, pod katerimi se lahko ti stroški spremenijo;
- (c) reprezentativni primer, ki ponazarja efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ki se nanaša na vse predpostavke, uporabljene za izračun navedene obrestne mere;
- (d) pogoje in postopke za odstop od kreditne pogodbe;
- (e) kadar je ustrezno, informacije o načinu določitve nadomestila dajalcu kredita v primeru predčasnega odplačila;
- (f) kadar je ustrezno, navedbo, da se lahko od potrošnika kadar koli zahteva, da v celoti odplača znesek kredita;
- (g) sklicevanje na potrošnikovo pravico do takojšnje in brezplačne seznanitve z rezultatom pridobivanja informacij iz podatkovne zbirke za namene ocene njegove kreditne sposobnosti na podlagi člena 19(6);
- (h) kadar je ustrezno, navedbo, da je bila cena prilagojena posamezniku na podlagi avtomatizirane obdelave, vključno z oblikovanjem profilov;
- (i) kadar je ustrezno, časovno obdobje, med katerim je dajalec kredita zavezan s predpogodbenimi informacijami, predloženimi v skladu s tem členom;
- (j) sklicevanje na možnost, da potrošnik uporabi izvensodno reševanje pritožbe in druga pravna sredstva, ter načini za njihovo uporabo;
- (k) opozorilo in pojasnilo v zvezi s pravnimi in finančnimi posledicami neizpolnjevanja drugih obveznosti, povezanih s posebno kreditno pogodbo;
- (l) načrt odplačevanja, ki vsebuje vsa plačila in odplačila v času trajanja kreditne pogodbe, vključno s plačili in odplačili za vse pomožne storitve v zvezi s kreditno pogodbo, ki se prodajo hkrati, pri čemer bi morala plačila in odplačila, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, temeljiti na razumnem zvišanju posojilne obrestne mere.

5. Informacije, prikazane na obrazcu za informacije o evropskem potrošniškem kreditu, morajo biti skladne. Biti morajo jasno čitljive in upoštevati tehnične omejitve nosilca podatkov, na katerem so prikazane. Informacije se ustrezno in primerno prikažejo na različnih kanalih, pri čemer je treba upoštevati interoperabilnost.

6. Z odstopanjem od odstavka 4 tega člena v primeru ustnih sporočil po telefonskih zvezah iz člena 3(3) Direktive 2002/65/ES opis glavnih značilnosti finančne storitve, ki ga je treba zagotoviti na podlagi člena 3(3), točka (b), druga alineja, navedene direktive, vsebuje vsaj elemente, navedene v odstavku 2 tega člena. V takšnem primeru dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku obrazec za informacije o evropskem potrošniškem kreditu predložita na trajnem nosilcu podatkov takoj po sklenitvi kreditne pogodbe.

7. Dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku na njegovo zahtevo poleg obrazca za informacije o evropskem potrošniškem kreditu brezplačno predložita izvod osnutka kreditne pogodbe pod pogojem, da je dajalec kredita, ko je zahteva izražena, s potrošnikom pripravljen skleniti kreditno pogodbo.

8. Ta člen se ne uporablja za dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji. To ne posega v obveznost dajalca kredita ali, kadar je ustrezno, kreditnega posrednika, da zagotovi, da potrošnik prejme predpogodbene informacije iz tega člena.

Člen 12

Ustrezna pojasnila

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki potrošnikom zagotovijo ustrezna pojasnila k predlaganim kreditnim pogodbam in morebitnim pomožnim storitvam, da lahko potrošnik oceni, ali predlagane kreditne pogodbe in pomožne storitve ustrezajo potrošnikovim potrebam in finančnemu položaju. Takšna pojasnila se dajo brezplačno in pred sklenitvijo kreditne pogodbe. Ta pojasnila vključujejo naslednje elemente:

- (a) informacije iz členov 10, 11 in 38;
- (b) bistvene značilnosti predlagane kreditne pogodbe ali pomožnih storitev;
- (c) posebne učinke, ki jih predlagana kreditna pogodba ali pomožne storitve lahko imajo na potrošnika, vključno s posledicami njegovega neizpolnjevanja plačilnih obveznosti ali zapoznelih plačil;
- (d) kadar so pomožne storitve združene s kreditno pogodbo, ali lahko potrošnik odstopi od vsakega dela paketa posebej ter kakšne so posledice zanj v primeru takšnega odstopa.

2. Države članice lahko v utemeljenih primerih zahtevajo iz odstavka 1, kolikor zadeva način pojasnjevanja in obseg pojasnil, prilagodijo glede na:

- (a) okoliščine, v katerih je kredit ponujen;
- (b) osebo, ki ji je kredit ponujen;
- (c) vrsto ponujenega kredita.

Člen 13

Ponudbe, prilagojene posamezniku na podlagi avtomatizirane obdelave

Brez poseganja v Uredbo (EU) 2016/679 države članice zahtevajo, da dajalci kreditov in kreditni posredniki potrošnike na jasn in razumljiv način obvestijo, kadar jim predložijo njim prilagojeno ponudbo, ki temelji na avtomatizirani obdelavi osebnih podatkov.

POGLAVJE III

VEZANA IN PAKETNA PRODAJA, PREDPOSTAVLJANO SOGLASJE, SVETOVALNE STORITVE IN NENAROČENA ODOBRITEV KREDITOV

Člen 14

Vezana in paketna prodaja

1. Države članice dovolijo paketno prodajo, vendar prepovejo vezano prodajo.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 in brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava lahko države članice dajalcem kreditov dovolijo, da od potrošnika zahtevajo, naj odpre ali ima plačilni ali varčevalni račun, če je edini namen takšnega računa:
 - (a) zbiranje kapitala za odplačilo kredita;
 - (b) servisiranje kredita;

- (c) zbiranje sredstev za pridobitev kredita;
- (d) dodatno zavarovanje za dajalca kredita v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti.

3. Države članice lahko dajalcem kreditov dovolijo, da od potrošnika zahtevajo sklenitev ustrezne zavarovalne police, povezane s kreditno pogodbo, pri čemer upoštevajo vidike sorazmernosti. V takšnih primerih države članice zagotovijo, da mora dajalec kredita sprejeti zavarovalno polico ponudnika, ki ni njegov prednostni ponudnik, kadar ima takšna zavarovalna polica enako jamstveno raven kot tista, ki jo je predlagal dajalec kredita, ne da bi spremenil pogoje kreditne ponudbe potrošniku.

4. Države članice zahtevajo, da se osebni podatki v zvezi z diagnozo onkoloških bolezni potrošnikov ne uporabijo za namen zavarovalne police, povezane s kreditno pogodbo, po obdobju, ki ga določijo države članice in ki ni daljše od 15 let po koncu potrošnikovega zdravljenja.

5. Da bi imeli potrošniki pred izbiro zavarovalne police iz odstavka 3 več časa za primerjavo zavarovalnih ponudb, povezanih s kreditnimi pogodbami, države članice zahtevajo, da imajo potrošniki na voljo vsaj tri dni za primerjavo zavarovalnih ponudb, povezanih s kreditnimi pogodbami, ne da bi se te ponudbe spremenile, potrošniki pa so o tej pravici obveščeni. Potrošniki lahko sklenejo zavarovalno polico pred iztekom tega tridnevnega roka, če to izrecno zahtevajo.

Člen 15

Predpostavlja soglasje za sklenitev kakršne koli kreditne pogodbe ali za nakup pomožnih storitev

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov in kreditni posredniki ne predpostavljajo s predstavitvijo privzetih možnosti, da potrošnik soglaša s sklenitvijo kakršne koli kreditne pogodbe ali z nakupom pomožnih storitev. Privzete možnosti vključujejo vnaprej obkljukana okenca.
2. Potrošnikovo soglasje za sklenitev kakršne koli kreditne pogodbe ali nakup pomožnih storitev, predstavljeno v obliki okenc, je izraženo z nedvoumnim in jasnim dejanjem potrditve, s katerim potrošnik prostovoljno, specifično, informirano in nedvoumno pokaže, da soglaša z vsebino, povezano z okenci.

Člen 16

Svetovalne storitve

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošnika v okviru določenega posla izrecno obvestita, ali so za potrošnika opravljene oziroma ali so lahko opravljene svetovalne storitve.
2. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik pred opravljanjem svetovalnih storitev ali sklenitvijo pogodbe o opravljanju takšnih storitev potrošniku na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki ga izbere potrošnik, predložita naslednje informacije:
 - (a) navedbo, ali bo priporočilo temeljilo samo na naboru njihovih produktov ali na široki paleti produktov s celega trga v skladu z odstavkom 3, točka (c);
 - (b) kadar je ustrezno, navedbo pristojbine, ki jo potrošnik plača za svetovalne storitve, ali metodologijo, uporabljeno za njen izračun, kadar zneska te pristojbine ni mogoče določiti ob predložitvi informacij.

Informacije iz prvega pododstavka tega odstavka se potrošniku lahko predložijo v obliki dodatnih predpogodbenih informacij v skladu z členom 10(6), drugi pododstavek.

3. Kadar se za potrošnike opravljajo svetovalne storitve, države članice od dajalcev kreditov ter, kadar je ustrezno, kreditnih posrednikov zahtevajo, da:

- (a) pridobijo potrebne informacije o potrošnikovem finančnem položaju, željah in ciljih, povezanih s kreditno pogodbo, da lahko dajalec kredita ali kreditni posrednik priporoči kredite pogodbe, ki so primerne za potrošnika;
- (b) ocenijo finančni položaj ter potrebe potrošnika na podlagi informacij iz točke (a), ki so ob ocenjevanju ažurne, pri čemer upoštevajo razumne predpostavke o tveganjih za potrošnikovo finančno stanje med trajanjem priporočene kreditne pogodbe;
- (c) upoštevajo dovolj veliko število kreditnih pogodb v svojem naboru produktov in na podlagi tega iz tega nabora produktov priporočijo eno ali več kreditnih pogodb, ki ustrezajo potrebam, finančnemu položaju in osebnim okoliščinam potrošnika;
- (d) ravnajo v najboljšem interesu potrošnika in
- (e) potrošniku na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki ga izbere potrošnik in je naveden v pogodbi o zagotavljanju svetovalnih storitev, zagotovijo zapis o danem priporočilu.

4. Države članice lahko prepovejo uporabo izrazov „svetovanje“ in „svetovalec“ ali podobnih izrazov, kadar svetovalne storitve potrošnikom tržijo ali jih zanje opravljajo dajalci kreditov ali, kadar je ustrezno, kreditni posredniki.

Kadar države članice ne prepovejo uporabe izrazov „svetovanje“ in „svetovalec“ ali podobnih izrazov, določijo, da dajalci kreditov in kreditni posredniki, ki opravljajo svetovalne storitve, izraza „neodvisno svetovanje“ ali „neodvisni svetovalec“ uporabljajo pod naslednjima pogoje:

- (a) dajalci kreditov ter, kadar je ustrezno, kreditni posredniki upoštevajo zadostno število kreditnih pogodb, ki so na voljo na trgu in
- (b) za svetovalne storitve kreditni posredniki ne prejmejo nobenega plačila od enega ali več dajalcev kreditov.

Točka (b) drugega pododstavka se uporablja le, kadar je število upoštevanih dajalcev kreditov manjše od večine na trgu.

Države članice lahko dajalcem kreditov in, kadar je ustrezno, kreditnim posrednikom naložijo strožje zahteve za uporabo izrazov „neodvisno svetovanje“ ali „neodvisni svetovalec“.

5. Države članice zahtevajo, da dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki potrošnika opozorijo, kadar kreditna pogodba lahko povzroči posebno tveganje za potrošnika glede na njegov finančni položaj.

6. Države članice zagotovijo, da svetovalne storitve lahko opravljajo le dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki.

Države članice lahko z odstopanjem od prvega pododstavka osebam, ki niso navedene v prvem pododstavku, dovolijo opravljanje svetovalnih storitev, kadar je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

- (a) svetovalne storitve se opravljajo postransko v okviru poklicne dejavnosti, urejene z zakonskimi ali podzakonskimi predpisi ali etičnim kodeksom, ki ne izključujejo opravljanja navedenih storitev;
- (b) svetovalne storitve se opravljajo v okviru upravljanja obstoječega dolga s strani stečajnih upraviteljev in ta dejavnost upravljanja je urejena z zakonskimi ali podzakonskimi predpisi;
- (c) svetovalne storitve se opravljajo v okviru upravljanja obstoječega dolga s strani javnih ali prostovoljnih ponudnikov služb za svetovanje o odplačevanju dolgov iz člena 36, ki ne opravljajo komercialne dejavnosti;
- (d) svetovalne storitve zagotavljajo osebe, ki jih pooblastijo in nadzirajo pristojni organi.

Člen 17

Prepoved nenaročene odobritve kredita

Države članice prepovejo vsako odobritev kredita potrošnikom brez njihove predhodne zahteve in izrecnega soglasja.

POGLAVJE IV

OCENA KREDITNE SPOSOBNOSTI IN DOSTOP DO PODATKOVNIH ZBIRK

Člen 18

Obveznost ocene kreditne sposobnosti potrošnika

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita pred sklenitvijo kreditne pogodbe opravi temeljito oceno potrošnikove kreditne sposobnosti. Navedena ocena se opravi v interesu potrošnika, da se preprečijo neodgovorne posojilne prakse in prezadolženost, pri njej pa se ustrezno upoštevajo dejavniki, pomembni za preverjanje možnosti potrošnika, da izpolni svoje obveznosti iz kreditne pogodbe.

2. Države članice zagotovijo, da kreditni posredniki potrebne informacije, ki jih pridobijo od potrošnika, pravilno predložijo ustreznemu dajalcu kredita v skladu z Uredbo (EU) 2016/679, da mu omogočijo izvedbo ocene kreditne sposobnosti.

3. Ocena kreditne sposobnosti se izvede na podlagi ustreznih in natančnih informacij o potrošnikovih prihodkih in odhodkih ter drugih finančnih in ekonomskih okoliščinah, ki so potrebne in sorazmerne z naravo, trajanjem, vrednostjo in tveganjem kredita za potrošnika. Navedene informacije lahko vključujejo dokazila o dohodkih ali drugih virih odplačevanja, informacije o finančnih sredstvih in obveznostih ali informacije o drugih finančnih zavezah. Navedene informacije ne vključujejo posebnih kategorij podatkov iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2016/679. Informacije se pridobijo od ustreznih notranjih in zunanjih virov, tudi od potrošnika, in po potrebi na podlagi vpogleda v podatkovno zbirko iz člena 19 te direktive. Družbena omrežja se v tej direktivi ne štejejo za zunanji vir.

Informacije, pridobljene v skladu s tem odstavkom, se ustrezno preverijo, po potrebi s sklicevanjem na neodvisno preverljivo dokumentacijo.

4. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita vzpostavi postopke za oceno iz odstavka 1 ter da dajalec kredita te postopke dokumentira in jih ohranja.

Države članice zahtevajo tudi, da dajalec kredita dokumentira in hrani informacije iz odstavka 3.

5. Če vloga za kredit skupaj predloži več kot en potrošnik, dajalec kredita oceno kreditne sposobnosti izvede na podlagi skupne sposobnosti odplačevanja potrošnikov.

6. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita kredit potrošniku odobri le, kadar ocena kreditne sposobnosti pokaže, da bodo obveznosti, ki izhajajo iz kreditne pogodbe, verjetno izpolnjene tako, kot zahteva navedena pogodba, pri čemer se upoštevajo ustrezni dejavniki, kot je navedeno v odstavku 1.

7. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita po sklenitvi kreditne pogodbe s potrošnikom te pogodbe ne more naknadno preklicati ali spremeniti v škodo potrošnika, ker je bila ocena kreditne sposobnosti napačno izvedena. Ta odstavek se ne uporablja, kadar se izkaže, da je potrošnik informacije iz odstavka 3, ki se dajo dajalcu kredita, zavestno zadržal ali priredil.

8. Kadar ocena kreditne sposobnosti vključuje uporabo avtomatizirane obdelave osebnih podatkov, države članice zagotovijo, da ima potrošnik pravico, da od dajalca kredita zahteva in pridobi posredovanje človeka, kar vključuje pravico:

- (a) zahtevati in od dajalca kredita prejeti jasno in razumljivo pojasnilo ocene kreditne sposobnosti, vključno z logiko in tveganji, povezanimi z avtomatizirano obdelavo osebnih podatkov, ter njenim pomenom in posledicami za odločitve;
- (b) da potrošnik dajalcu kredita izrazi svoje lastno stališče ter
- (c) zahtevati pregled ocene kreditne sposobnosti in odločitve dajalca kredita o odobritvi kredita.

Države članice zagotovijo, da je potrošnik obveščen o pravici iz prvega pododstavka.

9. Države članice zagotovijo, da mora dajalec kredita v primeru zavrnitve vloge za kredit potrošnika brez odlašanja obvestiti o zavrnitvi in ga po potrebi napotiti na lahko dostopne službe za svetovanje o odplačevanju dolgov. Kadar je ustrezno, mora dajalec kredita potrošnika obvestiti o dejstvu, da ocena kreditne sposobnosti temelji na avtomatizirani obdelavi podatkov, ter o pravici potrošnika do izvedbe ocene kreditne sposobnosti s strani človeka in postopku za izpodbijanje odločitve.

10. Kadar se stranki dogovorita o spremembi skupnega zneska kredita po sklenitvi kreditne pogodbe, države članice zagotovijo, da mora dajalec kredita kreditno sposobnost potrošnika ponovno oceniti na podlagi posodobljenih informacij, preden odobri kakršno koli znatno zvišanje skupnega zneska kredita.

11. Države članice lahko zahtevajo, da dajalci kreditov ocenijo kreditno sposobnost potrošnikov na podlagi poizvedbe v ustrezni podatkovni zbirki. Vendar ocena kreditne sposobnosti ne sme temeljiti izključno na podatkih o kreditni zgodovini potrošnika.

Člen 19

Podatkovne zbirke

1. Vsaka država članica v primeru čezmejnega kredita zagotovi dajalcem kreditov iz drugih držav članic dostop do podatkovnih zbirk, ki se v zadevni državi članici uporabljajo za oceno kreditne sposobnosti potrošnikov. Pogoji za dostop do takšnih podatkovnih zbirk so nediskriminatorni.

2. Države članice zagotovijo, da imajo dostop do podatkovnih zbirk, ki se uporabljajo za ocenjevanje kreditne sposobnosti potrošnikov, samo tisti dajalci kreditov, ki so pod nadzorom pristojnega nacionalnega organa in ki v celoti spoštujejo Uredbo (EU) 2016/679.

3. Odstavek 1 se uporablja tako za javne kot zasebne podatkovne zbirke.

4. V podatkovnih zbirkah iz odstavka 1, ki vsebujejo informacije o potrošniških kreditnih pogodbah, so vsaj informacije o zaostalih plačilih potrošnikov pri odplačilu kredita, vrsti kredita in identiteti dajalca kredita.

5. Dajalci kreditov in kreditni posredniki ne obdelujejo posebnih kategorij podatkov iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2016/679 in osebnih podatkov, obdelanih z družbenih omrežij, ki jih lahko vsebujejo podatkovne zbirke iz odstavka 1 tega člena.

6. Kadar je vloga za kredit zavrjena na podlagi poizvedbe v podatkovni zbirki iz odstavka 1, države članice zahtevajo, da dajalec kredita brez nepotrebne odlašanja in brezplačno obvesti potrošnika o rezultatu takšne poizvedbe in o podrobnostih o uporabljeni podatkovni zbirki, pa tudi o kategorijah podatkov, ki so bile pri tem upoštewane.

7. Za namen kreditnih pogodb imajo ponudniki podatkovnih zbirk vzpostavljene postopke, s katerimi poskrbijo, da so informacije v njihovih podatkovnih zbirkah posodobljene in natančne. Države članice zagotovijo, da so potrošniki obveščeni:

- (a) v 30 dneh o registraciji kakršnih koli zaostalih plačil pri odplačilu kredita v podatkovni zbirki in
- (b) o svojih pravicah v skladu z Uredbo (EU) 2016/679.

8. Za namen kreditnih pogodb države članice zagotovijo, da so vzpostavljeni pritožbeni postopki, s katerimi bi potrošnikom pomagali pri izpodbijanju vsebine podatkovnih zbirk, vključno z informacijami, ki jih tretje osebe lahko pridobijo iz teh podatkovnih zbirk.

POGLAVJE V

OBLIKA IN VSEBINA KREDITNIH POGODB

Člen 20

Oblika kreditne pogodbe

1. Države članice zahtevajo, da se kreditne pogodbe in morebitne spremembe takšnih pogodb pripravijo na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov ter da vse pogodbene stranke prejmejo izvod kreditne pogodbe.
2. Države članice lahko uvedejo ali ohranijo nacionalna pravila o veljavnosti sklenitve kreditnih pogodb, če so skladna s pravom Unije.

Člen 21

Informacije, ki se vključijo v kreditno pogodbo

1. Države članice zahtevajo, da kreditna pogodba jasno in jedrnato določa vse naslednje elemente:
 - (a) vrsto kredita;
 - (b) identitete, geografske naslove, telefonske številke in elektronske naslove pogodbenih strank ter, kadar je ustrezno, identiteto in geografski naslov zadevnega kreditnega posrednika;
 - (c) skupni znesek kredita in pogoje, ki urejajo črpanje kredita;
 - (d) trajanje kreditne pogodbe;
 - (e) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve in v primeru povezanih kreditnih pogodb določeno blago ali storitve ter njihovo gotovinsko vrednost;
 - (f) posojilno obrestno mero ali vse posojilne obrestne mere, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, pogoje, ki urejajo uporabo vsake posojilne obrestne mere in, če je na voljo, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za vsako začetno posojilno obrestno mero, pa tudi obdobja, pogoje in postopke za spreminjanje vsake posojilne obrestne mere;
 - (g) efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, izračunan ob sklenitvi kreditne pogodbe, ter navedbo vseh predpostavk, uporabljenih za navedeni izračun;
 - (h) znesek, število in pogostost plačil potrošnika ter po potrebi vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;
 - (i) kadar gre za odplačilo glavnice kreditne pogodbe z določenim trajanjem, sklicevanje na pravico potrošnika, da pridobi, na zahtevo in brezplačno, kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe, finančni izkaz v obliki preglednice odplačil;
 - (j) kadar se stroški in obresti plačujejo brez odplačila glavnice, finančni izkaz, ki prikazuje obdobja in pogoje za plačilo obresti ter kakršnih koli pripadajočih periodičnih in neperiodičnih stroškov;
 - (k) kadar je ustrezno, stroške upravljanja enega ali več obveznih računov za vodenje plačilnih transakcij in črpanj, stroške uporabe plačilnih sredstev tako za plačilne transakcije kot za črpanja ter vse druge stroške, ki izhajajo iz kreditne pogodbe, in pogoje, pod katerimi se lahko navedeni stroški spremenijo;

- (l) obrestno mero v primeru zapoznelih plačil, ki velja ob sklenitvi kreditne pogodbe, ter pravila za njeno prilagoditev in, kadar je ustrezno, vse stroške v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti;
- (m) opozorilo o posledicah neizvedenih ali zapoznelih plačil;
- (n) kadar je ustrezno, izjavo, da bo treba plačati notarsko pristojbino;
- (o) kadar je ustrezno, zahtevana poročstva in zavarovanja;
- (p) obstoj ali neobstoj pravice do odstopa, odstopni rok, kadar je ustrezno, in druge pogoje za uveljavljanje te pravice, vključno s trajnim nosilcem podatkov, ki se uporabi za uradno obvestilo iz člena 26(5), prvi pododstavek, točka (a), informacijami o obveznosti potrošnika iz člena 26(5), prvi pododstavek, točka (b), da plača črpano glavnico in obresti, ter zneskom dnevnih obresti;
- (q) vrsto trajnega nosilca podatkov, na katerem se potrošnik odloči, da bo prejel naslednje:
 - (i) kadar je ustrezno, sporočilo iz člena 10(1), drugi pododstavek;
 - (ii) informacije iz člena 22;
 - (iii) informacije o spremembi posojilne obrestne mere iz člena 23(1), prvi pododstavek;
 - (iv) kadar je ustrezno, informacije iz člena 24(1) in (2) ter
 - (v) kadar je ustrezno, informacije o odpovedi odprte kreditne pogodbe iz člena 28(1), drugi pododstavek, in člena 28(2);
- (r) kadar je ustrezno, informacije o pravicah, določenih v členu 27, in pogoje za uveljavljanje navedenih pravic;
- (s) sklicevanje na pravico do predčasnega odplačila, določenega v členu 29, postopek predčasnega odplačila in, kadar je ustrezno, informacije o pravici dajalca kredita do nadomestila ter pregledno in razumljivo pojasnilo, kako se izračuna nadomestilo, ki ga je potrošnik dolžen plačati dajalcu kredita;
- (t) postopek, ki se uporablja pri uveljavljanju pravice do odstopa od kreditne pogodbe;
- (u) možnost, da potrošnik uporabi izvensodno reševanje pritožbe in druga pravna sredstva, ter načini za njihovo uporabo;
- (v) kadar je ustrezno, druge pogodbene pogoje;
- (w) naziv in naslov pristojnega nadzornega organa;
- (x) ustrezne kontaktne podatke ponudnikov storitev svetovanja o odplačevanju dolgov in priporočilo potrošniku, naj se v primeru težav pri odplačevanju obrne na take ponudnike.

Informacije iz prvega pododstavka so jasno čitljive in prilagojene tako, da se upoštevajo tehnične omejitve nosilca podatkov, na katerem so prikazane. Informacije se ustrezno in primerno prikazujejo na različnih kanalih.

2. Kadar se uporablja odstavek 1, prvi pododstavek, točka (i), dajalec kredita potrošniku brezplačno in kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe da na razpolago finančni izkaz v obliki preglednice odplačil.

Preglednica odplačil iz prvega pododstavka prikazuje dolgovane zneske ter obdobja in pogoje v zvezi s plačilom takšnih zneskov.

Preglednica odplačil vsebuje tudi razčlenitev vsakega odplačila, v kateri so podrobno navedeni odplačilo glavnice, obresti, izračunane na podlagi posojilne obrestne mere, in, kadar je ustrezno, kakršni koli dodatni stroški.

Kadar na podlagi kreditne pogodbe posojilna obrestna mera ni fiksna ali se dodatni stroški lahko spremenijo, preglednica odplačil vsebuje jasno in jedrnato navedbo o tem, da so podatki v preglednici veljavni le do naslednje spremembe navedene posojilne obrestne mere ali navedenih stroškov v skladu s kreditno pogodbo.

3. V primeru kreditne pogodbe, na podlagi katere plačila, ki jih opravi potrošnik, ne pomenijo takojšnjega ustreznega odplačila skupnega zneska kredita, temveč se uporabijo za oblikovanje glavnice med obdobji in pod pogoji, določenimi v kreditni pogodbi ali v pomožni pogodbi, kreditna pogodba poleg informacij iz odstavka 1 vključuje jasno in jedrnato izjavo, da takšne kreditne pogodbe ne zagotavljajo jamstva za odplačilo celotnega zneska črpanega kredita na podlagi kreditne pogodbe, razen v primeru, da je bilo tako jamstvo izrecno predloženo.

POGLAVJE VI

SPREMEMBE KREDITNE POGODBE IN SPREMEMBE POSOJILNE OBRESTNE MERE

Člen 22

Informacije o spremembi kreditne pogodbe

Brez poseganja v druge obveznosti, določene v tej direktivi, države članice zagotovijo, da dajalec kredita pred spremembo pogojev kreditne pogodbe potrošniku na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, opredeljenem v kreditni pogodbi, sporoči naslednje informacije:

- (a) jasen opis predlaganih sprememb in, kadar je ustrezno, potrebe po potrošnikovem soglasju ali pojasnilo sprememb, uvedenih na podlagi zakona;
- (b) časovni okvir uvedbe sprememb iz točke (a);
- (c) načine za pritožbo potrošnika v zvezi s spremembami iz točke (a);
- (d) obdobje, ki je na voljo za vložitev takšne pritožbe;
- (e) naziv in naslov pristojnega organa, pri katerem se lahko vloži pritožba.

Člen 23

Spremembe posojilne obrestne mere

1. Kadar je dajalcem kreditov dovoljeno, da spreminjajo posojilne obrestne mere obstoječih kreditnih pogodb, države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, opredeljenem v kreditni pogodbi, dovolj zgodaj, preden začne sprememba veljati, obvesti o spremembi posojilne obrestne mere.

Obvestilo iz prvega pododstavka vsebuje znesek plačil po začetku veljavnosti nove posojilne obrestne mere ter podrobnosti o morebitnih spremembah števila in pogostosti plačil.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko informacije iz navedenega odstavka potrošniku dajejo redno, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) stranki sta se v kreditni pogodbi dogovorili o takšnih rednih informacijah;
- (b) posojilna obrestna mera se je spremenila zaradi spremembe referenčne obrestne mere;
- (c) nova referenčna obrestna mera je pravočasno javno dostopna na ustrezen način;
- (d) informacije o novi referenčni obrestni meri so na voljo tudi:
 - (i) v prostorih dajalca kredita;

- (ii) kadar ima dajalec kredita spletno mesto, na navedenem spletnem mestu ter
- (iii) kadar ima dajalec kredita mobilno aplikacijo, prek navedene mobilne aplikacije.

POGLAVJE VII

MOŽNOSTI PREKORAČITVE IN TIHO DOVOLJENA PREKORAČITEV

Člen 24

Možnosti prekoračitve

1. Kadar je bil kredit odobren v obliki možnosti prekoračitve, države članice zahtevajo, da dajalec kredita med trajanjem kreditne pogodbe potrošnika redno in vsaj enkrat mesečno obvešča s finančnimi izkazi na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, opredeljenem v kreditni pogodbi, ki vsebujejo naslednje elemente:

- (a) natančno določeno obdobje, na katerega se finančni izkaz nanaša;
- (b) zneske in datume črpanj;
- (c) stanje s prejšnjega izkaza in datum izkaza;
- (d) novo stanje;
- (e) datume in zneske plačil, ki jih je opravil potrošnik;
- (f) uporabljeno posojilno obrestno mero;
- (g) vse obračunane dajatve;
- (h) kadar je ustrezno, minimalni znesek, ki ga mora potrošnik plačati.

2. Kadar je bil kredit odobren v obliki možnosti prekoračitve, države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, opredeljenem v kreditni pogodbi, dovolj zgodaj, preden začne ta sprememba veljati, obvesti o povišanih posojilne obrestne mere ali stroškov, ki jih je treba plačati.

Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko informacije iz navedenega pododstavka redno dajejo potrošniku v obliki, določeni v odstavku 1, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) stranki sta se v kreditni pogodbi dogovorili o takšnih rednih informacijah;
- (b) posojilna obrestna mera se je spremenila zaradi spremembe referenčne obrestne mere;
- (c) nova referenčna obrestna mera je javno dostopna na ustrezen način;
- (d) informacije o novi referenčni obrestni meri so na voljo tudi:
 - (i) v prostorih dajalca kredita;
 - (ii) kadar ima dajalec kredita spletno mesto, na navedenem spletnem mestu ter
 - (iii) kadar ima dajalec kredita mobilno aplikacijo, prek navedene mobilne aplikacije.

3. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošnika na dogovorjen način uradno obvesti o vsakem zmanjšanju ali preklicu možnosti prekoračitve vsaj 30 dni pred dnevom, ko začne učinkovati dejansko zmanjšanje ali preklic možnosti prekoračitve.

4. Kadar se možnost prekoračitve zmanjša ali prekliče, države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošniku pred začetkom izvršilnega postopka brez dodatnih stroškov ponudi možnost vračila dejansko črpanega zneska v obsegu tega zmanjšanja ali preklica. Takšno odplačilo se izvede v 12 enakih mesečnih obrokih, razen če se potrošnik odloči, da ga bo odplačal prej, po posojilni obrestni meri, ki se uporablja za možnost prekoračitve.

5. Države članice lahko v skladu s pravom Unije ohranijo ali sprejmejo strožje določbe o zadevah, povezanih z varstvom potrošnikov, ki imajo možnost prekoračitve, razen tistih iz tega člena.

Člen 25

Tiho dovoljena prekoračitev

1. V primeru dogovora o odprtju tekočega računa, ki potrošniku tiho dovoljuje prekoračitev, države članice zahtevajo, da dajalec kredita v navedeni dogovor vključi informacije o tej možnosti kot tudi informacije o posojilni obrestni meri, pogoje, ki urejajo uporabo posojilne obrestne mere, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za začetno posojilno obrestno mero, stroške, veljavne od datuma sklenitve kreditne pogodbe, in po potrebi tudi pogoje, pod katerimi se lahko ti stroški spremenijo. Dajalec kredita potrošniku v vsakem primeru redno zagotavlja navedene informacije na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki ga izbere potrošnik in je naveden v dogovoru o odprtju tekočega računa.

2. V primeru znatne tiho dovoljene prekoračitve, ki traja več kot en mesec, države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošnika brez odlašanja na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki ga izbere potrošnik in je naveden v dogovoru o odprtju tekočega računa, obvesti o:

- (a) tiho dovoljeni prekoračitvi;
- (b) zadevnem znesku;
- (c) posojilni obrestni meri;
- (d) kakršnih koli veljavnih zamudnih kaznih, stroških ali obrestih;
- (e) datumu odplačila.

Poleg tega dajalec kredita v primeru rednih tiho dovoljenih prekoračitev potrošniku ponudi svetovalne storitve, kadar so na voljo, in potrošnika brezplačno napoti na službe za svetovanje o odplačevanju dolgov.

3. Ta člen ne posega v morebitne določbe nacionalnega prava, ki od dajalca kredita zahtevajo, da v primeru dolgega trajanja tiho dovoljene prekoračitve ponudi drugo vrsto kreditnega proizvoda.

4. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošnika na dogovorjen način uradno obvesti, kadar tiho dovoljena prekoračitev ni več dovoljena ali kadar se zgornja meja tiho dovoljene prekoračitve zmanjša vsaj 30 dni pred dnem, ko začne učinkovati dejanski preklic ali zmanjšanje možnosti tiho dovoljene prekoračitve.

5. Kadar se možnost prekoračitve zmanjša ali prekliče, države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošniku pred začetkom izvršilnega postopka brez dodatnih stroškov ponudi možnost vračila dejansko črpanega zneska v obsegu tega zmanjšanja ali preklica. Takšno odplačilo se izvede v 12 enakih mesečnih obrokih, razen če se potrošnik odloči, da ga bo odplačal prej, po posojilni obrestni meri, ki se uporablja za tiho dovoljeno prekoračitev.

6. Države članice lahko v skladu s pravom Unije ohranijo ali sprejmejo strožje določbe o zadevah, povezanih z varstvom potrošnikov, ki imajo možnost tiho dovoljene prekoračitve, razen tistih iz tega člena.

POGLAVJE VIII

ODSTOP, ODPOVED IN PREDČASNO ODPLAČILO

Člen 26

Pravica do odstopa

1. Države članice zagotovijo, da lahko potrošnik odstopi od kreditne pogodbe v 14 koledarskih dneh brez obrazložitve.

Rok za odstop iz prvega pododstavka se začne bodisi:

- (a) na dan sklenitve kreditne pogodbe ali
- (b) na dan, ko potrošnik prejme pogodbenne pogoje ter informacije v skladu s členoma 20 in 21, če ta dan nastopi pozneje kot datum, naveden v točki (a) tega pododstavka.

Šteje se, da je rok iz prvega pododstavka upoštevan, če potrošnik obvestilo iz odstavka 5, prvi pododstavek, točka (a), dajalcu kredita pošlje pred iztekom tega roka.

2. Če potrošnik ne prejme pogodbenih pogojev in informacij v skladu s členoma 20 in 21, se rok za odstop v vsakem primeru izteče 12 mesecev in 14 dni po sklenitvi kreditne pogodbe. To ne velja, če potrošnik ni bil obveščen o svoji pravici do odstopa v skladu s členom 21(1), prvi pododstavek, točka (p).

3. V primeru povezane kreditne pogodbe za nakup blaga s politiko vračanja, ki zagotavlja polno vračilo za določeno obdobje, daljše od 14 koledarskih dni, se pravica do odstopa podaljša tako, da ustreza trajanju takšne politike vračanja.

4. Kadar je v primeru povezane kreditne pogodbe v nacionalni zakonodaji, ki se uporablja 19. novembra 2023, že določeno, da se sredstva potrošniku ne morejo dati na razpolago pred potekom določenega roka, lahko države članice z odstopanjem od odstavka 1 določijo, da se lahko rok iz navedenega odstavka na izrecno zahtevo potrošnika skrajša na obdobje, kolikor traja navedeni določeni rok.

5. Če potrošnik uveljavlja svojo pravico do odstopa od pogodbe, izvede naslednje ukrepe:

- (a) v roku iz odstavka 1 tega člena dajalca kredita uradno obvesti na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov po izbiri potrošnika in opredeljenem v kreditni pogodbi, v skladu z informacijami, ki jih je na podlagi člena 21(1), prvi pododstavek, točka (p), dal dajalec kredita;
- (b) dajalcu kredita odplača glavnico in obresti, obračunane na to glavnico od dneva, ko je bil kredit črpan, do dneva, ko je glavnica odplačana, brez nepotrebnega odlašanja, in v vsakem primeru najpozneje v 30 koledarskih dneh po tem, ko je dajalcu kredita poslal uradno obvestilo iz točke (a).

Obresti iz prvega pododstavka, točka (b), se izračunajo na podlagi dogovorjene posojilne obrestne mere. Dajalec kredita v primeru odstopa ni upravičen do nobenega drugega nadomestila s strani potrošnika, razen nadomestila za kakršne koli neopovratne stroške, ki jih dajalec kredita plača kateremu koli javnemu upravnemu organu.

6. Kadar dajalec kredita ali tretja oseba na podlagi pogodbe med tretjo osebo in dajalcem kredita opravi pomožno storitev, povezano s kreditno pogodbo, potrošnika ta pogodba o pomožni storitvi preneha zavezovati, če uveljavi pravico do odstopa od kreditne pogodbe v skladu s tem členom.

7. Če ima potrošnik pravico do odstopa na podlagi odstavkov 1, 5 in 6 tega člena, se člena 6 in 7 Direktive 2002/65/ES ne uporabljata.

8. Države članice lahko določijo, da se odstavki 1 do 6 tega člena ne uporabljajo za kreditne pogodbe, ki morajo biti po nacionalnem pravu sklenjene s pomočjo notarja, pod pogojem, da notar potrdi, da so potrošniku zagotovljene pravice iz členov 10 in 11 ter 20 in 21.

9. Ta člen ne posega v nobeno določbo nacionalnega prava, ki določa časovno obdobje, v katerem se pogodba ne more začeti izvajati.

Člen 27

Povezane kreditne pogodbe

1. Države članice zagotovijo, da potrošnika, ki uveljavi na pravu Unije temelječo pravico do odstopa od pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, povezana kreditna pogodba preneha zavezovati.

2. Kadar se blago ali storitve iz povezane kreditne pogodbe ne dobavijo ali opravijo ali se dobavijo ali opravijo le delno ali niso v skladu s pogodbo o njihovi dobavi oziroma opravljanju, ima potrošnik pravico uporabiti pravna sredstva zoper dajalca kredita, če je potrošnik uporabil pravna sredstva zoper dobavitelja oziroma izvajalca, vendar mu ni uspelo dobiti zadoščenja, do katerega je upravičen v skladu z zakonom ali s pogodbo o dobavi navedenega blaga ali opravljanju navedenih storitev. Države članice določijo, do kakšne mere in pod kakšnimi pogoji je mogoče uveljavljati takšna pravna sredstva.

3. Ta člen ne posega v nacionalno pravo, v skladu s katerim je dajalec kredita solidarno odgovoren za vsak zahtevek, ki bi ga potrošnik lahko imel zoper dobavitelja ali izvajalca, kadar se je nakup blaga ali pridobitev storitev od dobavitelja ali izvajalca financirala iz kreditne pogodbe.

Člen 28

Odprte kreditne pogodbe

1. Države članice zagotovijo, da lahko potrošnik kadar koli na običajen način in brez stroškov odpove odprto kreditno pogodbo, razen če sta se pogodbeni stranki dogovorili o odpovednem roku. Takšen odpovedni rok ne sme biti daljši od enega meseca.

Države članice zagotovijo, da lahko dajalec kredita, kadar je tako dogovorjeno v kreditni pogodbi, na običajen način odpove odprto kreditno pogodbo tako, da potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, opredeljenem v kreditni pogodbi, obvesti vsaj dva meseca pred tem.

2. Države članice zagotovijo, da lahko dajalec kredita, kadar je tako dogovorjeno v kreditni pogodbi, iz objektivno utemeljenih razlogov odpove potrošnikovo pravico do črpanja na podlagi odprte kreditne pogodbe. Dajalec kredita na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, opredeljenem v kreditni pogodbi, obvesti potrošnika o odpovedi in razlogih zanjo, kadar je to mogoče, pred odpovedjo, najpozneje pa takoj po njej, razen če posredovanje takšnih podatkov prepoveduje pravo Unije oziroma nacionalno pravo ali je to v nasprotju s cilji na področju javnega reda in varnosti.

Člen 29

Predčasno odplačilo

1. Države članice zagotovijo, da je potrošnik kadar koli upravičen do predčasnega odplačila. V takšnih primerih je potrošnik upravičen do zmanjšanja skupnih stroškov kredita za potrošnika za preostalo obdobje trajanja pogodbe. Pri izračunu navedenega zmanjšanja se upoštevajo vsi stroški, ki jih dajalec kredita naloži potrošniku.

2. Države članice zagotovijo, da je dajalec kredita v primeru predčasnega odplačila upravičen do pravičnega in objektivno utemeljenega nadomestila za morebitne stroške, neposredno povezane s predčasnim odplačilom, pod pogojem, da se predčasno odplačilo izvede v obdobju, za katero je bila določena fiksna posojilna obrestna mera.

Nadomestilo iz prvega pododstavka ne sme presežati 1 % zneska kredita, ki se predčasno odplačuje, kadar med predčasnim odplačilom in dogovorjenim datumom prenehanja kreditne pogodbe preteče več kot eno leto. Kadar ni preteklo več kot eno leto, nadomestilo ne sme presežati 0,5 % zneska kredita, ki se predčasno odplačuje.

3. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita ni upravičen do nadomestila iz odstavka 2, kadar je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

- (a) odplačilo je bilo izvedeno na podlagi zavarovalne pogodbe, ki naj bi zagotavljala jamstvo za odplačilo kredita;
- (b) kredit je odobren v obliki možnosti prekoračitve;
- (c) predčasno odplačilo se izvede v obdobju, za katero ni določena fiksna posojilna obrestna mera.

4. Z odstopanjem od odstavka 2 lahko države članice določijo, da:

- (a) je dajalec kredita upravičen do nadomestila iz odstavka 2 le pod pogojem, da znesek predčasnega odplačila presega prag, ki je določen v nacionalnem pravu in ne presega 10 000 EUR v katerem koli obdobju 12 mesecev;
- (b) lahko dajalec kredita izjemoma zahteva višje nadomestilo, če lahko dokaže, da izguba zaradi predčasnega odplačila presega znesek, določen v skladu z odstavkom 2.

Kadar nadomestilo, ki ga zahteva dajalec kredita, presega dejansko izgubo zaradi predčasnega odplačila, je potrošnik upravičen do ustreznega zmanjšanja.

V navedenem primeru je izguba sestavljena iz razlike med začetno dogovorjeno posojilno obrestno mero in obrestno mero, po kateri lahko dajalec kredita posodi predčasno povrnjen znesek na trg v času predčasnega odplačila, upošteva pa se tudi učinek predčasnega odplačila na upravne stroške.

5. Nadomestilo iz odstavka 2 in odstavka 4, točka (b), v nobenem primeru ne sme presežati zneska obresti, ki bi jih potrošnik plačal v obdobju med predčasnim odplačilom in dogovorjenim datumom prenehanja kreditne pogodbe.

POGLAVJE IX

EFEKTIVNA OBRESTNA MERA TER UKREPI ZA OMEJITEV OBRESTNIH MER IN STROŠKOV

Člen 30

Izračun efektivne obrestne mere

1. Efektivna obrestna mera se izračuna v skladu z matematično formulo iz dela I Priloge III. Na letni osnovi je enaka sedanji vrednosti vseh prihodnjih ali obstoječih obveznosti (črpanj, odplačil in stroškov), o katerih sta se dogovorila dajalec kredita in potrošnik.

2. Za izračun efektivne obrestne mere se določijo skupni stroški kredita za potrošnika, razen kateri koli stroški, ki jih potrošnik plača zaradi neizpolnjevanja katerih koli obveznosti iz kreditne pogodbe, in stroški, razen nakupne cene, ki jih mora za nakup blaga ali storitev plačati ne glede na to, ali gre za gotovinsko ali kreditno transakcijo.

Stroški vodenja računa, na katerem se evidentirajo plačilne transakcije in črpanja, stroški uporabe plačilnih sredstev za plačilne transakcije in črpanja ter drugi stroški v zvezi s plačilnimi transakcijami se vključijo v skupne stroške kredita za potrošnika, razen če je odprtje računa neobvezno in so stroški računa jasno in ločeno opredeljeni v kreditni pogodbi ali kateri koli drugi pogodbi, sklenjeni s potrošnikom.

3. Izračun efektivne obrestne mere temelji na predpostavki, da je kreditna pogodba veljavna do dogovorjenega roka ter da dajalec kredita in potrošnik izpolnita svoje obveznosti pod pogoji in do datumov iz kreditne pogodbe.

4. V primeru kreditnih pogodb s klavzulami, ki dovoljujejo razlike pri posojilnih obrestnih merah ali razlike pri določenih stroških, ki so zajeti v efektivni obrestni meri, zaradi česar jih ob izračunu ni mogoče številčno izraziti, se efektivna obrestna mera izračuna ob predpostavki, da so posojilna obrestna mera in drugi stroški nespremenljivi glede na začetno raven ter da se uporabljajo do konca veljavnosti kreditne pogodbe.

5. Pri izračunu efektivne obrestne mere se po potrebi uporabijo dodatne predpostavke iz dela II Priloge III.

Kadar predpostavke iz tega člena in dela II Priloge III ne zadostujejo za izračun efektivne obrestne mere na enoten način ali niso več prilagojene ekonomskemu položaju na trgu, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 45 za spremembo tega člena in dela II Priloge III, da se dodajo dodatne predpostavke, potrebne za izračun efektivne obrestne mere, ali spremenijo obstoječe.

Člen 31

Ukrepi za omejitev posojilnih obrestnih mer, efektivnih obrestnih mer ali skupnih stroškov kredita za potrošnika

1. Države članice sprejmejo ukrepe, za učinkovito preprečevanje zlorab in za zagotovitev, da se potrošnikom ne morejo zaračunati previsoke posojilne obrestne mere, efektivne obrestne mere ali skupni stroški kredita za potrošnika, kot so zgornje meje.

2. Države članice lahko določijo prepovedi ali omejitve v zvezi s posebnimi stroški ali pristojbinami, ki jih dajalci kreditov uporabljajo na njihovem ozemlju.

3. Komisija do 20. novembra 2027 objavi ukrepe, ki so jih države članice sprejele v skladu z odstavkom 1. Države članice o teh ukrepih poročajo Komisiji do 20. novembra 2026.

4. Evropski bančni organ do 20. novembra 2029 objavi poročilo o izvajanju ukrepov iz odstavka 1. Navedeno poročilo vključuje oceno ukrepov, ki so jih uvedle države članice, vključno z metodologijami za določitev omejitev, kadar je ustrezno, in njihove učinkovitosti pri omejevanju pretirano visokih posojilnih obrestnih mer, efektivnih obrestnih mer ali skupnih stroškov kredita za potrošnika, ter vključuje najboljšo prakso za vzpostavitev takšnih ukrepov.

POGLAVJE X

OBVEZNOSTI IN ZAHTEVE GLEDE OPRAVLJANJA POSLOV ZA ZAPOSLENE

Člen 32

Obveznosti v zvezi z opravljanjem poslov pri dajanju kreditov potrošnikom

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita in kreditni posrednik ravnata pošteno, pravično, pregledno in profesionalno ter upoštevata pravice in interese potrošnikov pri kateri koli od naslednjih dejavnosti:

(a) sestavljanju kreditnih produktov;

(b) oglaševanju kreditnih produktov v skladu s členoma 7 in 8;

- (c) odobritvi ali olajševanju odobritve kredita ali posredovanju pri njej;
- (d) opravljanju svetovalnih storitev;
- (e) opravljanju pomožnih storitev za potrošnike;
- (f) izvrševanju kreditne pogodbe.

Dejavnosti iz prvega pododstavka, točki (c) in (d), temeljijo na informacijah o okoliščinah potrošnika in vseh posebnih zahtevah, ki jih sporoči potrošnik, ter razumnih predpostavkah o tveganjih za potrošnikov položaj med trajanjem kreditne pogodbe.

Dejavnosti iz prvega pododstavka, točka (d), temeljijo tudi na informacijah, ki se zahtevajo v skladu s členom 16(3), točka (a).

2. Države članice zagotovijo, da način, kako dajalci kreditov plačujejo svoje osebje in kreditne posrednike, ter način, kako kreditni posredniki plačujejo svoje osebje, ne ovirata izpolnjevanja obveznosti iz odstavka 1.

3. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov ob določanju in izvajanju plačnih politik za osebje, pristojno za oceno kreditne sposobnosti, upoštevajo naslednji načeli na način in v obsegu, ki sta primerna njihovi velikosti, notranji organizaciji ter naravi, obsegu in kompleksnosti njihovih dejavnosti:

- (a) plačna politika je skladna z ustreznim in učinkovitim obvladovanjem tveganj in ga spodbuja, ne spodbuja pa prevzemanja tveganja, ki presega raven sprejemljivega tveganja za dajalca kredita;
- (b) plačna politika je skladna s poslovno strategijo, cilji, vrednotami in dolgoročnimi interesi dajalca kredita ter vključuje ukrepe za preprečevanje navzkrižja interesov, zlasti z zagotavljanjem, da plačilo ni vezano na število ali razmerje sprejetih vlog za kredit.

4. Kadar dajalci kreditov ali kreditni posredniki nudijo svetovalne storitve, države članice zagotovijo, da struktura plačil za zadevno osebje ne vpliva na njihovo sposobnost, da ravnajo v najboljšem interesu potrošnikov, in ni vezana na prodajne cilje. Da bi države članice dosegle ta cilj, lahko poleg tega prepovejo, da dajalci kreditov plačujejo provizije kreditnim posrednikom.

5. Države članice lahko prepovejo ali uvedejo omejitve plačil potrošnika dajalcu kredita ali kreditnemu posredniku pred sklenitvijo kreditne pogodbe.

Člen 33

Zahteve glede znanja in usposobljenosti osebja

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov in kreditni posredniki od svojega osebja zahtevajo, da ima in redno posodablja ustrezno raven znanja in usposobljenosti v zvezi s sestavljanjem, ponujanjem ali odobritvijo kreditnih pogodb, opravljanjem dejavnosti kreditnega posredništva in opravljanjem svetovalnih storitev, pa tudi v zvezi s pravicami potrošnikov na področju njihove dejavnosti. Kadar sklenitev kreditne pogodbe vključuje pomožne storitve, se zahtevata tudi ustrezno znanje in usposobljenost v zvezi s temi pomožnimi storitvami.

2. Države članice določijo minimalne zahteve glede znanja in usposobljenosti osebja dajalcev kreditov in kreditnih posrednikov.

3. Države članice zagotovijo, da pristojni organi nadzorujejo izpolnjevanje zahtev iz odstavka 1 in da lahko pristojni organi od dajalcev kreditov in kreditnih posrednikov zahtevajo, da pristojnemu organu predložijo dokazila, ki so po njegovem mnenju potrebna za takšen nadzor.

POGLAVJE XI

FINANČNO IZOBRAŽEVANJE IN PODPORA POTROŠNIKOM V FINANČNIH TEŽAVAH

Člen 34

Finančno izobraževanje

1. Države članice spodbujajo ukrepe za podporo izobraževanja potrošnikov o odgovornem najemanju kreditov in upravljanju dolgov, zlasti v zvezi s kreditnimi pogodbami. Za usmerjanje potrošnikov, predvsem tistih, ki – zlasti z digitalnimi orodji – prvič jemljejo potrošniški kredit, je treba zagotoviti jasne in splošne informacije o postopku za odobritev kredita. Države članice se pri snovanju in promoviranju teh ukrepov posvetujejo z ustreznimi deležniki, med drugim tudi s potrošniškimi organizacijami.

Države članice tudi zagotovijo, da se razširjajo informacije o usmerjanju, ki ga potrošnikom lahko zagotavljajo potrošniške organizacije in nacionalni organi.

2. Komisija oceni finančna izobraževanja, ki so na voljo potrošnikom v državah članicah, o tem objavi poročilo in določi primere dobrih praks, ki bi jih bilo mogoče dalje razviti, da bi izboljšali finančno ozaveščenost potrošnikov.

Člen 35

Zaostala plačila in ukrepi restrukturiranja

1. Države članice od dajalcev kreditov zahtevajo, da pred začetkom izvršilnega postopka po potrebi opravijo razumno restrukturiranje. Pri takšnih ukrepih restrukturiranja se med drugim upoštevajo individualne okoliščine potrošnika. Dajalcem kreditov ni treba večkrat ponuditi ukrepov restrukturiranja potrošnikom, razen v utemeljenih primerih.

Dajalcem kreditov pri spreminjanju obstoječih pogojev kreditne pogodbe v skladu s tretjim pododstavkom, točka (b), tega odstavka ni treba izvesti ocene kreditne sposobnosti v skladu s členom 18, pod pogojem, da se skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ob spremembi kreditne pogodbe ne poveča znatno.

Ukrepi restrukturiranja iz prvega pododstavka:

- (a) lahko med drugimi možnostmi vključujejo celotno ali delno refinanciranje kreditne pogodbe;
- (b) vključujejo spremembo obstoječih pogojev kreditne pogodbe, ki lahko med drugimi možnostmi vključuje:
 - (i) podaljšanje trajanja kreditne pogodbe;
 - (ii) spremembo vrste kreditne pogodbe;
 - (iii) odložitev plačila vseh obrokov ali delnega odplačila obrokov za določeno obdobje;
 - (iv) zmanjšanje posojilne obrestne mere;
 - (v) ponujanje moratorija na odplačevanje dolga;
 - (vi) delno odplačevanje;
 - (vii) pretvorbo valute;
 - (viii) delni odpis in konsolidacijo dolga.

2. Seznam možnih ukrepov iz odstavka 1, tretji pododstavek, točka (b), ne posega v nacionalno pravo in od držav članic ne zahteva, da vse te ukrepe določijo v nacionalnem pravu.

3. Kadar države članice dajalcem kreditov dovolijo, da določijo in potrošniku naložijo plačilo stroškov, ki nastanejo zaradi neizpolnjevanja plačilnih obveznosti, lahko te države članice zahtevajo, da plačilo teh stroškov ni večje, kot je potrebno za nadomestilo stroškov, ki jih ima dajalec kredita zaradi neizpolnjevanja plačilnih obveznosti.

4. Kadar države članice dajalcem kreditov dovolijo, da potrošniku v primeru neizpolnitve plačilnih obveznosti naložijo plačilo dodatnih stroškov, te države članice določijo zgornjo mejo teh stroškov.
5. Države članice strankama kreditne pogodbe ne preprečijo izrecnega dogovora, da vračilo ali prenos blaga dajalcu kredita iz povezane kreditne pogodbe ali prihodkov od prodaje tega blaga zadostuje za odplačilo kredita.

Člen 36

Službe za svetovanje o odplačevanju dolgov

1. Države članice zagotovijo, da so potrošnikom, ki imajo ali bi lahko imeli težave pri izpolnjevanju finančnih obveznosti, na voljo neodvisne službe za svetovanje o odplačevanju dolgov, in sicer z zgolj omejenimi stroški, ki se plačajo za take storitve.
2. Za namen izpolnjevanja obveznosti iz odstavka 1 imajo dajalci kreditov vzpostavljene postopke in politike za zgodnje odkrivanje potrošnikov, ki imajo finančne težave.
3. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov potrošnike, ki imajo težave pri izpolnjevanju finančnih obveznosti, napotijo na službe za svetovanje o odplačevanju dolgov, ki so potrošniku lahko dostopne.
4. Komisija do 20. novembra 2028 predstavi poročilo s pregledom razpoložljivosti služb za svetovanje o odplačevanju dolgov v državah članicah in opredeli primere dobre prakse za njihov nadaljnji razvoj. Države članice do 20. novembra 2026 in nato vsako leto Komisiji poročajo o razpoložljivih službah za svetovanje o odplačevanju dolgov.

POGLAVJE XII

DAJALCI KREDITOV IN KREDITNI POSREDNIKI

Člen 37

Sprejem in registracija nekreditnih institucij in neplačilnih institucij ter nadzor nad njimi

1. Države članice zagotovijo, da za dajalce kreditov in kreditne posrednike veljajo ustrezen postopek sprejema, registracija in nadzor, ki jih vzpostavi neodvisen pristojni organ.
2. Zahteva po ustreznem postopku sprejema in registraciji se ne uporablja za dajalce kreditov, ki so:
 - (a) kreditne institucije, kot so opredeljene v členu 4(1), točka 1, Uredbe (EU) št. 575/2013;
 - (b) plačilne institucije, kot so opredeljene v členu 4, točka 4, Direktive (EU) 2015/2366, za storitve iz Priloge I, točka 4, k navedeni direktivi ali
 - (c) institucije za izdajo elektronskega denarja, kot so opredeljene v členu 2, točka 1, Direktive 2009/110/ES, za odobritev kreditov iz člena 6(1), prvi pododstavek, točka (b), navedene direktive.
3. Države članice se lahko odločijo, da zahteve glede sprejema in registracije iz odstavka 1 ne bodo uporabljale za dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki se štejejo za mikro, mala in srednja podjetja, kot so opredeljena v Priporočilu 2003/361/ES ter delujejo kot:
 - (a) kreditni posredniki v pomožni funkciji ali
 - (b) dajalci kreditov v pomožni funkciji, ki odobrijo kredit v obliki odloga plačila za nakup blaga in storitev, ki jih ponujajo, če je kredit odobren brez obresti in z zgolj omejenimi stroški, ki jih potrošnik plača zaradi zapoznelih plačil in so določeni v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 38

Posebne obveznosti kreditnih posrednikov

Države članice zahtevajo, da kreditni posredniki:

- (a) pri oglaševanju in v dokumentaciji, namenjeni potrošnikom, navedejo obseg svojih pooblastil ter ali sodelujejo izključno z enim ali več dajalci kreditov ali pa delujejo kot neodvisni posredniki;
- (b) potrošniku razkrijejo vse pristojbine, ki jih potrošnik plača kreditnemu posredniku za storitve, ki jih bo ta opravil;
- (c) pred sklenitvijo kreditne pogodbe s potrošnikom na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov sklenejo dogovor o kakršnih koli pristojbinah iz točke (b);
- (d) za izračun efektivne obrestne mere dajalcu kredita sporočijo vse pristojbine iz točke (b).

POGLAVJE XIII

PRENOS PRAVIC IN REŠEVANJE SPOROV

Člen 39

Prenos pravic

1. Države članice zagotovijo, da ima potrošnik v primeru da dajalec kredita svoje pravice po kreditni pogodbi ali kreditno pogodbo samo prenese na tretjo stranko, pravico zoper prejemnika uveljavljati vse ugovore, ki jih ima na voljo zoper prvotnega dajalca kredita, vključno s pobotom, če je tak ugovor v zadevnih državah članicah dovoljen.
2. Države članice zahtevajo, da prvotni dajalec kredita potrošnika obvesti o prenosu iz odstavka 1, razen če prvotni dajalec kredita v dogovoru s prejemnikom kredit v razmerju do potrošnika še vedno servisira.

Člen 40

Izvensodno reševanje sporov

1. Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki dostop do ustreznih, hitrih in učinkovitih postopkov za izvensodno reševanje sporov med potrošniki in dajalci kreditov ali kreditnimi posredniki, ki zadevajo pravice in obveznosti v zvezi s kreditnimi pogodbami, vzpostavljenimi na podlagi te direktive, pri čemer se, kadar je ustrezno, uporabljajo obstoječi subjekti, ki opravljajo izvensodno reševanje sporov. Takšni postopki za izvensodno reševanje sporov in subjekti, ki jih ponujajo, izpolnjujejo zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU.
2. Države članice subjekte, ki izvajajo izvensodno reševanje sporov iz odstavka 1, spodbujajo k sodelovanju pri reševanju čezmejnih sporov v zvezi s kreditnimi pogodbami.

POGLAVJE XIV

PRISTOJNI ORGANI

Člen 41

Pristojni organi

1. Države članice imenujejo nacionalne pristojne organe, pooblaščenec za zagotovitev uporabe in izvrševanja te direktive, in poskrbijo, da so jim podeljena preiskovalna in izvršilna pooblastila ter ustrezna sredstva, potrebna za učinkovito in uspešno opravljanje njihovih nalog.

Pristojni organi so bodisi javni organi bodisi organi, ki jih priznava nacionalno pravo ali ki jih priznavajo javni organi, ki jih v ta namen izrecno pooblašča nacionalno pravo. Pristojni organi niso dajalci kreditov ali kreditni posredniki.

2. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi, vse osebe, ki delajo zanje ali so zanje delale, kakor tudi revizorji in strokovnjaki, ki dobivajo navodila od pristojnih organov, dolžni varovati poklicno skrivnost. Zaupne informacije, ki jih lahko ti prejmejo pri opravljanju nalog, se ne smejo izdati nobeni drugi osebi ali organu, razen v obliki povzetka ali v združeni obliki, brez poseganja v primere, ki jih ureja kazensko pravo ali ta direktiva. To pa pristojnim organom ne preprečuje, da bi v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom izmenjavali ali pošiljali zaupne informacije.

3. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi eno od naslednjega:

- (a) pristojni organi, kakor so opredeljeni v členu 4, točka 2, Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁹⁾ ali
- (b) organi, ki niso pristojni organi iz točke (a), pod pogojem, da je z nacionalnimi zakoni ali drugimi predpisi določeno, da morajo ti organi zaradi izvajanja nalog iz te direktive po potrebi sodelovati s pristojnimi organi iz točke (a).

4. Države članice zagotovijo, da pristojni organi izpolnjujejo merila iz člena 5 Uredbe (EU) 2017/2394.

5. Države članice Komisijo obvestijo o imenovanju pristojnih organov in vseh spremembah v zvezi s tem ter, kadar je na njihovem ozemlju več pristojnih organov, navedejo morebitno razdelitev zadevnih nalog med njimi. Prvo tako uradno obvestilo pošljejo čim prej in najpozneje 20. novembra 2025.

6. Pristojni organi v skladu z nacionalnim pravom pooblastila izvajajo bodisi:

- (a) neposredno v okviru lastne odgovornosti ali pod nadzorom sodnih organov ali
- (b) tako, da zaprosijo sodišča, ki so pristojna za izdajo potrebnih odločb, in po potrebi vložijo tudi pritožbo, če prošnji za izdajo potrebne odločbe ni ugodeno.

7. Kadar je na njihovem ozemlju več kot en pristojni organ, države članice zagotovijo, da so naloge vsakega organa jasno opredeljene in da ti organi tesno sodelujejo, zato da lahko učinkovito opravljajo svoje naloge.

8. Komisija objavi seznam pristojnih organov v *Uradnem listu Evropske unije* vsaj enkrat letno in ga na svoji spletni strani stalno posodablja.

⁽²⁹⁾ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

9. Države članice lahko uporabijo nacionalno zakonodajo, da pristojnim nacionalnim organom podelijo pooblastila za posredovanje v zvezi s produkti, da lahko umaknejo kreditne produkte v utemeljenih primerih.

POGLAVJE XV

KONČNE DOLOČBE

Člen 42

Raven harmonizacije

1. Če ta direktiva vsebuje harmonizirane določbe, države članice, razen če je v tej direktivi določeno drugače, ne smejo ohraniti ali uvesti v svoje nacionalno pravo drugih določb, razen tistih, določenih v tej direktivi.
2. Kadar država članica pred nadaljnjo harmonizacijo uporabi regulativne možnosti iz člena 2(5) do (8), člena 8(8), člena 14(2) in (3), člena 16(4) in (6), člena 18(11), člena 24(5), člena 25(6), člena 26(4) in (8), člena 29(4), člena 31(2), člena 32(4) in (5), člena 35(3) in (4), člena 37(3) in člena 41(9), o tem in o vseh naknadnih spremembah brez odlašanja uradno obvesti Komisijo. Komisija te informacije objavi na spletni strani ali na drug enostavno dostopen način. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za posredovanje teh informacij nacionalnim dajalcem kreditov, kreditnim posrednikom in potrošnikom.

Člen 43

Obveznost izvajanja te direktive

1. Države članice zagotovijo, da se potrošniki ne morejo odpovedati pravicam, ki jih imajo v skladu z nacionalnimi ukrepi, s katerimi se prenaša ta direktiva.
2. Države članice zagotovijo, da se določbam, sprejetim za prenos te direktive, ni mogoče izogniti z načinom oblikovanja sporazumov.

Člen 44

Kazni

1. Države članice sprejmejo pravila glede kazni, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh pravilih in ukrepih uradno obvestijo Komisijo do 20. novembra 2026 in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.
2. Države članice zagotovijo, da kazni, kadar jih je treba izreči v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2017/2394, vključujejo možnost izreka globe na podlagi upravnega postopka ali sprožitve sodnega postopka za izrek globe ali obojega.
3. Države članice določijo, da lahko pristojni organi javnosti razkrijejo vse upravne sankcije, ki so naložene zaradi kršenja ukrepov, sprejetih na podlagi te direktive, razen če bi tako razkritje resno ogrozilo finančne trge ali vpletenim stranem povzročilo nesorazmerno škodo.

Člen 45

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 30(5) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 19. novembra 2023. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 30(5) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 30(5), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku treh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 46

Pregled in spremljanje

1. Komisija do 20. novembra 2029 in nato vsaka štiri leta opravi oceno te direktive. Ta ocena vključuje:
 - (a) oceno, ali je področje uporabe te direktive še vedno ustrezno, kar zadeva kreditne pogodbe, zavarovane z nestanovanjskimi nepremičninami;
 - (b) oceno mejnih vrednosti iz člena 2(2), točka (c), in dela II Priloge III ter odstotkov, uporabljenih za izračun nadomestila, ki se plača v primeru predčasnega odplačila iz člena 29(2), ob upoštevanju gospodarskih trendov v Uniji in razmer na zadevnem trgu;
 - (c) analizo razvoja trga potrošniških kreditov, ki podpirajo zeleni prehod, in oceno potrebe po nadaljnjih ukrepih v zvezi s takimi krediti ter
 - (d) oceno izvajanja člena 44(1) in (2) ter zlasti učinkovitosti in odvračilnega učinka kazni, naloženih na podlagi navedenega člena.
2. Komisija do 20. novembra 2025 oceni potrebo po varstvu potrošnikov, ki najemajo kredite in vlagajo prek platform za množično financiranje, kot so opredeljene v členu 2(1), točka (d), Uredbe (EU) 2020/1503, če te platforme ne delujejo kot dajalci kreditov ali kreditni posredniki, temveč olajšujejo odobritev kredita med potrošniki.
3. Komisija zlasti spremlja učinek obstoja regulativnih možnosti iz člena 42 na delovanje notranjega trga in na potrošnike.
4. Komisija rezultate ocen iz odstavkov 1, 2 in 3 sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu ter po potrebi priloži zakonodajni predlog.

Člen 47

Razveljavitev in prehodne določbe

Direktiva 2008/48/ES se razveljavi z učinkom od 20. novembra 2026.

Ne glede na prvi odstavek se Direktiva 2008/48/ES za kreditne pogodbe, ki obstajajo 20. novembra 2026, še naprej uporablja do njihovega prenehanja.

Vendar se člena 23 in 24, člen 25(1), drugi stavek, člen 25(2) ter člena 28 in 39 te direktive uporabljajo za vse odprte kreditne pogodbe, ki obstajajo 20. novembra 2026.

Sklicevanje na razveljavljeno direktivo se šteje za sklicevanje na to direktivo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge IV.

Člen 48

Prenos

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 20. novembra 2025. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice te predpise uporabljajo od 20. novembra 2026.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v obstoječih zakonih in drugih predpisih sklicevanje na direktivo, razveljavljeno s to direktivo, šteje za sklicevanje na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 49

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 50

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 18. oktobra 2023

Za Evropski parlament
predsednica
R. METSOLA

Za Svet
predsednik
J. M. ALBARES BUENO

PRILOGA I

STANDARDNE INFORMACIJE O EVROPSKEM POTROŠNIŠKEM KREDITU ⁽¹⁾

Ključne informacije

Del I [vedno na prvi strani obrazca]:

Dajalec kredita Po potrebi Kreditni posrednik	[Identiteta] [Identiteta]
Skupni znesek kredita <i>To pomeni najvišjo dovoljeno mejo ali skupno vsoto vseh zneskov, ki so na voljo na podlagi kreditne pogodbe.</i>	
Trajanje kreditne pogodbe	
Posojilna obrestna mera ali po potrebi različne posojilne obrestne mere, ki se uporabljajo za kreditno pogodbo	[% — fiksna ali — spremenljiva — obdobja]
Efektivna obrestna mera <i>To so skupni stroški, izraženi kot letni odstotek skupnega zneska kredita. Efektivna obrestna mera je navedena za lažjo primerjavo med različnimi ponudbami.</i>	
Skupni znesek za plačilo <i>To pomeni seštevek izposojene glavnice in obresti ter morebitnih stroškov kredita.</i>	[Seštevek skupnega zneska kredita in skupnih stroškov kredita za potrošnika]
Po potrebi Kredit je odobren v obliki odloga plačila za posebno blago ali posebne storitve ali je povezan z dobavo posebnega blaga ali opravljanjem posebnih storitev. Naziv blaga/storitve Gotovinska cena	
Stroški v primeru zapoznelih plačil	V primeru zapoznelih plačil boste morali plačati [... (veljavna obrestna mera, pravila za njeno prilagoditev in po potrebi stroški neizpolnitve obveznosti)].

(¹) Dajalec kredita mora izpolniti polja, ki so označena s „po potrebi“, če je podatek pomemben za vrsto kredita; kadar podatek za vrsto zadevnega kredita ni pomemben, izbriše informacije ali celotno vrstico.
Pojasnila v poševnem tisku bi morala potrošniku pomagati bolje razumeti številke.
Navedbe v oglatih oklepajih so pojasnila za dajalca kredita ali kreditnega posrednika in jih je treba nadomestiti z ustreznimi podatki.

Del II [če naslednjih elementov ni mogoče razvidno prikazati na eni strani, se prikažejo v prvem delu obrazca na drugi strani]:

<p>Obroki in po potrebi vrstni red dodelitve obrokov</p>	<p>Plačati boste morali naslednje: [znesek, število in pogostost plačil, ki jih mora opraviti potrošnik] Način plačila obresti in/ali stroškov:</p>
<p>Opozorilo o posledicah neizvedenih ali zapoznelih plačil <i>Neizvedena ali zapoznela plačila bi lahko za vas imela resne posledice (npr. prisilna prodaja) in vam v prihodnosti otežila pridobitev kredita.</i></p>	
<p>Pravica do odstopa od pogodbe <i>Imate pravico, da v 14 koledarskih dneh odstopite od kreditne pogodbe.</i></p>	Da/ne
<p>Predčasno odplačilo <i>Pravico imate, da kadar koli v celoti ali delno predčasno odplačate kredit. Po potrebi</i> Dajalec kredita je v primeru predčasnega odplačila upravičen do nadomestila.</p>	Da
<p>Dajalec kredita Geografski naslov Telefonska številka Elektronski naslov Spletni naslov (*)</p>	
<p>Po potrebi Kreditni posrednik Geografski naslov Telefonska številka Elektronski naslov Spletni naslov (*)</p>	
<p>(*) Ta podatek je neobvezen.</p>	

Dodatne informacije o kreditni pogodbi

1. Opis glavnih značilnosti kreditnega produkta

Vrsta kredita	
<p>Pogoji črpanja</p> <p><i>To pomeni, kdaj in na kakšen način dobite denar.</i></p> <p>Po potrebi</p> <p>Drugi mehanizmi črpanja za zadevno vrsto kreditne pogodbe lahko privedejo do višje efektivne obrestne mere.</p>	[Kadar kreditna pogodba predvideva različne načine črpanja z različnimi stroški ali posojilnimi obrestnimi merami in dajalec kredita uporabi predpostavko iz dela II, točka (b), Priloge III, vključiti navedbo, da lahko drugi mehanizmi črpanja za zadevno vrsto kreditne pogodbe privedejo do višje efektivne obrestne mere.]
<p>Kadar je ustrezno</p> <p>Zahtevana poroštva</p> <p><i>Opis zavarovanja, ki ga morate zagotoviti v zvezi s kreditno pogodbo.</i></p>	[Vrsta poroštva]
<p>Kadar je ustrezno</p> <p>Odplačila ne pomenijo takojšnjega odplačila glavnice.</p>	
<p>Kadar je ustrezno</p> <p>Cena vam je bila prilagojena na podlagi avtomatiziranega sprejemanja odločitev.</p>	

2. Stroški kredita

<p>Kadar je ustrezno</p> <p>Različne posojilne obrestne mere, ki se uporabljajo v kreditni pogodbi</p>	<p>[%</p> <ul style="list-style-type: none"> — fiksna ali — spremenljiva (z indeksom ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za začetno posojilno obrestno mero), — obdobja, — pogoji, ki urejajo uporabo posamezne posojilne obrestne mere, — obdobja, pogoji in postopki za spreminjanje posamezne posojilne obrestne mere]
<p>Reprezentativni primer, ki ponazarja efektivno obrestno mero (EOM) in skupni znesek, ki ga plača potrošnik</p>	[% Tu se navede reprezentativni primer z vsemi predpostavkami, s pomočjo katerih se izračuna efektivna obrestna mera.]
<p>Je za pridobitev kredita v vsakem primeru ali pod določenimi pogoji treba obvezno skleniti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zavarovanje kredita ali — pogodbo o drugi, pomožni storitvi? <p>Če dajalec kredita ne pozna stroškov teh storitev, ti niso vključeni v efektivno obrestno mero.</p>	<p>Da/ne [če je odgovor pritrđen, vrsta zavarovanja]</p> <p>Da/ne [če je odgovor pritrđen, vrsta pomožne storitve]</p>

Povezani stroški

Kadar je ustrezno Stroški za vzdrževanje enega ali več računov, ki se zahtevajo za vodenje plačilnih transakcij in črpanj	
Kadar je ustrezno Znesek stroškov uporabe posebnih plačilnih sredstev (npr. kreditna kartica)	
Kadar je ustrezno Drugi stroški, ki izhajajo iz kreditne pogodbe	
Kadar je ustrezno Pogoji, pod katerimi se lahko navedeni stroški v zvezi s kreditno pogodbo spremenijo	
Kadar je ustrezno Obveznost plačila notarskih pristojbin	

3. Drugi pomembni pravni vidiki

Kadar je ustrezno Dajalec kredita je v primeru predčasnega odplačila upravičen do nadomestila.	[Določitev nadomestila (metoda za izračun) v skladu z določbami za izvajanje člena 29 Direktive (EU) 2023/2225 Evropskega parlamenta in Sveta (!)]
Poizvedba v zbirki podatkov <i>Dajalec kredita vas mora nemudoma in brezplačno obvestiti o rezultatu poizvedbe v zbirki podatkov, če se vloga za kredit zavrne na podlagi take poizvedbe.</i>	
Pravica do pridobitve osnutka kreditne pogodbe <i>Pravico imate zahtevati brezplačni izvod osnutka kreditne pogodbe. Ta določba se uporablja, če je dajalec kredita, ko vložite zahtevo, pripravljen z vami skleniti kreditno pogodbo.</i>	
Kadar je ustrezno Časovno obdobje, med katerim je dajalec kredita zavezan s predpogodbenimi informacijami	Podatki v tem obrazcu veljajo od [...] do [...].
V zvezi s pravnimi sredstvi <i>Imate pravico do izvensodnega reševanja pritožbe in drugih pravnih sredstev.</i>	[Izvensodno reševanje pritožbe in druga pravna sredstva, ki so na voljo potrošniku, ter načini za njihovo uporabo]

Opozorilo v zvezi s pravnimi in finančnimi posledicami neizpolnjevanja obveznosti <i>Neizpolnjevanje obveznosti, povezanih s kreditno pogodbo, poleg zapoznelih ali zamujenih plačil, ima lahko za vas resne posledice.</i>	
Načrt odplačil	[Načrt odplačil, ki vsebuje vsa plačila in odplačila, ki jih mora potrošnik izvršiti v času trajanja kreditne pogodbe, vključno s plačili za morebitne pomožne storitve]

(¹) Direktiva (EU) 2023/2225 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive 2008/48/ES (UL L, 2023/2225, 30.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2225/oj>).

Kadar je ustrezno

4. Dodatne informacije v primeru trženja finančnih storitev na daljavo

(a) V zvezi z dajalcem kredita	
Kadar je ustrezno	[Identiteta]
Predstavnik dajalca kredita v državi članici, v kateri imate prebivališče	[Geografski naslov za stik s potrošnikom]
Naslov	
Telefonska številka	
Elektronski naslov	
Spletni naslov (*)	
Kadar je ustrezno	[Poslovni register, v katerega je vpisan dajalec kredita, in njegova matična številka ali primerljivo sredstvo identifikacije v tem registru]
Registracija	
Kadar je ustrezno	
Nadzorni organ	
(b) V zvezi s kreditno pogodbo	
Kadar je ustrezno	[Praktična navodila za uveljavljanje pravice do odstopa, v katerih je med drugim navedeno obdobje, v katerem se lahko ta pravica uveljavlja, naslov, na katerega se pošlje uradno obvestilo o uveljavljanju pravice do odstopa, ter posledice neuveljavljanja pravice do odstopa]
Uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe	
Kadar je ustrezno	
Pravo, ki ga dajalec kredita vzame kot podlago za vzpostavitev odnosov z vami pred sklenitvijo kreditne pogodbe	
Kadar je ustrezno	[Tu se navede ustrezna klavzula.]
Klavzula o pravu, ki se uporablja za kreditno pogodbo, in/ali pristojnem sodišču	
Kadar je ustrezno	Informacije in pogodbena določila se bodo zagotovila v [navedba jezika]. Z vašim soglasjem vas bomo v času trajanja kreditne pogodbe obveščali v [navedba jezika/jezikov].
Jezikovna ureditev	

(*) Za dajalca kredita ti podatki niso obvezni.

PRILOGA II

INFORMACIJE O EVROPSKEM POTROŠNIŠKEM KREDITU ⁽¹⁾**Potrošniški kredit, ki ga nudijo določene kreditne organizacije (člen 2(6) Direktive 2023/... Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾)****Konverzija dolga (člen 2(7) Direktive (EU) 2023/...)****Ključne informacije****Del I [vedno na prvi strani obrazca]:**

Dajalec kredita	[Identiteta]
Kadar je ustrezno	
Kreditni posrednik	[Identiteta]
Skupni znesek kredita <i>To pomeni najvišjo dovoljeno mejo ali skupno vsoto vseh zneskov na podlagi kreditne pogodbe.</i>	
Trajanje kreditne pogodbe	
Posojilna obrestna mera ali po potrebi različne posojilne obrestne mere, ki se uporabljajo za kreditno pogodbo	[% — fiksna ali — spremenljiva — obdobja]
Efektivna obrestna mera <i>To so skupni stroški, izraženi kot letni odstotek skupnega zneska kredita. Efektivna obrestna mera je navedena za lažjo primerjavo med različnimi ponudbami.</i>	
Skupni znesek za plačilo <i>To pomeni seštevek izposojene glavnice in obresti ter morebitnih stroškov kredita.</i>	[Seštevek skupnega zneska kredita in skupnih stroškov kredita za potrošnika]
Kadar je ustrezno Kredit je odobren v obliki odloga plačila za posebno blago ali posebne storitev ali je povezan z dobavo posebnega blaga ali opravljanjem posebnih storitev. Naziv blaga/storitve Gotovinska cena	

⁽¹⁾ Dajalec kredita mora izpolniti polja, ki so označena s „kadar je ustrezno“, če je podatek pomemben za vrsto kredita; kadar podatek za vrsto zadevnega kredita ni pomemben, izbriše informacije ali celotno vrstico. Pojasnila v poševnem tisku bi morala potrošniku pomagati bolje razumeti številke. Navedbe v oglasih oklepajih so pojasnila za dajalca kredita ali kreditnega posrednika in jih je treba nadomestiti z ustreznimi podatki.

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2023/2225 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive 2008/48/ES (UL L, 2023/2225, 30.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2225/oj>).

Stroški v primeru zapoznelih plačil	V primeru zapoznelih plačil boste morali plačati [... (veljavna obrestna mera, pravila za njeno prilagoditev in po potrebi stroški neizpolnitve obveznosti)].
-------------------------------------	---

Del II [če naslednjih elementov ni mogoče razvidno prikazati na eni strani, se prikažejo v prvem delu obrazca na drugi strani]:

<p>Obroki in po potrebi vrstni red dodelitve obrokov</p>	<p>Plačati boste morali naslednje: [znesek, število in pogostost plačil, ki jih mora opraviti potrošnik] Način plačila obresti in/ali stroškov:</p>
<p>Opozorilo o posledicah neizvedenih ali zapoznelih plačil <i>Neizvedena ali zapoznela plačila bi lahko za vas imela resne posledice (npr. prisilna prodaja) in vam v prihodnosti otežila pridobitev kredita.</i></p>	
<p>Pravica do odstopa od pogodbe</p>	Da/ne
<p>Predčasno odplačilo <i>Pravico imate, da kadar koli v celoti ali delno predčasno odplačate kredit.</i> Po potrebi Dajalec kredita je v primeru predčasnega odplačila upravičen do nadomestila.</p>	
<p>Dajalec kredita Geografski naslov Telefonska številka Elektronski naslov Spletni naslov (*)</p>	
<p>Po potrebi Kreditni posrednik Geografski naslov Telefonska številka Elektronski naslov Spletni naslov (*)</p>	

(*) Ta podatek je neobvezen.

Dodatne informacije o kreditni pogodbi

1. Opis glavnih značilnosti kreditnega produkta

Vrsta kredita	
Kadar je ustrezno Navedba, da se lahko od potrošnika kadar koli zahteva, da v celoti odplača znesek kredita.	
Kadar je ustrezno Cena vam je bila prilagojena na podlagi avtomatiziranega sprejemanja odločitev.	

2. Stroški kredita

Kadar je ustrezno Različne posojilne obrestne mere, ki se uporabljajo v kreditni pogodbi	[% — fiksna ali — spremenljiva (z indeksom ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za začetno posojilno obrestno mero), — obdobja, — pogoji, ki urejajo uporabo posamezne posojilne obrestne mere]
Reprezentativni primer, ki ponazarja efektivno obrestno mero (EOM) in skupen znesek, ki ga plača potrošnik	[% Tu se navede reprezentativni primer z vsemi predpostavkami, s pomočjo katerih se izračuna efektivna obrestna mera.]
Kadar je ustrezno Stroški Kadar je ustrezno Pogoji, pod katerimi se lahko ti stroški spremenijo	[Stroški, veljavni od datuma sklenitve kreditne pogodbe]

3. Drugi pomembni pravni vidiki

Odstop od kreditne pogodbe	[Pogoji in postopki za odstop od kreditne pogodbe]
Kadar je ustrezno Dajalec kredita je v primeru predčasnega odplačila upravičen do nadomestila.	[Določitev nadomestila (metoda za izračun) v skladu z določbami za izvajanje člena 29 Direktive (EU) 2023/2225]
Poizvedba v zbirki podatkov <i>Dajalec kredita vas mora nemudoma in brezplačno obvestiti o rezultatu poizvedbe v zbirki podatkov, če se vloga za kredit zavrne na podlagi take poizvedbe.</i>	
Kadar je ustrezno Časovno obdobje, med katerim je dajalec kredita zavezan s predpogodbnimi informacijami	Informacije iz tega obrazca veljajo od [...] do [...].

V zvezi s pravnimi sredstvi <i>Imate pravico do izvensodnega reševanja pritožbe in drugih pravnih sredstev.</i>	[Izvensodno reševanje pritožbe in druga pravna sredstva, ki so na voljo potrošniku, ter načini za njihovo uporabo]
Opozorilo v zvezi s pravnimi in finančnimi posledicami neizpolnjevanja obveznosti <i>Neizpolnjevanje obveznosti, povezanih s kreditno pogodbo, poleg zapoznelih ali zamujenih plačil, ima lahko za vas resne posledice.</i>	
Načrt odplačil	[Načrt odplačil, ki vsebuje vsa plačila in odplačila, ki jih mora potrošnik izvršiti v času trajanja pogodbe, vključno s plačili za morebitne pomožne storitve]

Kadar je ustrezno

4. Dodatne informacije v primeru trženja finančnih storitev na daljavo

(a) V zvezi z dajalcem kredita	
Kadar je ustrezno Predstavnika dajalca kredita v državi članici, v kateri imate prebivališče Naslov Telefonska številka Elektronski naslov Spletni naslov (*)	[Identiteta] [Geografski naslov za stik s potrošnikom]
Kadar je ustrezno Registracija	[Poslovni register, v katerega je vpisan dajalec kredita, in njegova matična številka ali primerljivo sredstvo identifikacije v tem registru]
Kadar je ustrezno Nadzorni organ	
(b) V zvezi s kreditno pogodbo	
Kadar je ustrezno Uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe	[Praktična navodila za uveljavljanje pravice do odstopa, v katerih je med drugim navedeno odstopno obdobje, naslov, na katerega se pošlje uradno obvestilo o uveljavljanju pravice do odstopa, ter posledice neuveljavljanja pravice do odstopa]
Kadar je ustrezno Pravo, ki ga dajalec kredita vzame kot podlago za vzpostavitev odnosov z vami pred sklenitvijo kreditne pogodbe	

Kadar je ustrezno Klavzula o merodajnem pravu, ki se uporablja za kreditno pogodbo, in/ali pristojnem sodišču	[Tu se navede ustrezna klavzula.]
Kadar je ustrezno Jezikovna ureditev	Informacije in pogodbeni določila se bodo zagotovila v [navedba jezika]. Z vašim soglasjem vas bomo v času trajanja kreditne pogodbe obveščali v [navedba jezika/jezikov].

(*) Za dajalca kredita ti podatki niso obvezni.

PRILOGA III

I. Osnovna enačba, ki izraža enakovrednost črpanj na eni strani ter odplačil in stroškov na drugi strani.

Osnovna enačba, ki določa efektivno obrestno mero, izraža na letni osnovi enakost skupne sedanje vrednosti črpanj na eni strani ter skupne sedanje vrednosti odplačil in plačil stroškov na drugi strani:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

pri čemer je:

— X	efektivna obrestna mera,
— m	zaporedna številka zadnjega črpanja,
— k	zaporedna številka črpanja, pri čemer je $1 \leq k \leq m$,
— C _k	znesek k-tega črpanja,
— t _k	dolžina časovnega intervala, izražena v letih in delih leta, med datumom prvega črpanja in datumom vsakega naslednjega črpanja, pri čemer je $t_1 = 0$,
— m'	zaporedna številka zadnjega odplačila ali plačila stroškov,
— l	zaporedna številka odplačila ali plačila stroškov,
— D _l	znesek odplačila ali plačila stroškov,
— s _l	časovni interval, izražen v letih in delih leta, med datumom prvega črpanja in datumom vsakega odplačila ali plačila stroškov.

Opombe

- (a) Zneski, ki jih plačata stranki ob različnih časih, so lahko različni in se lahko plačajo v različnih časovnih intervalih.
- (b) Začetni datum je datum prvega črpanja.
- (c) Časovni intervali med datumi, ki se uporabljajo pri izračunu, se izrazijo v letih ali delih leta. Pri tem se predpostavlja, da ima leto 365 dni (ali 366 v prestopnih letih), 52 tednov ali 12 enakih mesecev. Za mesec se predpostavlja, da ima 30,41666 dneva (tj. $365/12$) ne glede na to, ali je leto prestopno ali ne.

Kadar časovnih intervalov med datumi, ki se uporabljajo pri izračunih, ni mogoče izraziti kot celo število tednov, mesecev ali let, se izrazijo kot celo število enega od teh obdobj in s številom dni. Kadar se uporabljajo dnevi:

- (i) se šteje vsak dan, vključno s konci tedna in prazniki;
- (ii) se enaka obdobja in nato dnevi štejejo nazaj do dneva začetka črpanja;
- (iii) se dolžina obdobja dni izračuna tako, da se odšteje prvi dan in prišteje zadnji dan, izrazi pa se v letih, tako da se to obdobje deli s številom dni (365 ali 366) celotnega leta, ki se šteje nazaj od zadnjega dne do istega dne predhodnega leta.
- (d) Rezultat izračuna se zapiše na vsaj eno decimalno mesto natančno. Če je na naslednjem decimalnem mestu število 5 ali večje, se število na tem decimalnem mestu poveča za eno.

- (e) Enačba se lahko preoblikuje z uporabo ene same vsote in koncepta denarnih tokov (A_k), ki so lahko pozitivni ali negativni, z drugimi besedami plačani ali prejeti v obdobjih 1 do n , izraženih v letih:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

pri čemer je S trenutna bilanca denarnih tokov. Če je cilj ohraniti enakovrednost denarnih tokov, bo vrednost S enaka nič.

II. Dodatne predpostavke za izračun efektivne obrestne mere so naslednje:

- (a) Kadar daje kreditna pogodba potrošniku možnost prostega črpanja, se šteje, da je skupni znesek kredita črpan takoj in v celoti.
- (b) Kadar daje kreditna pogodba potrošniku možnost prostega črpanja na splošno, vendar med različnimi načini črpanja predvideva omejitev glede zneska kredita in časovnega obdobja, se šteje, da je znesek kredita črpan na prvi datum, določen v kreditni pogodbi, in v skladu s temi omejitvami črpanja.
- (c) Kadar kreditna pogodba predvideva različne načine črpanja z različnimi stroški ali posojilnimi obrestnimi merami, se šteje, da je skupni znesek kredita črpan po najvišjih stroških in najvišji posojilni obrestni meri, ki se obračunajo za najpogosteje uporabljen mehanizem črpanja za to vrsto kreditne pogodbe.
- (d) V primeru možnosti prekoračitve se šteje, da je skupni znesek kredita črpan v celoti in za celotno trajanje kreditne pogodbe. Če trajanje možnosti prekoračitve ni znano, se pri izračunu efektivne obrestne mere predpostavlja, da je čas trajanja kredita tri mesece.
- (e) V primeru odprte kreditne pogodbe, razen možnosti prekoračitve, se predpostavlja, da:
- (i) se kredit zagotovi za eno leto, in sicer se začne na dan začetka črpanja, s končnim plačilom potrošnika pa se poravnajo saldo glavnice, obresti in morebitni drugi stroški;
 - (ii) potrošnik odplača glavnico z enakimi mesečnimi plačili, pri čemer začne odplačevati en mesec po dnevu začetka črpanja. Vendar se v primerih, ko mora biti glavnica v vsakem plačilnem roku odplačana v celoti z enkratnim zneskom, predpostavlja, da bodo naslednja črpanja in odplačila celotne glavnice potrošnika izvršena v enem letu. Obresti in drugi stroški se določijo v skladu z navedenimi črpanji in odplačili glavnice ter tako, kot je določeno v kreditni pogodbi.

Za namene te točke je odprta kreditna pogodba kreditna pogodba, ki ni sklenjena za določen čas in vključuje kredite, ki jih je treba odplačati v celoti v določenem roku ali po njem, ki pa so spet na voljo za črpanje, potem ko se odplačajo.

- (f) V primeru kreditnih pogodb, razen takšnih pogodb z možnostjo prekoračitve in odprtih kreditnih pogodb, kakor so navedene v predpostavkah iz točk (d) in (e):
- (i) kadar datuma ali zneska odplačila glavnice, ki ga mora izvršiti potrošnik, ni mogoče ugotoviti, se predpostavlja, da se odplačilo izvrši na prvi datum, ki ga določa kreditna pogodba, znesek pa je najnižji znesek, ki ga določa kreditna pogodba;
 - (ii) kadar časovnega intervala med dnevom začetka črpanja in dnevom prvega plačila potrošnika ni mogoče ugotoviti, se predpostavlja, da je to najkrajši časovni interval.

- (g) Kadar datuma ali zneska plačila, ki ga mora izvršiti potrošnik, ni mogoče ugotoviti na podlagi kreditne pogodbe ali predpostavk iz točk (d), (e) ali (f), se predpostavlja, da je plačilo izvršeno v skladu z datumi in pogoji, ki jih zahteva dajalec kredita, ter, kadar so ti datumi in pogoji neznani, da:
- (i) se stroški obresti plačajo skupaj z odplačili glavnice;
 - (ii) se na dan sklenitve kreditne pogodbe kot enoten znesek plačajo neobrestni stroški;
 - (iii) se neobrestni stroški v obliki več plačil plačajo v rednih časovnih intervalih, z začetkom na dan prvega odplačila glavnice; kadar pa znesek takih plačil ni znan, se predpostavlja, da so zneski enaki;
 - (iv) se s končnim plačilom poravnajo saldo glavnice, obresti in morebitni drugi stroški.
- (h) Kadar najvišja dovoljena meja kredita še ni bila dogovorjena, se predvideva, da znaša 1 500 EUR.
- (i) Kadar se za omejeno obdobje ali znesek ponudijo različne posojilne obrestne mere in stroški, se za posojilno obrestno mero in stroške šteje najvišja mera za celotno trajanje kreditne pogodbe.
- (j) Za potrošniške kreditne pogodbe z dogovorjeno fiksno posojilno obrestno mero v začetnem obdobju, ob izteku katerega se določi nova posojilna obrestna mera, ki se nato redno prilagaja v skladu z dogovorjenim kazalnikom, temelji izračun efektivne obrestne mere na predpostavki, da je na koncu obdobja fiksne posojilne obrestne mere posojilna obrestna mera enaka tisti, ki je veljala ob izračunu efektivne obrestne mere na podlagi vrednosti v tistem času dogovorjenega kazalnika.
-

PRILOGA IV

Korelacijska tabela

Direktiva 2008/48/ES	Ta direktiva
Člen 1	Člen 1
Člen 2(1)	Člen 2(1)
–	
Člen 2(2), točke (a), (b) in (c)	Člen 2(2), točke (a), (b) in (c)
Člen 2(2), točka (d)	Člen 2(2), točka (g)
Člen 2(2), točki (e) in (f)	–
Člen 2(2), točke (g), (h), (i), (j), (k) in (l)	Člen 2(2), točke (d), (e), (f), (i), (j) in (k)
Člen 2(2a)	Člen 2(3)
Člen 2(3)	–
Člen 2(4), (5) in (6)	Člen 2(4), (6) in (7)
Člen 3, točke (a), (b) in (c)	Člen 3, točke 1, 2 in 3
–	Člen 3, točka 4
Člen 3, točke (d) in (e)	Člen 3, točki 18 in 19
Člen 3, točka (f)	Člen 3, točka 12
Člen 3, točke (g), (h), (i), (j), (k), (l) in (m)	Člen 3, točke 5, 6, 7, 8, 9, 10 in 11
Člen 3, točka (n)	Člen 3, točka 20
–	Člen 3, točke 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21 in 22
–	Člen 5
–	Člen 6
–	Člen 7
Člen 4	Člen 8
–	Člen 9
Člen 5(1)	Člen 10(1), (3), (5) in (6)
Člen 5(2)	Člen 10(7)
Člen 5(4)	Člen 10(8)
Člen 5(5)	Člen 10(9)
Člen 5(6)	Člen 12(1), točke (a), (b) in (c), in člen 12(2)
Člen 6(1) in (3)	Člen 11(1), (2) in (4)
Člen 6(2)	–
Člen 6(4)	Člen 11(6)
Člen 6(5)	–
Člen 6(6)	Člen 11(7)
Člen 6(7)	–
Člen 7	Člen 10(10) in člen 11(8)
–	Člen 13

Člen 8	Člen 18
–	Člen 14
–	Člen 15
–	Člen 16
–	Člen 17
Člen 9	Člen 19
Člen 10(1)	Člen 20
Člen 10(2), 10(3) in 10(4)	Člen 21
Člen 10(5)	–
Člen 11a	Člen 22
Člen 11	Člen 23
Člen 12	Člen 24
Člen 13	Člen 28
Člen 14	Člen 26
Člen 15	Člen 27
Člen 16	Člen 29
Člen 17	Člen 39
Člen 18	Člen 25
Člen 19	Člen 30
–	Člen 31
–	Člen 32
–	Člen 33
–	Člen 34
Člen 16a	Člen 35
–	Člen 36
Člen 20	Člen 37
Člen 21	Člen 38
–	Člen 41
Člen 22	Člena 42 in 43
Člen 23	Člen 44
Člen 24	Člen 40
Člen 24a	Člen 45
Člen 26	Člen 42(2)
Člen 27(1)	Člen 48
Člen 27(2)	Člen 46
Člen 28	Člen 4
Člen 29	Člen 47
Člen 30	Člen 47
Člen 31	Člen 49

Člen 32	Člen 50
Priloga I	Priloga III
Priloga II	Priloga I
Priloga III	Priloga II
–	Priloga IV
